

CALANZA BIBLIOTECARULUI

11

1964

GĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLIICAȚIE A COMITETULUI DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

★
S
U
M
A
R
U
L
★

	Pag
<i>Bibliotecile în preajma iernii</i>	641
Ion VERDEȘ : <i>Preocupări actuale</i>	647
Iuliana GORUN : <i>Realizări și perspective</i>	652
<i>Interviul nostru — Centrul de documentare științifică al Academiei R.P.R.</i> ,	656

BIBLIOTECONOMIE, BIBLIOGRAFIE, DOCUMENTARE

Liviu MOSCOVICI, Emil OLARU, Cristache BAHRIM : <i>Dezvoltarea rețelei de biblioteci din orașul Birlad</i>	661
Ion CIOTLOȘ : <i>Dezvoltarea rețelei și activității bibliotecilor din satele regiunii București</i>	666
Corneliu DIMA-DRĂGAN : <i>Biblioteca raională-centru de îndrumare metodică</i>	669
V. CURTICĂPEANU : <i>Bădea Cirtan — răspinditor de cărți și cultură românească</i>	674
Virgil CÂNDEA : <i>Contribuția românească la documentarea studiilor sud-est europene</i>	678

Dan RAUTU : <i>Lenin și cartea</i>	681
<i>Cartea cu ilustrații</i>	684

SFATURI PRACTICE

Coșca CREȚU : <i>Confecționarea unei mape pentru păstrarea colecțiilor de reviste</i>	686
---	-----

ACTUALITATEA ÎN BIBLIOTECI

Ana ILIANT : <i>Din experiența muncii cu cititorii</i>	688
Nicoară SOMEȘAN : <i>Pentru cititorii literaturii argicole</i>	691
Virgil GURUIANU : <i>Cursuri cu bibliotecarii comunali</i>	692
Nic. RAUȘ : <i>Asta e metoda mea</i>	694

LUCRĂRI DE SPECIALITATE

Sorin ALEXANDRESCU : <i>20 de ani de literatură nouă în R.P.R. (indice bibliografic selectiv)</i>	696
RECENZII	697

ANUL XVII
nr. 11

NOIEMBRIE
1964

41000

● REDACȚIA Str. BIS. AMZEI 5-7 —

04 ●

și artă au analizat din vreme munca desfășurată de biblioteci în cursul verii și în perioada iernii trecute, în vederea bunei orientări a acestora și a adăugării condițiilor materiale necesare. Principala formă de analiză au constituit-o consfătuirile bibliotecarilor, conduse de comitetele executive ale sfaturilor populare, cât și discutarea muncii bibliotecilor în sesiuni ale comitetelor executive.

Grija sfaturilor populare, a deputaților se manifestă nu numai sub aspectul îndrumării bibliotecilor și al creării condițiilor materiale. În foarte multe locuri, ele ajută nemijlocit propaganda cărții, înscriind această preocupare în ansamblul formelor de activitate în rîndul populației. Într-un domeniu special cum este munca bibliotecară, care cere o anumită preocupare de specialitate, deputații au arătat, de asemenea, o mare competență. În cuvîntul lor la sesiuni, ei au analizat sub cele mai variate laturi bibliotecile, pe care le cunosc și în calitate de cititori.

Problemele asupra cărora s-au insistat în toate consfătuirile și sesiunile sînt, în principal, următoarele :

— O mai bună planificare de perspectivă a muncii, care nu include numai perioada de iarnă, ci îmbunătățirea în viitor a propagării cărților, folosindu-se premisele pe care le oferă iarna ;

— Realizarea unei legături mai strînse între activitatea cu cartea și alte forme de popularizare și de răspîndire a cunoștințelor politice și profesionale (învățămîntul politic, învățămîntul agricol de masă, propaganda prin conferințe etc.) ;

— Permanentizarea cititorilor, ca unul dintre obiectivele cele mai importante ale bibliotecilor, preocuparea mai accentuată pentru munca propriu-zisă de orientare și de îndrumare a cititorilor ;

— Evitarea paralelismelor și a risipei de forță în elaborarea materialelor metodice și bibliografice nu numai între bibliotecile regionale, dar chiar pe teritoriul unei regiuni ; generalizarea celor mai bune materiale metodice întocmite la bibliotecile regionale, proporționarea eforturilor în alcătuirea acestor materiale.

Asemenea probleme au fost dezbătute prin prisma cerințelor fiecărei biblioteci, ținîndu-se seama de necesitatea adîncirii unora sau altora dintre preocupările menționate mai sus. De pildă, consfătuirea bibliotecarilor comunali și sătești din Piatra Neamț, la care au luat parte directorii căminelor culturale, președinții sfaturilor populare și membri ai Comitetului raional de cultură și artă, s-a oprit asupra perfecționării formelor de muncă ale bibliotecilor, în vederea menținerii interesului pentru lectură al populației atrase la bibliotecă. S-a preconizat, în această privință, studierea de către bibliotecari a tematicii cărților difuzate în rîndul populației, pentru a se vedea în ce măsură propaganda desfășurată de ei a corespuns intereselor și preferințelor cititorilor. În același scop, bibliotecarii au fost îndrumați să folosească o gamă mai variată de metode pentru propagarea cărților care îi sprijină pe cititori în rezolvarea sarcinilor curente de producție, să axeze propaganda literaturii agricole pe cerințele învățămîntului agrozootehnic de masă.

Un loc important în cadrul consfătuirii l-a ocupat creșterea circulației cărții pentru răspîndirea cunoștințelor politico-ideologice și științifice. Deși în această privință există succese de la an la an, unele biblioteci nu și-au cristalizat suficient de limpede o metodologie a propagandei literaturii din aceste domenii. Consfătuirea a recomandat orientarea strînsă a propagandei cărții social-politice în funcție de munca politică dusă de organele și organizațiile de partid. S-a mai subliniat necesitatea menținerii și dezvoltării experienței acumulate de bibliotecă cu prilejul acțiunilor întreprinse în întîmpinarea celei de-a 20-a aniversări a Eliberării în direcția popularizării succeselor obținute de regimul nostru în cele două decenii. Printre mijloacele adecvate acestui scop, a fost menționată propagarea presei locale și a altor materiale care relevă realizările organelor locale de stat.

Lărgirea rîndurilor cititorilor a stat de asemenea în preocuparea consfătuirii. Comitetul raional de cultură și artă a îndrumat bibliotecarii să manifeste o grijă mai mare pentru menținerea la bibliotecă a tuturor tinerilor care au absolvit școala elementară, pentru atragerea la lectură a tuturor categoriilor de tineri, inclusiv a celor care lucrează ca flotanți la orașe și locuiesc la sate.

Comitetele executive ale sfaturilor populare raional și orașenesc Giurgiu au organizat, încă în luna iulie, o consfătuire privind orientarea muncii culturale în lunile de iarnă. S-a discutat mai pe larg și despre preocupările viitoare ale bibliotecilor, între care permanentizarea cititorilor a constituit și aici problema

principală. De altfel, sub acest unghi a fost ierarhizată munca de conținut a bibliotecilor, subliniindu-se că unitățile rămase în urmă sînt tocmai acelea care nu au reușit să închege un nucleu mai mare de cititori. S-a indicat bibliotecarilor să studieze experiența bibliotecilor fruntașe în permanentizarea cititorilor, mai ales în aplicarea metodelor de îndrumare a lecturii.

Mulți dintre vorbitori s-au referit la manifestările de masă, relevînd că acestea dau rezultat numai dacă sînt însoțite de o îndrumare individuală compe-larizată prin manifestările de masă. Comitetul raional de cultură și artă a îndru-mat bibliotecarii să tindă nu atît spre organizarea unui număr mare de acțiuni de masă, ceea ce duce uneori la superficialitate și formalism în propaganda cărții, cît mai ales spre calitate. Schimburile de experiență pe tema calității manifestă-agricultură la organizarea manifestărilor ar contribui la îmbunătățirea conținutului lor. S-a mai recomandat bibliotecarilor să urmărească experiența din comunele unde diferite forme ale manifestărilor de masă s-au bucurat de reușită.

Preocupați, cum e și firesc, cu lectura celor care hotărăsc soarta producției, bibliotecarii au omis, se pare, să se ocupe de îndrumarea copiilor în măsura cuven-ită. Totuși, consfătuirea a atins problema colaborării cu școala în atragerea citito-rilor mici la bibliotecă, a grijei față de îmbunătățirea fondurilor de cărți pentru acești cititori, fonduri care se uzează și se scot relativ ușor din circulație.

În Raionul Arad, sfaturile populare au analizat activitatea bibliotecilor în sesiuni ale comitetelor executive. Între problemele asupra cărora s-a îndreptat atenția, remarcăm: organizarea rețelei bibliotecilor comunale; îndrumarea mai judicioasă a bibliotecilor filiale; ridicarea nivelului activității bibliotecilor rămase în urmă; studierea componenței fondurilor de cărți din biblioteci, îmbogățirea lor și prin folosirea mai chibzuită a surselor extrabugetare; reorganizarea cercu-rilor de citit; amenajarea de săli de lectură într-un număr mai mare de biblioteci comunale.

Cu mult interes au fost dezbătute și preocupările pentru întărirea activelor obștești ale bibliotecilor, pentru atragerea intelectualității satelor nu numai la pregătirea manifestărilor de masă, dar și la îndrumarea lecturii cititorilor, la alcătuirea unor materiale bibliografice, la popularizarea bibliotecilor prin mij-loacele agitației vizuale. S-a precizat însă că munca activelor obștești duce la succese mai substanțiale dacă există o planificare a sarcinilor pe oameni, în cadrul planului de muncă al bibliotecilor.

În Raionul Luduș, problemele asupra cărora se concentrează atenția sfatu-rilor populare, a Comitetului raional de cultură și artă, sînt: munca bibliotecarilor cu cititorii colectivști și asigurarea curentă a bibliotecilor cu cărțile trebuitoare. În analiza primului aspect, s-a pornit de la considerentul că bibliotecarii trebuie să se edifice nu numai asupra sarcinilor și indicilor de producție ai gospodăriilor colective, cît mai ales asupra metodelor agricole de muncă recomandate potrivit cu specificul agricol al localităților și a indicațiilor agrotehnice date de cadrele de specialitate. Pe de altă parte, este necesară o mai temeinică cunoaștere de către bibliotecari a cărților, pentru a nu le recomanda întimplător și superficial. A fost semnalat, în această privință, pericolul ca cititorii să-și formeze o imagine deformată asupra colecțiilor din biblioteci, acolo unde bibliotecarii le cunosc numai parțial. Se ajunge astfel la recomandarea mai cu seamă a titlurilor pe care bibliotecarii le preferă, iar planurile individuale de lectură duc pe alocuri la tutelarea cititorului, în defavoarea îndrumării lui. Pentru evitarea acestei situații, a fost indicată, între altele, alcătuirea, cu ajutorul specialiștilor din diverse domenii, a unor planuri colective de lectură pe grupe de cititori cu nivel apro-piat de pregătire și cu preocupări identice de muncă.

La indicația Comitetului executiv al Sfatului popular raional Luduș și a Comitetului raional de cultură și artă, Biblioteca raională a efectuat, cu ajutorul bibliotecarilor comunali, un studiu în biblioteci asupra necesităților de carte ale colectivștilor ținînd seama de golurile existente, de cererile nesatisfăcute în decursul anului. Concluziile, sintetizate la nivelul raionului, vor fi discutate la Colectura regională, cu care prilej va fi prezentată și o listă a unor titluri de imediată urgență în biblioteci. Ideea urmării de către bibliotecile raionale a compoziției fondurilor din unitățile comunale, cît și obligarea bibliotecarilor comu-nali de a evalua aceste fonduri, de a cerceta necesitățile de carte ale cititorilor pe care îi deservesc este foarte utilă și trebuie generalizată în țară.

La Biblioteca raională Bistrița, există preocupări egale pentru munca metodică și pentru munca la sediu. La indicația Comitetului raional de cultură și artă, Biblioteca și-a întocmit un plan de îndrumare a unităților din mediul rural. Pe baza unei evidențe detaliate, metodiștii vor studia, înainte de deplasare, fiecare aspect al activității bibliotecilor care urmează a fi vizitate, se vor consulta împreună asupra măsurilor ce ar trebui luate după cunoașterea elementelor de pe teren. Măsura este menită, între altele, să asigure o linie unitară în îndrumarea bibliotecilor. Vor fi vizitate mai des unitățile slabe sau care sint conduse de bibliotecari nou încadrați, cât și cele cu un număr mai mare de filiale. Baza îndrumării o va constitui munca practică alături de bibliotecari.

Bibliotecile sătești afiliate vor fi vizitate cu aceeași periodicitate ca și bibliotecile comunale. Din practica anilor precedenți, a rezultat că îndrumarea filialelor prin intermediul bibliotecarilor comunali nu dă încă pretutindeni rezultate bune, întrucât unii dintre bibliotecari se limitează la înregistrarea indicilor obținuți în aceste unități.

Comitetul raional de cultură și artă a indicat Bibliotecii raionale ca, în îndrumarea bibliotecilor din mediul rural, să țină seama de următoarele cerințe: organizarea fondurilor de cărți și a cataloagelor; folosirea materialelor metodice și bibliografice primite de la bibliotecile raională și regională; atragerea la lectură în proporții mai mari a adulților, mai ales în bibliotecile sătești.

Activitatea la sediu a bibliotecii raionale va fi considerabil îmbunătățită. De aceasta va depinde mult însăși calitatea muncii metodice. Fondurile de cărți sint bine organizate, s-a cristalizat o experiență pozitivă în îndrumarea cititorilor la rafturile cu acces liber. Totuși, bibliotecarii au fost îndrumați să se concentreze mai mult asupra permanentizării cititorilor și a atragerii de noi categorii ale populației din oraș la lectură. La recomandarea Comitetului raional de cultură și artă, bibliotecarii au început să elaboreze liste de recomandare pentru colectivele de muncitori, tehnicieni și ingineri din întreprinderile orașului.

S-a întreprins, de asemenea, un studiu în rîndurile populației din cartierele mărginașe în vederea precizării formelor de muncă cu cartea și a antrenării la lectură a unui procent mai mare de cititori. Biblioteca raională a studiat în ce măsură fondurile de publicații de la filiale (care au primit alocații suplimentare pentru achiziții de cărți) satisfac cerințele populației din cartierele periferice și se va îngriji să aducă și aici mai multe cărți de bază care sosesc la biblioteca raională.

În unele regiuni, preocupările culturale pentru lunile de iarnă au fost dezbătute în sesiuni ale comitetelor executive ale sfaturilor populare regionale. În luna septembrie, a avut loc o astfel de sesiune la Tg. Mureș și ea a fost de un mare ajutor în jalonarea și impulsionarea muncii bibliotecilor publice din regiune. Din discuții, cât și din hotărîrea adoptată, bibliotecarii au desprins numeroase indicații privind legarea mai strînsă a activităților cu cartea de preocupările de producție ale cititorilor, necesitatea unei mai mari operativități în propaganda cărții legate de informarea și de mobilizarea populației în rezolvarea sarcinilor locale puse de partid și de stat. A fost abordată, de asemenea, problema completării echilibrate a fondului de cărți sub raport tematic, asigurarea prezenței în bibliotecă a operelor literare românești clasice și contemporane, a literaturii universale, precum și a celor mai noi cărți tehnice, întărirea muncii cu cartea în rîndurile femeilor și ale tineretului, studierea și înlăturarea cauzelor care au făcut ca, în unele biblioteci, progresele în atragerea cititorilor să nu se ridice la nivelul posibilităților. În lumina recomandărilor sesiunii, Comitetul regional de cultură și artă urma să întocmească un plan de muncă în care îndrumările date bibliotecilor să fie expuse detaliat, precizîndu-se și formele de muncă.

Sfatul popular regional Ploiești a organizat o sesiune pe aceeași temă la 31 octombrie. A fost discutat pe larg stîlul de muncă al sfaturilor populare și al comitetelor de cultură și artă, activitatea lor organizatorică, orientarea și conducerea de către acestea a instituțiilor culturale. Comitetul executiv al Sfatului popular regional a trasat sarcini sfaturilor populare raionale și orășenești să se îngrijească de pregătirea președinților de sfaturi populare pe linia muncii culturale. S-a subliniat, de asemenea, necesitatea promovării în comitetele de cultură și artă raionale și orășenești a celor mai corespunzătoare cadre, care să aibă experiență culturală, să manifeste entuziasm pentru această muncă. Sesiunea a pus un accent deosebit pe orientarea muncii la nivelul comunelor de către sfaturile populare și comitetele raionale de cultură și artă. La instruirea președinților de sfaturi din comune vor trebui

abordate în profunzime problemele culturale, evitându-se diferențele mari de la un raion la altul.

Sesiunea a relevat contribuția deputaților la sprijinirea activității duse de bibliotecile de la sate mai ales prin cercurile de citit. Deputați ca Gheorghe Bellu, Ion Coman, Alexandru Gheorghe din circumscripțiile regionale 77, 127 și 1074 s-au ocupat de asigurarea condițiilor materiale ale bibliotecilor, de îmbogățirea colecțiilor acestora, de orientarea conținutului manifestărilor de masă cu cartea.

Sesiunea a scos în evidență și unele lipsuri în activitatea bibliotecilor, care își găsesc izvorul într-o insuficiență înțelegere a importanței propagandei cărții de către unele sfaturi populare raionale și comunale. Aceasta a dus și la o neconținută fluctuație a cadrelor de bibliotecari, atât salariați, cât și obștești în unele raioane.

ASIGURAREA CONDIȚIILOR MATERIALE

În preajma iernii din acest an, organele locale de stat s-au îngrijit mai îndeaproape și de îmbunătățirea bazei materiale necesare organizării muncii cu cartea la nivelul exigențelor actuale. A ajutat mult în această direcție și analizarea activității bibliotecilor de către sfaturile populare, care, răspunzând direct de bunul mers al bibliotecilor și orientându-le mai perseverent, au putut aprecia concret și cerințele materiale ale acestora.

În numeroase biblioteci, s-au luat măsuri pentru asigurarea unor spații corespunzătoare acolo unde nu sînt construite cămine culturale tip, de amenajarea unor interioare primitive în care domină o atmosferă plăcută, adecvată deopotrivă tinerilor și celor vîrstnici (comunele Mihai Bravu, Ghizdaru, Stoenesti din Raionul Giurgiu, Satchinez din Raionul Sînnicolaul Mare, Odvoș din Raionul Lipova și altele). În numeroase comune din Raionul Piatra Neamț (Dragomirești, Negrești, Gîrcina, Bicz-Ardeal, Dobreni, Mărgineni, Bicz-Chei, Bodești), sfaturile populare s-au preocupat de renovarea și de lărgirea localurilor bibliotecilor, iar în unele dintre aceste comune (Bodești, Gîrcina, Dragomirești) au fost amenajate și săli de lectură, dotate cu mobilier nou.

Un sprijin material deosebit a primit Biblioteca raională Giurgiu din partea Comitetului executiv al Sfatului popular raional, care a aprobat suplimentarea bugetului bibliotecii cu 21 000 de lei, pentru reamenajarea localului acestei instituții.

În unele localități (Curtici, Vinga, Zăgăreni din Raionul Arad), la amenajarea bibliotecilor și-au dat contribuția și gospodăriile colective.

În cursul toamnei, a crescut numărul bibliotecilor de la sate care s-au mutat sau sînt în curs de a se muta în localuri noi (comunele Armeniș, Teregova, Nădlac; satele Simbăteni și Chelmac din Regiunea Banat, Pogăceanu din Raionul Luduș, Tonciu din Raionul Reghin) sau în localuri corespunzătoare (Periam, Păuliș din Regiunea Banat). În cursul acestei luni, sfaturile populare din comunele Simpetru German și Dorobanți (Regiunea Banat) vor pune la dispoziția bibliotecilor noi localuri, cu un spațiu mai mare și cu depozite corespunzătoare fondurilor acestor biblioteci, care vor avea și săli de lectură.

În unele locuri, continuă acțiunea de constituire a noi biblioteci comunale. În Raionul Luduș, de pildă, au fost înființate în preajma iernii trei asemenea biblioteci (Ogra, Papiu Ilarian, Șeulia), cărora le-a fost asigurat imediat bugetul necesar.

Evidențiem în mod special acele sfaturi populare care, gospodărind cu multă pricepere fondurile locale, au asigurat construcții noi pentru biblioteci. Este vorba de sfaturile populare comunale din Girov și Bălănești (Raionul Piatra Neamț), care au trecut la construirea de sedii proprii pentru biblioteci. Această măsură a fost aprobată și sprijinită de Comitetul executiv al Sfatului popular raional Piatra Neamț, care a aprobat finanțarea creditelor necesare. Fără îndoială că și în alte locuri sfaturile populare au luat sau vor lua astfel de inițiative.

Asigurarea bibliotecilor cu localuri mereu mai bune nu este însă o campanie care să se termine o dată cu începutul iernii. În prezent, multe sfaturi populare întreprind măsuri efective în această direcție. De pildă, în Hotărîrea sesiunii Sfatului popular regional Mureș se prevede studierea posibilităților de rezolvare a lărgirii spațiului bibliotecii regionale, în scopul depozitării în condițiile cerute a colecțiilor de rezervă și al inventarierii, în decursul anului 1965, a întregului fond de cărți. S-a indicat Comitetului executiv al Sfatului popular raional

Luduș să asigure, pînă la sfîrșitul acestui an, un spațiu corespunzător bibliotecii raionale. Măsura trebuie urgentată, fiindcă această bibliotecă, adăpostită într-o singură încăpere, nu are posibilități nici măcar de deservire a unui grup de cititori mai mare de 5—6 persoane. Mobilierul nou trimis acestei unități a ocupat minusculul spațiu între rafturi și pereți într-o asemenea măsură încît circulația cititorilor în bibliotecă nu se poate asigura decît într-un sens. Din lipsă de spațiu, bibliotecarii nu pot ține la zi operațiunile tehnice de bibliotecă. Despre organizarea fondurilor de cărți nu mai poate fi vorba. Noile volume sosite sînt depozitate în vrafuri pe jos sau deasupra rafturilor, fără nici un criteriu. Și nici nu s-ar putea respecta vreun criteriu.

Prim aceeași Hotărîre, Comitetul executiv al Sfatului popular orășenesc Tg. Mureș a primit însărcinarea de a se îngriji de înființarea a trei biblioteci filiale în cartierul „7 Noiembrie”, pe strada Libertății și la Remetea. Sfaturile populare raionale Tîrnăveni și Gheorghieni vor asigura condițiile și baza materială pentru înființarea, pînă la sfîrșitul anului 1964, a secțiilor de copii la bibliotecile raionale din respectivele centre. Sesiunea a mai stabilit ca Sfatul popular regional să studieze posibilitatea înființării de noi biblioteci comunale în cursul anului 1965.

Aceeași grijă au manifestat sfaturile populare din multe centre ale țării pentru dotarea sau completarea mobilierului și utilajului corespunzător de bibliotecă. Bibliotecile din Raionul Giurgiu au primit un număr suficient de rafturi și dulapuri. Biblioteca din comuna Sîmpetru German (Regiunea Banat) a fost de asemenea înzestrată cu mobilier modern, cu prilejul mutării ei într-un local nou. În aceeași regiune, bibliotecile comunale Armeniș și Odvoș au primit mobilier nou procurat din fondurile sfaturilor populare.

Tot pe linia asigurării unor condiții optime de desfășurare a muncii bibliotecilor, unele sfaturi populare comunale (Girov, Bicaz-Ardeal, Dobreni, Bodești, Negrești, Dragomirești din Raionul Piatra Neamț) au înzestrat bibliotecile cu aparate de radio și picupuri. În pragul iernii, marea majoritate a localurilor bibliotecilor au fost văruite, li s-au asigurat materialele tehnice și rechizite. Aceeași atenție s-a acordat și aprovizionării cu combustibil. În sfîrșit, în unele regiuni, continuă preocuparea pentru asigurarea metodiștilor cu mijloace de deplasare. Recent, Biblioteca regională din Oradea a fost înzestrată cu un turism, cu ajutorul căruia metodiștii vizitează frecvent pînă și cele mai îndepărtate localități. Iar rezultatele s-au văzut imediat.

Dacă, în multe cazuri, prin grija sfaturilor populare, bibliotecile au devenit spațioase, primitoare, curate și moderne, situația nu este pretutindeni multumitoare. Există și biblioteci care nu se bucură încă de atenția cuvenită a organelor locale de stat, ceea ce face ca activitatea lor să rămînă slabă și discontinuă. Unele dintre acestea funcționează de ani de zile în localuri neîncăpătoare și necorespunzătoare, Sfatul popular din comuna Fărcaș (Raionul Piatra Neamț) nu se interesează încă de pregătirea bibliotecii pentru iarnă, nu-i asigură condițiile materiale necesare. Asemănătoare este situația în comuna Căciulești din același raion, unde biblioteca a rămas pe mai departe într-un local impropriu. Nerezolvată este situația acelor biblioteci (mai ales sătești) care, din lipsă de spațiu, funcționează în localurile școlilor (de pildă, în Raionul Giurgiu). Cu toate că, prin amenajarea generală efectuată în școli la începutul anului de învățămînt, au beneficiat și bibliotecile respective, ele nu au cele mai bune condiții de activitate.

Firește că timpul pentru soluționarea problemelor care se ridică în fața bibliotecilor nu trebuie limitat, nici în privința conținutului activității, nici a bazei materiale. Dar pregătirea bibliotecilor pentru lunile de iarnă trebuie să concentreze pretutindeni atenția sfaturilor populare. Ar fi bine ca atunci cînd sînt puse în aplicare planurile de muncă ale bibliotecilor, să fie urmărite cu mare atenție și condițiile materiale, pentru ca nici o bibliotecă să nu rămînă nepregătită pentru sezonul care urmează.

Cele mai bune planuri, intenții, metode vor rămîne nerealizate, iar colecțiile de cărți cele mai atractive necitite dacă bibliotecarii vor aștepta cititorii în palton, într-o atmosferă neprietnică lecturii și destinderii. Deoarece timpul nu așteaptă și iarna și-a anunțat sosirea, cititorii pot pretinde condiții bune pentru lectură, la care trebuie să se răspundă cu cea mai mare sollicitudine.

De curînd, Consiliul așezămintelor culturale a organizat analiza muncii desfășurată de bibliotecii în cadrul celui de-al III-lea Concurs bienal, analiză care a pri-
lejit trecerea în revistă a realizărilor obținute, și, totodată, un larg schimb de
experiență și de păreri. Consfăturile interregionale organizate de Consiliul așeză-
mîntelor culturale în patru centre bine alese (Cluj, Bacău, Ploiești și Timișoara) au
întrunit directorii de biblioteci regionale și raionale din regiuni învecinate. Spre
deosebire de analizele periodice ale edițiilor anterioare ale Concursului, cînd se
discutau probleme actuale ale bibliotecilor și se făceau în principal comparații între
de rezultatele obținute de diferite unități, la aceste consfătuiri s-a conturat tendința
de a dezbate și problemele de perspectivă ale bibliotecilor. Atenția principală s-a
concentrat spre analiza conținutului muncii, și abordarea unor probleme care s-au
ivit ca un rezultat al dezvoltării rețelelor de biblioteci, al creșterii exigenței citito-
rilor și al sporirii volumului și calității muncii. Un loc important în cadrul dezbate-
rilor l-a ocupat problema pregătirii bibliotecilor pentru perioada de iarnă.

Înfățișînd diferite aspecte din activitatea bibliotecilor, participanții la discuții
s-au oprit, îndeosebi asupra laturii metodologice a muncii și asupra problemelor
care necesită rezolvare. Interesul manifestat de majoritatea bibliotecarilor față de
documentarea în biblioteconomie, de calificarea și perfecționarea cadrelor, de pro-
blemele organizării rețelelor de biblioteci, de studierea preferințelor cititorilor și
deservirea lor diferențiată, de eficacitatea manifestărilor de masă, ne arată că,
alături de sarcinile concrete, imediate, un loc primordial în preocupările lor încep
să-l ocupe problemele perspectivelor de dezvoltare. Acest fapt — subliniat cu
deosebită acuitate în cadrul consfăturilor — este atestat de activitatea practică a
multor biblioteci regionale și raionale, care, depășind stadiul inițial în care nu
putea fi evitat cu totul un anumit empirism, au trecut la organizarea unei acti-
vități științifice, strîns ancorată în realitățile vieții social-economice din regi-
unile respective.

Bibliotecile regionale și raionale acordă tot mai multă importanță com-
pletării fondurilor de publicații, prelucrării colecțiilor, organizării cataloagelor
și instrumentelor de informare bibliografică, modernizării bibliotecilor și îmbunătă-
țirii calității muncii cu diferite categorii de cititori. S-au creat premise pentru
efectuarea unor studii și cercetări de specialitate, bibliotecile regionale au trecut
la realizarea unor ample bibliografii regionale și la organizarea secțiilor de infor-
mare științifică.

Merită a fi relevate studiile monografice despre situația lecturii și orga-
nizarea rețelei de biblioteci de la sate (Biblioteca regională București), compo-
nența cititorilor de la Biblioteca regională Iași, repartizarea teritorială a rețelelor
de biblioteci din orașul Bîrlad (Biblioteca regională Iași), monografiile bibliotecilor
comunale Vinători și Rîpile (în pregătire la Biblioteca regională Bacău), studiul refe-
ritor la circulația cărților din diferite domenii, în vederea găsirii și aplicării celor
mai adecvate metode de propagandă a literaturii științifice și beletristice cu tematică
contemporană (Biblioteca orășenească a Capitalei) etc. Pe lîngă temele de actuali-
tate, în sfera de preocupări a bibliotecilor regionale intră și valorificarea fondurilor
de carte veche și manuscrise. Menționăm catalogul colectiv al cărților vechi
romînești, repertoriul cărților străine din sec. XVI și XVII aflate la Biblioteca
regională și studiul monografic asupra fondurilor de carte veche aflate în biblio-
tecile din regiune (Biblioteca regională Brașov), catalogarea fondurilor de rezervă
ale bibliotecii regionale, cu ajutorul unui colectiv de profesori, care pînă la
sfîrșitul anului vor prelucra 50 000 de volume (Biblioteca regională Crișana),
bibliografia *Oameni de știință și cultură din Regiunea Galați*, bibliografia periodi-
celor editate în regiunile Galați și Timișoara (în pregătire la bibliotecile regionale

respectiv), editarea unui prim volum din bibliografia regională intitulată *Viața literară în Regiunea Iași* (pregătit de Biblioteca regională în colaborare cu Biblioteca centrală universitară din Iași).

Amplourea pe care a luat-o activitatea în acest domeniu poate fi apreciată, nu numai prin tematica abordată și numărul lucrărilor elaborate sau în curs de elaborare, ci și prin străduința bibliotecarilor de a ridica nivelul instituțiilor în care muncesc, de a întări rolul acestor instituții în viața culturală și științifică din regiunile respective. Experiența acumulată de bibliotecari în procesul muncii se reflectă și printr-o exigență crescândă față de materialele ce le elaborează, printr-o grijă sporită față de cerințele cititorilor.

Roadele acestei activități laborioase merită să fie valorificate mult mai intens, pe un plan mai larg, așa cum au propus unii participanți la consfăturile interregionale. Ne referim, de pildă, la studiile despre situația lecturii la sate sau cele privind organizarea rețelelor de biblioteci. Deși au îmbrățișat aspecte din regiuni și raioane diferite, concluziile care ar rezulta din sintetizarea acestor lucrări vor fi deosebit de importante pentru elaborarea unor măsuri care să ducă la îmbunătățirea muncii. Pentru aceasta este însă necesar coordonarea acestor studii și extinderea colaborării între biblioteci. Un exemplu concludent despre foloasele colaborării a fost relatat la consfătuirea interregională din Timișoara. Cunoscând faptul că Biblioteca regională Banat lucrează la bibliografia periodicelor editate în regiune, Biblioteca orașenească din Sibiu a trimis 300 de fișe de periodică ce se editau la Timișoara și care se află în fondul ei de publicații. Coordonarea de către Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R. a cercetărilor efectuate de bibliotecile regionale — așa cum s-a propus în consfăturile amintite — va permite, pe de o parte, o mai precisă delimitare tematică, și, pe de altă parte, asigurarea caracterului unitar al studiilor, care să conducă spre elaborarea unor lucrări mai vaste, rod colectiv al colaborării între biblioteci.

În studiile ce le efectuează, bibliotecarii întâmpină unele greutăți datorite, în mare măsură, lipsei unor materiale teoretice de specialitate și, în parte, unor neclarități ivite în procesul muncii. Acestea din urmă pot fi rezolvate prin sprijinul competent al specialiștilor în biblioteconomie, fie prin deplasarea lor ceva mai des în biblioteci, fie prin consultații scrise. Problema principală rămâne însă informarea de specialitate în privința căreia Biblioteca Centrală de Stat este solicitată să acorde un sprijin mai substanțial. Tovarășul N. Pascu, directorul Bibliotecii orașenești a Capitalei arăta în cuvântul său că „bibliotecarii duc lipsă de materiale de specialitate care să le permită o documentare temeinică în problemele de biblioteconomie și, în această direcție, Biblioteca Centrală de Stat ar trebui să-și intensifice activitatea editorială“. În general, bibliotecarii solicită un volum mai mare de informații despre preocupările bibliotecilor din țară și de peste hotare. S-a propus ca revista *Călăuza bibliotecarului* să publice mai multe materiale de sinteză, să dovedească mai multă operativitate în înfățișarea tendințelor care apar în tehnica de bibliotecă, să publice articole ample despre organizarea și activitatea bibliotecilor din țară și peste hotare, materiale de specialitate care să servească pregătirii și perfecționării cadrelor de bibliotecari.

Tovarășul Petcu Andu, de la Biblioteca regională Ploiești și alți vorbitori au criticat faptul că cele două serii din *Bibliografia R.P.R.* apar cu multă întârziere și bibliotecarii sînt lipsiți în felul acesta de un instrument important pentru elaborarea lucrărilor și asigurarea informării bibliografice. Unii participanți la consfăturile interregionale au remarcat că în *Bibliografia R.P.R.* și în fișele tipărite se folosesc alte descrieri ale publicațiilor decît cele indicate în urmă cu ani în *Reguli unitare pentru descrierea publicațiilor*, iar manualul *Clasificarea zecimală pentru biblioteci, servicii de documentare și fișiere individuale de studii* editat în anul 1958 este insuficient pentru bibliotecile regionale și unele biblioteci raionale, datorită creșterii fondurilor de publicații și a specializării informației bibliografice. Totodată, s-a propus editarea de tabele de clasificare zecimală, mai restrînse, pentru uzul bibliotecilor oomunale și sătești. Este necesar ca bibliotecarii să fie încunoștiințați de modificările ce se preconizează în descrierea și

clasificarea publicațiilor, să cunoască criteriile care stau la baza acestor modificări, pentru a fi convingși de utilitatea introducerii lor în practică. Până la elaborarea unui manual de clasificare mai larg, considerăm că poate fi însușită sugestia ca bibliotecarii să primească consultații la cerere în legătură cu unele diviziuni și subdiviziuni ale clasificării zecimale și să dezbată în paginile revistei *Călăuza bibliotecarului* anumite chestiuni controversate privitor la unii indici de clasificare.

În cadrul consfăturilor s-a subliniat faptul că în cursul ultimilor ani munca cu cititorii s-a îmbunătățit, sfera de cuprindere a bibliotecilor s-a lărgit, mare metodică. Unele funcții și forme de organizare precizate în regulamentele sau reconsiderate. Așa cum remarcă tovarășul Radu Stoian, bibliograf-șef la Biblioteca regională Bacău: „este necesar să se facă noi precizări referitoare la organizarea muncii în bibliotecile regionale, întrucât există nedumeriri în legătură cu funcțiile unor secții“. Unii bibliotecari (tovarășii Bădic Constanța, Biblioteca regională Galați, Mészáros Iosif, Biblioteca regională Mureș-Autonomă Maghiară, Petcu Andu, Biblioteca regională Ploiești) s-au referit la secțiile tehnice înființate în urmă cu câțiva ani, dar al căror profil și sarcini nu sînt nici acum bine delimitate. În legătură cu aceste secții s-au emis diferite păreri: menținerea lor ca secții separate (Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară), integrarea fondului de cărți tehnice în fondul general al bibliotecii și efectuarea informării bibliografice a specialiștilor prin secția de informare științifică (Biblioteca regională Galați); elaborarea unui catalog colectiv al publicațiilor tehnice și cumularea unor funcții ale centrelor de documentare tehnică în localitățile unde nu există astfel de centre (Biblioteca regională Bacău); coordonarea activității acestor secții cu unitățile de documentare tehnică acolo unde există astfel de unități (Biblioteca regională Ploiești). Felul în care Biblioteca regională Ploiești a organizat activitatea secției tehnice, profilînd-o după necesitățile de informare și documentare a muncitorilor și cadrelor tehnice din industria petrolului și chimiei — ramuri industriale de bază în această regiune — precum și colaborarea statornică între Secția tehnică și bibliotecile tehnice din regiune merită, după părerea noastră, toată atenția. Experiența acestei secții, precum și a altor biblioteci regionale pledează în favoarea unui studiu mai amplu, care să sintetizeze rezultatele obținute în diferite regiuni și să definească locul bibliotecilor regionale în propagația tehnică și în informarea de specialitate a tehnicienilor.

Deși se află încă la începutul organizării, secțiile de informare științifică din cadrul bibliotecilor regionale încep să-și afirme utilitatea în practică. Precizarea funcțiilor acestei secții și delimitarea sarcinilor ce-i revin ar fi binevenită. Așa cum au arătat mai mulți bibliotecari, multe probleme ale organizării muncii în bibliotecile regionale și raionale își vor putea găsi rezolvarea, dacă va fi elaborat noul regulament de funcționare a bibliotecilor și Minimum de tehnică de bibliotecă, a căror apariție este așteptată cu nerăbdare.

Ridicarea nivelului calitativ al activității bibliotecilor depinde în cea mai mare măsură de pregătirea bibliotecarilor. De aceea, în mod firesc, participării la consfăturile interregionale s-au referit la problema calificării și perfecționării profesionale ca la o chestiune de actualitate și, totodată, de perspectivă. S-a relevat faptul că, în afară de cursurile de scurtă durată organizate pe plan central, comitetele de cultură și artă, bibliotecile regionale și unele biblioteci raionale au luat inițiativa organizării unor forme de instruire a bibliotecarilor noi și de perfecționare profesională a bibliotecarilor care lucrează de mai mult timp. Seminariile raionale constituie și ele un mijloc de perfecționare care și-a dovedit eficacitatea atunci cînd au fost organizate temeinic și s-a ținut seama de nivelul diferit de pregătire al bibliotecarilor.

Apreciindu-se rolul pozitiv al acestor inițiative, s-a făcut totuși remarcă că ele nu oferă soluția cea mai perfectă pentru calificarea și perfecționarea cadrelor din biblioteci. În cuvîntul său, tovarășul Ianculescu, directorul Bibliotecii regionale Banat arăta că „asigurarea necesarului de cadre în biblioteci poate fi consi-

derată ca una din verigile importante ale planului de dezvoltare a rețelilor de biblioteci, nu numai ale sistemului așezămintelor culturale, dar și a celor din învățământ, sindicale, ale întreprinderilor etc. Crearea unui sistem unitar de calificare și perfecționare a cadrelor, corespunzător sistemului de biblioteci din țara noastră, va permite îmbunătățirea și lărgirea sferei de activitate a bibliotecilor, ridicarea ei pe o treaptă și mai înaltă". Unii vorbitori au arătat importanța secției de biblioteconomie a Institutului pedagogic de 3 ani a cărei primă serie de absolvenți e așteptată în biblioteci. Totodată, ei au propus să se studieze posibilitatea înființării unei secții fără frecvență, la care să aibă acces bibliotecarii dornici să-și completeze studiile. Numeroasele propuneri făcute în cadrul consfăturilor interregionale se referă la necesitatea reorganizării cursului central de perfecționare a cadrelor, care să desfășoare o activitate permanentă și să cuprindă bibliotecari din diferite categorii de biblioteci, potrivit specializării lor. În afară de aceste criterii, la selectarea cursanților să se țină seama de pregătirea anterioară, de experiența dobândită în muncă, de nevoia înmprospătării și perfecționării cunoștințelor acelor care au absolvit cursuri în anii precedenți. Vorbind despre pregătirea de noi cadre pentru biblioteci, unii bibliotecari au propus să se studieze posibilitatea introducerii și în sistemul de biblioteci a formelor asemănătoare de școlarizare și specializare folosite pentru cadrele didactice, sanitare etc., și stabilirea unor grade științifice.

Preocuparea bibliotecarilor pentru o mai bună specializare în muncă s-a vădit și în discuțiile privitoare la rolul secțiilor metodice. „Șefii de secții de la bibliotecile regionale — spunea tovarășul Băraru, directorul Bibliotecii raionale Roman — pot să acorde un ajutor mai competent în problemele care vizează specialitatea lor, dacă s-ar deplasa în acest scop la bibliotecile raionale. Biblioteca regională Băcau, care a folosit în munca de îndrumare metodică pe șefii celorlalte secții (catalogare, împrumut pentru copii etc.), ne-a înlesnit rezolvarea unor nedumeriri ce le aveam în legătură cu organizarea fondurilor". Referindu-se la forma de organizare a secțiilor metodice ale bibliotecilor regionale, tovarășul Stoian se întreba: „N-ar fi mai bine ca fiecare lucrător din secția metodică să fie încadrat într-o secție a bibliotecii regionale? Efectuînd o astfel de activitate practică, metodiștii vor fi la curent, mai direct, cu problemele de specialitate și sprijinul lor va fi mai consistent", „Dar o astfel de activitate n-ar duce la o specializare îngustă? — se întreba la rîndul ei tovarășa Vranău, directoarea Bibliotecii raionale Cîmpulung Moldovenesc. Noi așteptăm de la metodiști, nu numai controale, ci și o îndrumare de specialitate, sub toate aspectele".

Este cert că răspîndirea lucrătorilor din secția metodică în diferite secții ale bibliotecii ar avea ca urmare dezorganizarea muncii metodice. Conducerea activității metodice necesită un corp bine încheșat, cu sarcini bine delimitate. Se înțelege, totodată, că, ținînd seama de complexitatea muncii metodice, lucrătorii din acest serviciu trebuie să cunoască temeinic toate laturile activității bibliotecare și, de aceea, trebuie găsită soluția ca ei să lucreze prin rotație, cu o anumită periodicitate, în diferite secții ale bibliotecii. Este tot atît de firesc ca bibliotecarii cu mare experiență din diferite alte servicii ale bibliotecii să colaboreze strîns cu serviciul metodic în elaborarea materialelor metodice și să ia parte din cînd în cînd la acțiuni de îndrumare pe teren.

E salutar faptul că directorii bibliotecilor raionale pretind de la secțiile metodice ale bibliotecilor regionale un sprijin calificat de specialitate și nu indicații generale. Totodată, discuțiile au dus la cristalizarea ideii, că, secțiile metodice ale bibliotecilor regionale trebuie să treacă de la stadiul de îndrumare, la cel de studiere și generalizare a experienței bibliotecilor. Dedublarea sarcinilor privind îndrumarea bibliotecilor de la sate efectuată atît de bibliotecile regionale, cît și de cele raionale, duce, într-un anumit sens, la o risipire de forțe, la paralelisme și îngustarea viziunii asupra perspectivelor și tendințelor de dezvoltare a bibliotecilor din regiunea respectivă. Concentrîndu-și atenția în primul rînd, spre bibliotecile raionale, pentru transformarea lor în veritabile centre metodice, secțiile metodice ale bibliotecilor regionale vor putea să acorde un sprijin mult mai eficace pentru ridicarea nivelului calitativ al activității bibliotecare.

În căutare de forme mai elastice pentru îndrumarea bibliotecilor de la sate, unele biblioteci raionale — adaptînd o formă uzitată de casele raionale de cultură,

care au organizat centre metodice ale căminelor culturale — au trecut la organizarea de „centre metodice comunale“. O analiză mai atentă ne-ar arăta că numărul acestor centre nu corespunde cu acel al bibliotecilor model, și că, uneori, model sînt declarate „centre metodice“ pentru simplul fapt că au realizat unii indici cantitativi. Se manifestă tendința ca unele din aceste „centre“ să înlocuiască prin anumite atribuții (redactarea de recenzii, texte pentru manifestări de masă etc.) munca metodică a bibliotecilor raionale. În cadrul consfătuirilor intercu condiții materiale satisfăcătoare pot să demonstreze prin exemplul lor cum trebuie desfășurată munca cu cartea la sate. În cazul acesta, nu este vorba deci de centre metodice, ci de biblioteci fruntașe care pot servi ca loc și ca obiect pentru organizarea unor schimburi de experiență pentru o grupă de comune. N-are nici un rost să se înființeze o formă intermediară între biblioteca raională și unitățile de la sate.

Una din problemele muncii metodice, care a format obiectul discuțiilor a fost și aceea a manifestărilor de masă organizate de către bibliotecă. Este demn de apreciat faptul că activitatea editorială a bibliotecilor regionale și a unor biblioteci raionale a crescut cantitativ și calitativ, se publică buletine de informare, scrisori metodice, texte pentru manifestări de masă etc. Participanții la consfătuirea interregională de la Timișoara au fost surprinși de volumul acestor materiale, din care Biblioteca regională Banat a putut să organizeze o adevărată expoziție. Pornind de la considerentul că trebuie să se acorde mai multă atenție metodologiei muncii de masă, unii participanți au susținut că nu mai este necesar ca bibliotecile regionale să se ocupe și de redactarea textelor pentru manifestări de masă și această sarcină să revină bibliotecilor raionale și comunale. Alții au fost de părere contrarie. Opinia tuturor celor ce s-au referit la această problemă este însă aceea că, indiferent de instituția care se ocupă de elaborarea textelor pentru manifestări de masă, este necesară coordonarea acestei activități de către Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R. pentru evitarea paralelismelor și a risipei de forțe și asigurarea unui conținut corespunzător. Manifestările de masă organizate de către biblioteci trebuie să fie concepute în așa fel încît să ducă la creșterea numărului cititorilor și a circulației cărții, să aibă efecte educative asupra cititorilor cărora se adresează.

Discuțiile s-au referit și la textele pentru manifestări de masă publicate în *Călăuza bibliotecarului*. Deși unii participanți, mai ales cei din bibliotecile raionale au susținut ca revista să publice în continuare astfel de texte, majoritatea vorbitorilor au cerut ca, dimpotrivă spațiul alocat în acest scop să fie folosit mai judicios, abordîndu-se problemele metodologiei diferitor forme de popularizare a cărții. În locul informărilor scurte despre unele manifestări de masă organizate de bibliotecă, *Călăuza bibliotecarului* să facă analize mai ample asupra materialelor elaborate de biblioteci, să prezinte temele cele mai interesante care să formeze obiectul acțiunilor de masă organizate de biblioteci.

Schimbul de experiență și de păreri realizat prin consfătuirile interregionale organizate de Consiliul așezămintelor culturale a fost deosebit de interesant și folositor pentru elucidarea multor probleme care stau în atenția lucrătorilor din bibliotecile publice. Majoritatea lor formează obiectul preocupărilor Consiliului așezămintelor culturale și, fără îndoială, își vor găsi soluționarea într-un viitor apropiat. Pentru moment, lunile de iarnă oferă prilej bibliotecarilor, ca pe baza concluziilor și sarcinilor stabilite la aceste consfătuiri, să fructifice cît mai deplin experiența bună cîștigată de biblioteci în cadrul Concursului.

Ion VERDEȘ

Realizări și perspective

Iuliana GORUN

*vicepreședintele Comitetului executiv
al Sfatului popular regional Banat*

Obiectivul principal al activității bibliotecilor este, în mod firesc, identic cu sarcina centrală a activității cultural-educative ce se desfășoară în țara noastră, sub conducerea partidului. Propaganda cărții, variatele forme ale îndrumării lecturii sînt îndreptate spre creșterea contribuției la formarea și la dezvoltarea moilor trăsături caracteristice omului societății socialiste, multilateral dezvoltat. Bibliotecile, alături de școli, formează rețeaua cea mai largă care asigură informarea, studiul individual, perfecționarea cunoștințelor oamenilor, avînd aceeași importanță cu alte forme de activitate educativă pe care le întregeste și le susține.

În întreaga țară, există astăzi condiții optime pentru a imprima un suflu viu muncii cu cartea, pentru a mobiliza în masă oamenii să apeleze la serviciile bibliotecilor. În Regiunea Banat, rezultatele obținute la jumătatea celui de-al III-lea Concurs biennial marchează evidente succese în polarizarea populației în jurul bibliotecilor, în difuzarea unui număr mare de cărți, în perfecționarea și generalizarea unor metode de muncă cu cartea.

În această perioadă, cele 685 de biblioteci publice din regiunea noastră au atras la lectură 258 054 de persoane, depășind realizările din perioada corespunzătoare a anilor 1963 și 1962 cu 37 000 de cititori și, respectiv, cu 57 893 de cititori. Din totalul acestora, 143 145 sînt muncitori și colectiviști, iar 20 588 tehnicieni și funcționari. Progrese frumose au înregistrat bibliotecile comunale, care au atras, în medie, 840 de cititori, iar unele dintre ele (raioanele Arad, Făget, Lugoj și altele) peste 1000 de cititori. Dintre bibliotecile raionale, s-au remarcat în atragerea cititorilor cele din Caransebeș, Lugoj și Lipova.

Tot atît de îmbucurător este numărul cărților împrumutate de cititori,

care totalizează 1 533 680 de volume, cu 181 000 și, respectiv, 352 286 mai mult decît în semestrele corespunzătoare ale anilor 1963 și 1962. În primele șase luni ale anului, numărul cărților împrumutate în bibliotecile noastre comunale a crescut cu 272 544 de volume față de aceeași perioadă a anului 1962. Unele dintre aceste biblioteci (Obreja, Vinga, Bethausen) au difuzat, în intervalul menționat, peste 12 000 de volume fiecare. La bibliotecile sătești, s-a înregistrat de asemenea o creștere a circulației cărții, în comparație cu perioada corespunzătoare a anului trecut, dar această creștere nu este încă la nivelul cerințelor și al posibilităților.

O analiză sumară a datelor de mai sus arată că 60% dintre persoanele atrase la lectură sînt cititori permanenți, care frecventează bibliotecile cel puțin o dată pe lună. S-a îmbunătățit simțitor propaganda întregului fond de publicații, astfel că procentul cărților social-politice, tehnice, agrotehnice și de popularizare a științei difuzate cititorilor a crescut pe regiune la 32,8%. Pe categorii de biblioteci, acest procent este de 33% în comune și 27% în orașele reședință de raion.

Bibliotecile din mediul rural au realizat progrese importante în organizarea și orientarea propagandei literaturii agricole. Îmboldul dat de învățămîntul agrozootehnic de masă pentru însușirea cunoștințelor științifice necesare în practica agricolă se reflectă și în circulația cărților agricole. Numărul volumelor din acest domeniu citite de colectiviști în perioada menționată a crescut substanțial. Prin îndrumarea diferențiată a lecturii, prin organizarea unor reușite acțiuni de masă cu cartea agrozootehnică, prin procurarea mai operativă a noilor cărți agricole, bibliotecile au ajutat colectiviștii în pregătirea lor.

Tot mai multe biblioteci se impun printr-o organizare tehnică la nivelul cerințelor, printr-o bună gospodărire, prin aspectul îngrijit, civilizat. Fondurile de cărți bine aranjate, cataloagele ținute la zi, curățenia, ordinea completează ambianța adecvată lecturii. Cine vizitează bibliotecile raionale Caransebeș, Lipova, Orșova, bibliotecile comunale din Raionul Arad și multe altele din raioanele Lugoj, Făget, Timișoara etc. rămâne plăcut impresionat de grija pe care o manifestă bibliotecarii și în această privință.

Rezultatele enumerate foarte succint aici sînt rodul unor condiții materiale tot mai bune create bibliotecilor, activității continue a mării majorității a bibliotecarilor, mulți dintre ei purtînd cu cinste numele de propagandiști ai cuvîntului scris, sprijinului primit din partea intelectualilor din regiune, a organizațiilor U.T.M., a comisiilor de femei și a gospodăriilor colective. Rezultatele amintite sînt însă, în mare măsură, urmarea unei orientări și dirijări atente a bibliotecarilor de către sfaturile populare și comitetele de cultură și artă, care, sub îndrumarea permanentă a organelor și organizațiilor de partid, s-au preocupat mai îndeaproape de problemele muncii cu cartea, au sprijinit și au controlat sistematic bibliotecile. Planurile de muncă, dările de seamă cît și activitatea curentă a acestor instituții de cultură au fost discutate în cadrul unor ședințe ale comitetelor executive. Fiecare acțiune a bibliotecarilor a fost rezultatul unor îndrumări ale comitetelor de cultură și artă, care au pus un mare accent pe studiul condițiilor specifice de desfășurare a activității cu cartea potrivit cerințelor și necesităților fiecărei localități și au dat indicații corespunzătoare.

Consfătuirea bibliotecarilor noștri prilejuită de încheierea primei etape a celui de-al III-lea Concurs bienal, dezbateră largă a rezultatelor și lipsurilor din biblioteci au constituit de asemenea o dovadă a grijei pe care o manifestă Sfatul popular regional față de problemele muncii cu cartea, de transformarea tuturor bibliotecilor în pîrghii importante ale activității cultural-educative de masă.

În preocuparea noastră, au stat și vor sta toate aspectele muncii culturale din regiune, firește prin intermediul comitetelor de cultură și artă. Formele de organizare a comitetelor de cultură și artă permit și o legătură

mai strînsă între instituțiile cu profil cultural, o orientare competentă a muncii, ținînd seama de aportul intelectualilor din cele mai diverse domenii de activitate. Pe de altă parte, sfaturile populare se îngrijesc de colaborarea bibliotecilor cu școlile, de antrenarea cadrelor didactice în activitatea obștească a bibliotecilor, în colectivele obștești ale acestora, ca și în alte forme ale muncii culturale, potrivit prevederilor incluse și în noul Regulament al școlilor.

Mă voi opri mai pe larg asupra problemelor pe care le urmărim în domeniul activității bibliotecilor din regiunea noastră. Ne străduim perseverent să imprimăm muncii cu cartea un caracter științific, mai multă profunzime și orientare către problemele esențiale, astfel ca bibliotecile să slujească tot mai bine scopul și rațiunea pentru care au fost create. Bibliotecarii noștri au înțeles că întrecerea dintre ei nu este nicicum un scop în sine sau unicul scop al muncii bibliotecare. Goana după cifre, concurența cu biblioteca vecină, fără a se evalua condițiile specifice în care lucrează fiecare unitate și de cititorii cărora se adresează, încep să fie dezrădăcinate pas cu pas, în puținele locuri în care persistă.

Legat de aceasta, sfaturile populare se străduiesc să aducă toate bibliotecile la nivelul celor fruntașe. Există încă — pe alocuri — decalaje în atragerea cititorilor și în difuzarea cărților, chiar între raioane sau comune cu condiții asemănătoare (raioanele Moldova Nouă și Orșova; comunele Obreja și Glimboca din raionul Caransebeș etc.). Nu sîntem, firește, pentru indici matematici egali între biblioteci (ei nici nu sînt posibili, chiar dacă localitățile ar semăna foarte mult între ele), dar nici pentru diferențe extrem de mari, care înseamnă, în ultima instanță, diferențe între strădaniile bibliotecarilor. Rămînerile în urmă, au împietat asupra indicilor generali pe regiune. De pildă, din totalul persoanelor înscrise la biblioteci, 18% nu pot fi socotiți cititori permanenți, fiindcă abia au împrumutat o carte sau două. Să nu se înțeleagă că acest indice mic nemulțumește doar prin prisma statistică. Deficiența adevărată și care ne atrage atenția este că un anumit procent de cititori frecventează rar biblioteca. O analiză efectuată la Biblioteca raională Lipova a arătat că 50% din totalul cititorilor înscrisi în semestrul prim au trecut pe la bibliotecă o sin-

gură dată. Față de situația aceasta, Sfatul popular regional, prin Comitetul regional de cultură și artă, a indicat bibliotecarilor să-și reevalueze indicii propuși a fi realizați în al doilea semestru al anului și să se orienteze spre o muncă temeinică în rândul cititorilor, pentru a le forma obișnuința lecturii sistematice și, în același timp, spre o propagandă eficientă pentru cîștigarea de noi cititori.

Contează foarte mult, în această privință, structura cărților citite, conținutul lecturii. Dacă în ceea ce privește cifra cărților difuzate, bibliotecile noastre au frumoase realizări, nu putem spune același lucru despre îndrumarea cititorilor. După părerea mea, aici stă cheia muncii de bibliotecă. O îndrumare competentă presupune, între altele, studierea atentă și continuă a preferințelor cititorului, a locului de muncă, a familiei, a perspectivelor pe care le urmărește în viață etc. Cititorul de astăzi este un cititor exigent, care dorește o lectură multilaterală, dar, în același timp, selectivă, pe domenii ale științei și culturii, iar bibliotecarii trebuie să fie capabili să realizeze o astfel de îndrumare.

Sfaturile populare din regiune manifestă interes pentru cunoașterea temeinică de către bibliotecari a realităților din fiecare localitate, a sarcinilor și funcției bibliotecilor pe care le conduc, pentru aplicarea, în raport cu aceste criterii, a unor sau altora dintre formele și metodele propagandei cărții. Se adaugă la aceasta grija pentru buna organizare a fondurilor de cărți, pentru completarea lor mai ritmică și mai operativă în așa fel încât să se micșoreze decalajul de timp dintre sosirea cărților în librării și sosirea lor în biblioteci. Acest din urmă aspect cumpănește greu în preocupările noastre pentru a menține treaz interesul cititorilor față de cărțile din biblioteci. Se preconizează, în acest scop, și organizarea mai sistematică a schimbului de dublete între biblioteci. Pentru o bună îndrumare a lecturii, sfaturile populare și-au propus să ia și alte măsuri. Dintre acestea, asigurarea pregătirii politice, profesionale și culturale a bibliotecarilor stă pe primul plan. Asimilarea cunoștințelor nu înseamnă însă totul. Sînt încă bibliotecarii comunali și satești și chiar de la bibliotecile raionale, care, deși se întîlnesc zi de zi cu problemele pe care le ridică viața, se orientează mai puțin atunci cînd

sînt puși să integreze munca cu cartea în viața și preocupările colectivității. Unii înțeleg prin cunoașterea realităților satului, comunei etc. memorarea sau notarea unor cifre privind rezultatele în producție ale G.A.C. sau indicii economici propuși a fi realizați, dar nu știu să acționeze prompt în recomandarea literaturii, să contribuie eficient și operativ prin propaganda cărții la realizarea sarcinilor puse în fața cititorilor.

Pentru a putea îndruma cititorii, bibliotecile vor trebui să-și creeze instrumente de informare. În această privință, putem aminti că Biblioteca regională și-a pus la punct mijloacele de informare necesare unei biblioteci mari. Ne preocupăm acum de buna organizare a cataloagelor, a fișierelor bibliografice etc. și în bibliotecile raionale, frecventate de un număr crescînd de intelectuali (cadre tehnice din industrie și agricultură, profesori, învățători, medici etc.), care au nevoie de o informare promptă și la un nivel științific corespunzător. Vor trebui intensificate preocupările pentru organizarea cataloagelor și în bibliotecile comunale.

Îmbunătățirea activității metodice va forma un alt obiectiv al preocupărilor noastre. Sfatul popular regional și Comitetul regional de cultură și artă consideră Biblioteca regională ca organ de specialitate în îndrumarea bibliotecilor. Rezultatele muncii metodice a acestei biblioteci sînt meritorii. Există o preocupare activă pentru îndrumarea diferențiată a unităților, pentru elaborarea unor materiale metodice și bibliografice de calitate, pentru organizarea unor manifestări de masă model, a unor schimburi de experiență între bibliotecari pe plan regional și raional, pentru efectuarea de studii asupra lecturii tineretului, femeilor, compoziției fondurilor din biblioteci etc. Munca metodică a Bibliotecii regionale se desfășoară planificat, urmărind, în primul rînd — cum e și just — întărirea muncii metodice a bibliotecilor raionale, organizarea activității acestora, astfel ca ele să fie în stare să lucreze nemijlocit cu bibliotecile comunale și satești. Pe de altă parte, însă, nu trebuie confundate atribuțiile bibliotecii regionale sau ale bibliotecilor raionale cu cele ale unui for administrativ. Toate problemele privind asigurarea condițiilor materiale ale bibliotecilor cad în sarcina sfaturilor populare comunale și raionale, care trebuie să se

îngrijească de bibliotecă așa cum se îngrijesc de școală și de căminul cultural.

Se întâmplă uneori ca, după deplasările metodiștilor, sfaturile populare să nu manifeste tot interesul pentru rezolvarea celor constatate, încît preocupările bibliotecilor apar numai ca preocupări personale ale bibliotecarilor. Vom avea în atenție ca organele locale de stat să studieze mai atent și să soluționeze propunerile și constatările metodiștilor. Dezvoltarea în perspectivă a bibliotecilor impune acest lucru.

An de an, condițiile materiale în care funcționează bibliotecile s-au îmbunătățit, ceea ce s-a răsfrînt direct și pozitiv asupra activității cu cartea. Tot mai multe biblioteci funcționează în clădiri spațioase, unele dintre ele nou construite, altele bine adaptate cerințelor bibliotecare. Sfaturile populare și comitetele de cultură și artă s-au interesat și au rezolvat corespunzător problemele spațiului la bibliotecile raionale Caransebeș, Lipova și Orșova. În prezent, avem în atenție reamenajarea și lărgirea spațiului la bibliotecile raionale Lugoj și Sînnicolau Mare și la Biblioteca orașenească din Reșița. Ne dăm seama că condițiile materiale ale Bibliotecii regionale nu sînt dintre cele mai bune. Totuși, în prezent, această bibliotecă are un aspect primitor. Dar, față de mărimea fondurilor, de creșterea lor continuă, de sporirea numărului cititorilor care o frecventează, ea nu este încăpătoare și sîntem preocupați de soluția lărgirii spațiului.

Ne străduim să creăm bibliotecilor condiții bune de muncă, să le asigurăm baza materială pentru cumpărarea cărților, dar, în același timp, le vom cere o activitate cît mai judicioasă orientată și mai eficientă.

În acest domeniu, ne preocupăm, în primul rînd, problema cadrelor de bibliotecari. Ne îndreptăm, în special, spre găsirea celor mai bune forme de perfecționare a pregătirii lor, cît și de stabilitatea în muncă. În bibliotecile comunale, urmărăm să permanentizăm bibliotecari care au absolvit școala medie, preferîndu-i pe cei care sînt din localitatea unde funcționează ca bibliotecari. Îi vom ajuta să îndrăgească munca, le vom crea condiții prielnice care să-i atașeze de profesia aleasă.

Multă atenție am acordat bibliotecilor sătești, unde fluctuația bibliotecarilor cu muncă obștească este mai mare. S-a trasat deja sarcină comitetelor de cultură și artă și secțiilor de învățămînt să numească în bibliotecile sătești — pe bază de decizie — învățători și profesori care au îndrăgit cel mai mult munca cu cartea, să-i instruiască asupra sarcinilor pe care au să le îndeplinească, și, pe cît posibil, să nu-i solicite la alte activități culturale extrașcolare.

Seminariile regionale vor aborda mai temeinic problemele teoretice și practice ale muncii cu cartea. Vom urmări ca ele să se desfășoare cu regularitate și să răspundă cu adevărat cerințelor perfecționării bibliotecarilor. Ne preocupăm ideea organizării trimestriale, la nivelul regiunii, a unor seminarii cu participarea bibliotecarilor raionali, precum și studierea posibilităților de organizare cu bibliotecarii sătești a unor cursuri scurte de cîteva zile în timpul vacanței de iarnă.

★

Prin cele relatate mai sus, am vrut să caracterizăm cît de cît orientarea bibliotecilor noastre în perioada care urmează. Vrem ca eforturile materiale ale sfaturilor populare să fie eficiente. Sumele asigurate bibliotecilor sînt îndestulătoare. Repartizarea lor, evitarea risipei și paralelismelor formează de acum o problemă de gospodărire a bibliotecarilor. Anul acesta s-a făcut o treabă bună, studiindu-se planurile editoriale și stabilindu-se cu pricepere necesitățile de carte ale bibliotecilor. Aceasta a și determinat, într-o măsură, atragerea de noi cititori.

Trebuie să se tindă, iar Comitetul executiv al Sfatului popular regional Banat tînde să procedeze cu bibliotecile așa cum s-a procedat, în general, cu munca noastră în alte domenii, adică să creeze centre model — cu dotare corespunzătoare și cu activitate exemplară — care să convingă toate sfaturile comunale și raionale de importanța sprijinirii perseverente a muncii cu cartea. Avînd efect mobilizator prin exemplul lor, aceste unități vor face ca din ce în ce mai multe biblioteci să devină obiect de mîndrie pentru organele locale de stat și pentru populație.

Centrul de documentare științifică al Academiei R. P. R.

Prin Hotărârea Academiei R.P.R., anul acesta a luat ființă Centrul de documentare științifică al Academiei R.P.R., expresie grăitoare a dezvoltării impetuoase a științei în țara noastră. Un redactor al revistei noastre a solicitat tov. academician **Aurel Avramescu**, director general al Centrului, să ne răspundă la câteva întrebări cu privire la rolul și atribuțiile noii instituții.

Care au fost factorii care au determinat crearea Centrului de documentare științifică al Academiei R.P.R.?

Înainte de toate, aș vrea să remarc însemnătatea pe care o are crearea Centrului de documentare științifică. Datorită imensei bogății a surselor de informații științifice produse pe plan mondial, care nu pot fi stăpinite în bune condiții decât prin cercetări multilaterale și organizate, Centrul de documentare științifică (C.D.S.) își propune ca scop esențial al activității sale să asigure o informare operativă și eficientă a cercetătorilor care lucrează în diferite domenii ale științei fundamentale. Trebuie ținut seama de faptul că în prezent cercetarea fundamentală și aplicată, ca și cea tehnologică și de producție capătă un rol tot mai important în lumea contemporană. Știința a devenit o forță nemijlocită de producție și una din principalele bogății ale popoarelor, ea determină într-o măsură din ce în ce mai mare puterea lor economică și politică. În anii regimului democrat-popular în țara noastră cercetarea științifică a cunoscut o dezvoltare furtunoasă. Au fost create zeci de institute de cercetare la care activează mii de lucrători științifici.

O particularitate a științei contemporane o constituie caracterul colectiv al cercetărilor, participarea unor colective numeroase — sute și chiar mii de lucrători științifici — la elaborarea unor probleme cu o arie relativ restrânsă. Experimentul devine preponderent industrial.

În aceste condiții de diviziune și diversificare a cercetării științifice, valorificarea rațională a tuturor realizărilor capătă o importanță primordială. Dacă s-ar putea economisi numai 1% din timpul de lucru al cercetătorilor din țara noastră prin asigurarea unei cunoașteri mai sigure și operative a literaturii de specialitate, s-ar economisi anual milioane de lei. Astfel, a rezultat necesitatea înființării unui Centru de documentare științifică, organizat corespunzător, dotat cu cadre de specialitate și mijloace materiale moderne care să asigure documentarea cadrelor de cercetători și a cadrelor didactice din învățământul superior.

Care sînt activitățile pe care le desfășoară Centrul de documentare științifică?

În cadrul Centrului de documentare științifică funcționează lucrători științifici cu o înaltă competență, căroro li se adaugă colaboratori externi din rîndul cercetătorilor și al cadrelor didactice din învățământul superior. Centrul prelucrează documentar toate domeniile fundamentale ale științelor naturii și ale științelor sociale. Publicațiile editate pe această linie au forme variate: buletine de informare (signaletice), fișe cu rezumate pe cartoate apar lunar în cite 11 serii corespunzînd disciplinelor fundamentale: matematică și astronomie, fizică, chimie, biologie, geologie și geografie, filozofie, psihologie și logică, științe juridice, științe economice, lingvistică și filologie, teoria și istoria literaturii și

artei, istoria, arheologia și etnografia. Toate publicațiile se pot obține prin abonament. *Buletinul de informare științifică* semnalează cercetătorilor lucrări din domeniul, științelor enumerate, apărute în revistele cele mai importante din diferite țări. *Revista de referate și recenzii* prezintă mai amplu conținutul unor articole sau cărți științifice importante. Publicația intitulată *Rezumate* completează documentarea cu semnalarea însoțită de adnotări cuprinzătoare pe fișe clasificate, a unor lucrări importante, legate de preocupările de cercetare din țara noastră.

Buletinul de informare științifică și cel intitulat *Rezumate* sînt astfel întocmite, încît prin decupare se pot organiza fișiere. Deoarece fiecare referință este clasificată după sistemul C.Z.U. și conține un termen descriptor, bibliotecile și cercetătorii pot organiza fișiere sistematice și pe subiecte, utile cititorilor care urmăresc diferite probleme științifice. Tot pentru documentarea cercetătorilor și cadrelor didactice, Centrul elaborează la cerere liste bibliografice în toate domeniile științei.

Avînd în vedere interesul mereu sporit care se manifestă în străinătate pentru știința romînească, Centrul editează un *Buletin de informare științifică* în limbile engleză și rusă. Publicația prezintă selectiv cele mai noi realizări ale oamenilor de știință din țara noastră. Cele două serii ale *Buletinului* — seria „științele naturii” și seria „științele sociale” — conțin rezumate ale lucrărilor științifice apărute în România: cărți, studii și articole din reviste.

Este cazul să menționăm că Centrul editează și revista *Progresele științei*, cu apariție bimestrială. *Progresele științei*, revistă de cultură științifică, se adresează tuturor lucrătorilor științifici. Revista publică sinteze cu privire la direcțiile și tendințele noi în știință, informații și note cu privire la viața științifică internă și internațională. O altă revistă editată de Centru, *Studii și cercetări de documentare și bibliologie*, se adresează documentaliștilor, bibliografilor și cerce-

tătorilor. Revista publică articole originale în domeniul documentării și bibliologiei.

În cadrul Centrului funcționează un sector de documentologie. Cercetătorii din acest sector studiază sisteme clasice și noi de clasificare în vederea mecanizării și cibernetizării operațiilor de prelucrare și difuzare a informațiilor și documentelor, studiază metodele de documentare și mijloacele tehnice cele mai avansate, făcînd propuneri pentru echiparea treptată a Centrului cu mașini și aparate moderne, care ridică productivitatea muncii și măresc viteza de difuzare a informațiilor. În acest sector se studiază tendințele de dezvoltare și soluțiile constructive ale mașinilor și dispozitivelor moderne de înmagazinare, identificare, selectare și imprimare a informațiilor documentare.

Centrul de documentare strînge un fond de reviste referative și signaletice din țară și străinătate, întocmește și ține la zi cataloage sistematice în fișiere care ușurează identificarea lucrărilor căutate, întocmirea bibliografiilor pe teme date, a bibliografiilor deschise etc. Un serviciu de publicații străine coordonează achizițiile de cărți și reviste pentru întreaga rețea de biblioteci și puncte de documentare ale institutelor Academiei R.P.R. și colaborează cu marile biblioteci din țară, precum și cu alte instituții interesate la coordonarea achizițiilor, cu scopul de a procura cu aceleași mijloace fonduri cit mai variate de cărți și reviste.

Centrul de documentare științifică al Academiei R.P.R. acordă o mare însemnătate colaborării cu marile biblioteci și unități documentare, condiție importantă pentru dezvoltarea generală a activității de documentare în țara noastră.

Deși a trecut puțin timp de la înființare, Centrul a și început să-și arate utilitatea. Tot mai multe instituții științifice, oameni de știință, cadre universitare solicită publicațiile și alte materiale documentare editate de Centru, dînd o înaltă apreciere calității acestora.

Prima bibliotecă publică din Moldova s-a intitulat *Biblioteca Mihăileană*, după numele primului donator, domnul Mihail Sturza. Ea a fost înființată prin actul dotat de la 8 noiembrie 1838. Sala de lectură a fost deschisă în incinta Academiei la 23 noiembrie 1841. La acea dată, biblioteca dispunea de 583 opere, în 1981 volume.

Evoluția instituției a fost anevoioasă în primul său veac de existență. Tezaurul ei de publicații a crescut greu și îndeosebi datorită strădaniei unora dintre cei mai de seamă cărturari moldoveni¹⁾, care s-au ocupat rînd pe rînd de soarta ei. În jurul datei cînd biblioteca împlinea 100 de ani, aici se adunaseră 155 229 opere, dar multe volume de cărți și mai ales colecții de ziare s-a pierdut în timpul celui de-al doilea război mondial.

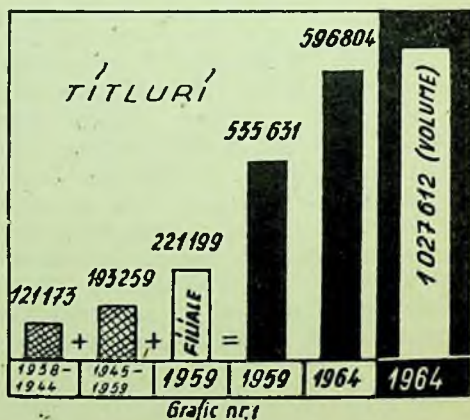
În anii regimului democrat-popular, biblioteca a fost reorganizată între 1947—1949, pe baza unor principii biblioteconomice științifice și astfel tradiția culturală a instituției a fost preluată și ridicată la o treaptă superioară. Condițiile materiale și sociale noi, desfășurarea revoluției culturale, și, în cadrul ei, dezvoltarea impetuoasă a instituțiilor de învățămînt superior din orașul Iași au asigurat o bază temeinică creșterii continue a fondului de publicații, a nivelului prelucrării lui și a muncii de informare științifică. S-a schimbat radical structura publicului cititor și dinamica circulației cărții, sensul general al activității de bibliotecă fiind o largă democratizare a căilor de acces spre înalta cultură și specializare.

Pentru a ilustra ritmul de creștere a fondului bibliotecii și a circulației lui este necesară referirea la câteva date statistice semnificative. În 1959 numărul titlurilor se mărise aproape de 4 ori față de nivelul imediat post-belic, pentru a ajunge astăzi la un nivel de 5 ori mai mare, adică la un total de 596 804 titluri în 1 027 612 exemplare. (Vezi graficul nr. 1). La un ase-

menea volum de publicații a crescut considerabil și volumul muncii de organizare, prezentare și servire a cărții, necesitatea sistematizării și recomandării bibliografice. În bibliotecă lucrează peste 100 de salariați dintre care 70% cu studii superioare, pregătiți pentru munca de specializare în diferite ramuri ale științei. Bibliotecarii și bibliografii sînt organizați astfel încît să poată da informații și să prelucreze materialul conform necesităților de studiu ale studenților, cadrelor didactice și cercetătorilor, urmărind profilul disciplinelor științifice predate în Universitate.

Cerințele multiple de informare și documentare a studenților, cadrelor didactice și specialiștilor din diferite domenii au determinat organizarea specializată a fondurilor, diversificarea muncii de prelucrare și alcătuirea a cataloagelor.

Periodicele sînt achiziționate, colecționate și prelucrate de un serviciu aparte, care dispune și de un depozit separat. Volumele de reviste și ziare legate în volume anual, sau pe pătrare, reprezintă un fond valoros pentru studierea dezvoltării economiei, culturii, învățămîntului din ultima sută de ani. Colecțiile au crescut considerabil, față de 1944 volumele de ziare dublindu-se, iar cel al revistelor fiind astăzi de 1,5 ori mai mare. (32 443 volume reviste și 8 956 volume ziare). Periodicele sînt consultate în ultimii doi ani de 10 ori mai mult decît în perioada anilor 1955—1957.

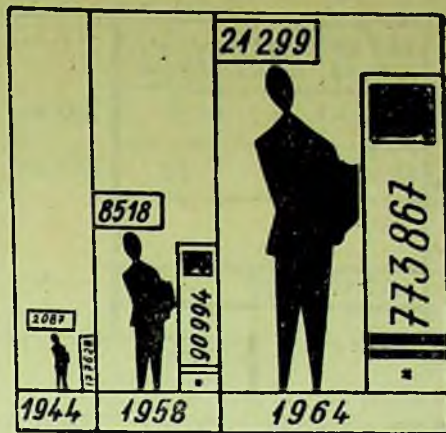

¹⁾ V. Alecsandri donează cărțile sale în 1853, conducerea bibliotecii revine lui B. P. Hașdeu între 1859—1863, aici lucrează și M. Eminescu din 1874 pînă în 1875 și apoi între 1884 și 1886.

Un punct de atracție pentru cercetătorii istoriei și limbii, geografiei și artelor îl constituie serviciul de *Tipărituri rare și manuscrise*, pe care nu-l ocolesc nici vizitatorii din țară și străinătate, aflați în trecere prin Iași. Înființat în 1950 acest serviciu slujit de bibliotecari destoinici și ajutat de specialiștii din localitate a reușit să adune tot ce are mai de preț biblioteca, începînd cu un manuscris grecesc, admirabil caligrafiat cu litere unciale pe foaie de pergament velin, datînd din secolul al 9-lea. Alături de cel mai vechi manuscris din țara noastră se păstrează aici 7 incunabule, colecția aproape completă a tipăriturii vechi românești dintre anii 1508 și 1830, cronici, manuscrise slavone, 5 400 de gravuri, atlase și albume, precum și 7 500 tipărituri muzicale. Bună parte din acest material prețios și parte din cele 2 931 cărți rare străine conțin referiri directe la geografia, istoria, cultura patriei noastre. În cei 15 ani de activitate bibliotecarii de aici au dat contur material proiectelor lui Mihail Eminescu de a aduna la un loc monumentele de limbă și cultură din manuscrisele și tipăriturile vechi existente în Moldova. Izvoarele existente aici sînt intens studiate de cercetători. De o deosebită apreciere se bucură publicarea documentelor literare inedite din arhiva Ibrăileanu și din izvoare mai vechi aflate în fondurile bibliotecii.

În structura fondului, în organizarea și funcționarea Bibliotecii universitare ieșene au un rol deosebit cele 22 de biblioteci filiale, care dispun de aproape jumătate din volumele existente. Ele sînt organizate strict pe specialitate și au o mare valoare funcțională, mai ales sub aspectul muncii didactice. Unele din filiale au și o valoare științifică deosebită. Aici s-au adunat cărți și periodice prin strădania unor cercetători și savanți de seamă care au tîns spre acumularea exhaustivă a literaturii de specialitate. Cu totul remarcabilă este *Biblioteca seminarului matematic Al. Myller*, una din bibliotecile cele mai sistematice și complete din cîte se cunosc în lumea matematicii. La un nivel apropiat se situează *Biblioteca Facultății de Chimie*.

Corespunzător volumului de publicații și specializării au crescut spațiile de depozitare, lungimea totală a rafturilor cu cărți depășind în acest an 12 kilometri. Dat fiind însă ritmul în care se dezvoltă învățămîntul superior și necesitatea de documentare științifică,

Grafic nr. 2

afluența cititorilor, se prevede sporirea fondului de publicații pînă în 1970 cu aproape încă 1/3 și ridicarea de noi construcții pentru depozitare și săli de lectură.

Într-adevăr, în ultimii 20 de ani numărul de cititori a crescut, iar în comparație cu anul 1944, în 1964 s-au consultat de 40 de ori mai multe publicații (Vezi graficul nr. 2). În fața unei asemenea atracții spre lectura științifică și literară, pe care o manifestă cititorii în condițiile de viață ale cetății universitare din Iașul socialist, biblioteca a fost pusă în fața rezolvării unor probleme complexe. Este vorba de organizarea depozitelor și asigurarea spațiilor de lectură, dar și de dezvoltarea metodelor și mijloacelor de îndrumare și orientare a lecturii cititorilor. Publicul cititor trebuie ajutat, prin intermediul cataloagelor, al aparatului științific de informare, îndrumat și educat. În ajutorul serviciului de împrumut au venit deci serviciile de catalogare, serviciul de completare a fondurilor care asigură comenzile din țară și străinătate. Catalogului general alfabetic pe autori i se adaugă din 1950 catalogul sistematic pe materii, instrument important de informare și orientare a cititorilor. Pe baza acestor instrumente de lucru precum și a catalogului sistematic al revistelor, serviciul bibliografic dă zilnic informații orale cititorilor, întocmește liste de recomandare și bibliografii la cerere. Pot fi menționate bibliografiile mai vaste care au fost litografiate: *Bibliografia Ibrăileanu*, *Indicele bibliografic al revistei „Viața Românească”*, *Indexul operei complete a lui V. I. Lenin*. Pe baza in-

SĂLI DE LECTURĂ	1938	1964	
B.C.U.	1	5	372 ←
FILIALE	4	22	813 ←
LOCURI	120	1185	

Grafic nr.3

strumentelor de lucru și a experienței acumulate se dezvoltă în acest an, pe lângă Biblioteca centrală universitară „Mihail Eminescu” un centru de documentare științifică menit să coordoneze activitatea de informare a întregului complex de instituții de cercetare și învățămînt din Moldova.

Pentru a da o imagine clară a valorii funcționale pe care o are astăzi Biblioteca centrală universitară „Mihail Eminescu” din Iași, menționăm cîțiva din indicii cei mai semnificativi. Numărul de cărți și volume de periodice din bi-

blioteca centrală și filiale (din care se exclud bibliotecile de catedră) este în proporție de 24 954 la 100 studenți. Din sporul anual al fondului bibliotecii, revin 8,6 unități bibliotecărești pentru fiecare student. Proporția studenților care frecventează biblioteca este de 98,2%. Fiecare persoană înscrisă a frecventat biblioteca în medie de 75 de ori, în anul 1963. Numărul de volume și reviste utilizat anual de un cititor este de 193,5 din care 23,5 la domiciliu, iar restul la sala de lectură. Există o sală specială de lectură pentru cadrele didactice, la Biblioteca centrală, precum și cabinete speciale, la filiale și catedre. (Vezi graficul nr. 3).

Față de datele găitoare comentariul nostru se impune a fi în concluzie, foarte concis: în cei 20 de ani care au trecut de la Eliberare activitatea Bibliotecii centrale universitare „M. Eminescu” din Iași a crescut în intensitate și profunzime științifică an de an, aducînd o contribuție dintre cele mai importante la sprijinirea procesului instructiv-educativ și a muncii de cercetare științifică, care se desfășoară în instituturile noastre de învățămînt superior.

Radu NEGRU

În zilele de 7 și 8 noiembrie, s-au desfășurat în aula Bibliotecii centrale universitare „Mihail Eminescu” din Iași lucrările sesiunii jubiliare prilejuite de împlinirea a 125 de ani de la înființarea Bibliotecii.

La aceste lucrări au participat bibliotecari, bibliografi din bibliotecile științifice și publice, documentaliști, cadre didactice de la instituțiile de învățămînt superior din oraș. Prin prezența lor activă, ei au adus un omagiu celor care, de-a lungul anilor, s-au străduit să împartă lumina prin acest însemnat focar de cultură al Moldovei. De altfel, primirea care s-a făcut oaspeților nu a desmîșit nici de această dată tradiționala ospitalitate moldovenească.

La deschidere a luat cuvîntul conf. univ. Dumitru Berlescu, prorector al Universității „Al. I. Cuza”. Adunarea a fost salutată de prof. Iulian Jura din partea Ministerului Învățămîntului, G. Lazova, directoarea Bibliotecii Academiei R. P. Bulgaria, Nicolae Mironescu, directorul Bibliotecii Academiei R.P.R. și reprezentanții altor biblioteci științifice din țară.

După expunerea istoricului Bibliotecii centrale universitare din Iași, făcută de Grigore Botez, directorul Bibliotecii, au urmat lucrările sesiunii, pe care le vom prezenta într-unul din numerele viitoare ale revistei.

Biblioteconomie, bibliografie, documentare

Unele observații privind

DEZVOLTAREA REȚELEI DE BIBLIOTECI DIN ORAȘUL BÎRLAD

Reluînd o preocupare anterioară¹⁾ referitoare la studierea modului de repartizare teritorială a bibliotecilor și a gradului lor de eficiență, Biblioteca regională Iași și-a propus anul acesta să analizeze rețeaua de biblioteci din orașul Bîrlad. Cercetarea noastră, sintetizată în acest material, a urmărit, în general, trei probleme esențiale pentru organizarea și activitatea bibliotecilor dintr-un centru urban: (1) amplasarea

bibliotecilor în raport cu densitatea populației; (2) aprovizionarea cu cărți a bibliotecilor și gradul de utilizare a publicațiilor; (3) rețeaua orășenească de biblioteci și cuprinderea populației la lectură.

Ne-am îndreptat atenția spre acest centru urban întrucît este cel de-al doilea oraș ca mărime (are peste 48 000 de locuitori) și ca pondere industrială din regiune. În anii puterii populare orașul Bîrlad a cunoscut o deosebită

Rețeaua de biblioteci din orașul Bîrlad

Categoriile de biblioteci	Nr. unități	Fond de cărți	Nr. cititorilor	Nr. cărți citite
	1963	1963	1963	1963
Sindicale	31	40 969	5 471	45 883
Documentare:				
— de întreprindere	9	25 053	1 048	9 545
— de instituții	8	21 482	1 219	7 538
ale Cooperăției meșteșugărești	1	8 756	306	3 812
Total	49	96 260	8 044	66 778
Biblioteca raională	1	53 633	6 709	98 952

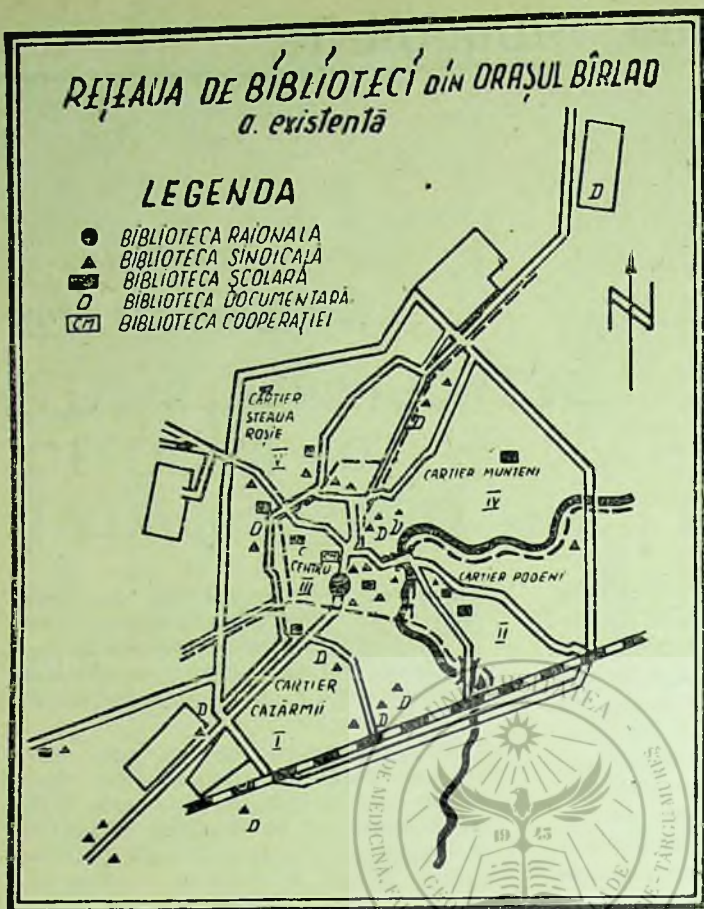
1) Vezi articolele: *Justa amplasare a bibliotecilor [din orașul Iași] — condiție importantă în atragerea spre lectură a oamenilor muncii.* (Căluza bibliotecarului nr. 10/1962) și *Dezvoltarea rețelei de biblioteci de lectură publică din regiunea Iași în lumina datelor statistice.* (Revista de statistică, nr. 4/1964).

dezvoltare economică și social-culturală; au fost construite noi obiective industriale (Fabrica de rulmenți), s-au lărgit și dezvoltat unități economice (Fabrica de confecții, Fabrica de ulei). Au luat ființă noi instituții culturale (Teatrul de stat, case de cultură, cluburi etc.).

REȚEAUA DE BIBLIOTECI DIN ORAȘUL BÎRLAD a. existentă

LEGENDA

- BIBLIOTECA RAIONALĂ
- ▲ BIBLIOTECA SINDICALĂ
- BIBLIOTECA ȘCOLARĂ
- D BIBLIOTECA DOCUMENTARĂ
- BIBLIOTECA COOPERĂȚII

Schița nr. 1

Alături de acestea, pentru deservirea culturală a populației, funcționează și o rețea densă de biblioteci. (Vezi tabelul de la p. 661 și schița nr. 1).

Astfel, în orașul Birlad, revine, în medie pe ansamblul rețelei, o bibliotecă la 1 000 locuitori*). Constatarea, valabilă pe ansamblul rețelei, nu reflectă însă situația reală, de pe teren, întrucât numărul mare de biblioteci sindicale (31) nu determină și o atragere corespunzătoare a populației la lectură. Dacă, în cele 49 de biblioteci existente au fost atrași la lectură, în anul 1963, 8 000 de cititori, biblioteca raională, a înscris singură, în aceeași perioadă, aproape 7 000 de cititori, deși dispune de numai 1/3 din totalul publicațiilor existente în bibliotecile din oraș.

De asemenea, analiza a scos în evidență faptul că deservirea cu cărți este

*) În acest calcul n-au fost incluse bibliotecile școlare (10 la număr), care nu fac obiectul cercetării noastre.

neuniformă, din punct de vedere teritorial; iar, în cuprinderea cititorilor la lectură, se manifestă o pronunțată tendință centripetă. Analiza fișelor de lectură de la biblioteca raională demonstrează că, din totalul cititorilor înregistrați în 1963, un procent de 37% locuiesc în cartierul de centru. Pentru celelalte cartiere (situate la distanțe variind între 1,5 și 3,5 km. de sediul bibliotecii raionale) repartitia cititorilor este următoarea: Munteni — 19%, Căzărmi — 19%, Podeni — 15%, Steaua Roșie — 10%.

Situația este întregită de repartitia teritorială a cititorilor din bibliotecile sindicale. În cartierul Căzărmi locuiesc 40,2% din cititorii înregistrați de toate bibliotecile sindicale. În cartierul de centru procentul este mai ridicat — 45,4%, lucru explicabil prin marea densitate a bibliotecilor sindicale din acest cartier.

În celelalte cartiere procentele variază între 1,7% (în cartierul Podeni) și 9,4% (în cartierul Steaua Roșie).

Observăm astfel că, în ciuda unei mari densități a populației, în cartierele Munteni, Podeni și Steaua Roșie, cuprinderea populației la lectură este extrem de mică, deoarece actuala dispunere a bibliotecilor nu corespunde în întregime cu structura demografică a orașului, majoritatea bibliotecilor fiind masate în centrul localității. Crearea și dezvoltarea rețelei de biblioteci sindicale nu se realizează, în genere, pe baza studierii situației existente, iar biblioteca raională nu și-a extins sfera de activitate în perfectă concordanță cu cerințele cititorilor (înființarea de filiale cu prioritate în punctele populate, dar lipsite de biblioteci). Un exemplu ilustrativ și de dată recentă îl constituie organizarea unei biblioteci a Sindicatului învățământ, în anul 1962, la o distanță de numai 200 metri de sediul bibliotecii raionale.

În actuala structură organizatorică, nici circulația fondurilor de publicații nu este de ajuns de eficientă și proporțională, pe de o parte, datorită aceleiași repartizări neraționale, pe harta orașului, a bibliotecilor, pe de altă parte, sub influența dotării insuficiente cu noutăți literare din toate domeniile a bibliotecilor. O bună parte din cele 150 000 volume existente în biblioteci și-au pierdut, de-a lungul anilor, puterea de circulație, iar paralelismele în completare, inerente în această situație, au condus la o diminuare, pe ansamblu, a achizițiilor curente, nu în ceea ce privește numărul de exemplare, ci sub aspectul titlurilor, a varietății acestora.

Repartizarea nejudicioasă a fondurilor este evidentă chiar și la o analiză sumară a rețelei de biblioteci. În cartierul de centru, de exemplu, se găsesc masate, pe lângă biblioteca raională (care posedă peste 50 000 volume), peste 58% din fondurile de cărți ale bibliotecilor sindicale — în timp ce în cartierul Căzărni există numai 23%, în cartierul Steaua Roșie — 10,8%, în cartierul Munteni — 5,4%, iar în cartierul Podeni doar 2,7% din totalul cărților existente în bibliotecile sindicale din oraș. Detașarea mare a cartierului de centru față de celelalte cartiere în ceea ce privește fondurile de cărți se explică — în parte — și prin existența bibliotecii Clubului F.R.B., care deține

aproape 15 000 volume. Celelalte biblioteci sindicale din orașul Birlad au fonduri de cărți ce nu depășesc în medie 1 500 volume.

Trebuie subliniat de asemenea că pe lângă dispersarea nejudicioasă a rețelei de biblioteci, existența unui mare număr de biblioteci cu fonduri de cărți sub 500 volume (26% din numărul bibliotecilor sindicale) scade considerabil circulația cărții. În asemenea biblioteci lăpătane cititorii nu găsesc nici lucrările de bază în diferite domenii, deoarece este practic imposibil ca la proporțiile unui fond de 500 volume să dispui de cele mai importante lucrări de literatură, artă, știință și tehnică, nici principalele noutăți literare, pentru că ritmul anual de completare a colecțiilor este proporțional cu mărirea fondului de publicații, cu numărul de cititori permanenți și cu posibilitățile materiale reale ale bibliotecii (alocații bugetare).

Tabelul de mai jos ilustrează de altfel foarte clar legătura care există între fondul de cărți, numărul de cititori și circulația cărții.

Se desprinde concluzia că indicii de activitate cei mai ridicați sînt obținuți de biblioteci cu fonduri de cărți de peste 10 000 volume. Contrastantă, dar în același timp deosebit de concludentă apare comparația indicilor de activitate realizați de biblioteca raională și de bibliotecile sindicale luate la un loc:

FOND DE CĂRȚI	Nr.	Nr. cărți la		Nr. cărți citite la		Indice de circulație
	unități	1 salariat	1 cititor	1 salariat	1 cititor	
<i>A. Biblioteci sindicale</i>						
pînă la 500 vol.	8	3,9	7,3	1,8	3,4	0,4
500 - 700	2	2,8	6,7	1,3	3,5	0,5
750 - 1 000	4	4,5	9,5	1,5	3,2	0,3
1 000 - 1 500	7	4,6	11,0	1,2	3,0	0,26
1 500 - 2 000	4	7,2	10,0	2,8	4,2	2,4
2 000 - 2 500	4	5,0	5,3	2,8	2,9	0,5
5 000 - 10 000	1	16,0	20,0	4,5	5,5	0,2
peste 10 000	1	3,1	6,8	6,7	13,6	2,1
<i>B. Biblioteca raională</i>						
peste 50 000	1	1,2 ¹⁾	8,0	2,1 ¹⁾	14,7	1,84

Notă: 1) Indicatorii au fost calculați avîndu-se în vedere, în acest caz, nu salariații ci întreaga populație a orașului Birlad.

deși fondul bibliotecii raionale este echivalent cu 1/2 din cel al bibliotecilor sindicale, aceasta realizează un indice de citire de 14,7 față de indicii de citire între 2,9 și 5,5 realizați de către bibliotecile sindicale (cu excepția bibliotecii Fabricii de rulmenți, care dispune de un fond bogat de publicații). Noi nu considerăm cifrele realizate de biblioteca raională ca fiind satisfăcătoare, dar situația din Bîrlad vine să confirme încă o dată că numai bibliotecile dotate cu importante fonduri de cărți, bine organizate, pot satisface cerințele de lectură ale populației. Din rîndul bibliotecilor sindicale, biblioteca Fabricii de rulmenți este singura care a obținut un indice de circulație de 2,1; în rest, indicele de circulație variază între 0,09 (la biblioteca sindicală de la Sfatul popular orașenesec) și 0,9 (la bibliotecile sindicale de la instituțiile O.C.L. Alimentara, întreprinderea „Drumul Socialismului“, Complexul școlar Bîrlad).

Eficiența muncii unei biblioteci este strîns legată și de componența și modul de completare a fondurilor de cărți. Un aspect de cea mai mare importanță al acestei probleme îl constituie dotarea cu publicații. Dacă biblioteca raională reușește ca, prin sistemul de aprovizionare realizat de Colectura bibliotecilor — regionala Iași —, să facă o completare ritmică și științifică în limita unor prevederi bugetare cîfrate la circa 30 000 lei anual, bibliotecile sindicale se aprovizionează de la librăria orașului fără a avea un principiu călăuzitor în această direcție. Importante fonduri bănești (care în 1963 s-au cifrat la peste 50 000 lei) au fost fărâmițate în alocații variînd între 400—5 000 lei (în afară de biblioteca F.R.B. care a avut alocată suma de 12 000 lei). Dar nu numai atît: faptul că majoritatea bibliotecilor sindicale au achiziționat cărți o singură dată sau de două ori pe an, epuizînd astfel întreaga sumă alocată (cazuri frecvente la bibliotecile sindicale de la I.C.R.A., Panificație, G.A.S. Bîrlad, Complexul școlar, moara „Unirea“, fabrica „Republica“ — care au consumat întreaga sumă alocată în buget, pentru procurarea de cărți pînă în lunile octombrie-noiembrie), a făcut ca aceste biblioteci să fie lipsite de o serie de titluri importante, apărute spre sfîrșitul anului. În locul acestora au fost achiziționate cărți greu vandabile, fără a avea posibilitatea unei selectări în funcție de cerințele cititorilor și de necesitățile bibliotecii.

Vorbînd despre alcătuirea cantitativă și calitativă a fondului de cărți nu trebuie trecut cu vederea nici paralelismul care există între diverse biblioteci. Un exemplu elocvent îl constituie cazul de la Complexul școlar Bîrlad, unde alături de biblioteca școlară cu peste 26 000 volume (deservită de doi bibliotecari), există o bibliotecă sindicală cu numai 620 volume !! Faptul că biblioteca școlară are un fond de cărți enciclopedic, judicios completat, posedînd aproape 20 de abonamente la publicații periodice, face ca biblioteca sindicală care funcționează în același local să nu-și justifice cu nimic existența. Un caz asemănător este acel al bibliotecii Sindicatului învățămînt. Cadrele didactice din oraș se adresează fie bibliotecii raionale, fie bibliotecii școlare din cadrul Complexului școlar Bîrlad. De altfel, biblioteca Sindicatului învățămînt se găsește la distanță variînd între 2—4 km. de orice școală din Bîrlad, fondurile de cărți nefiînd la îndemîna cadrelor didactice.

Un factor important care influențează desfășurarea activității oricărei rețele de biblioteci îl constituie condițiile materiale de funcționare, local, mobilier, amplasare. Din acest punct de vedere, chiar biblioteca sindicală cea mai mare din Bîrlad, de la Clubul F.R.B., nu are spațiu suficient nici pentru depozit, ne mai vorbind de săli de lectură. Unele întreprinderi și instituții cum ar fi: „Drumul socialismului“, Întreprinderile comunale, „Constructorul“ C.F.T., au secții răspîndite în întregul oraș. Lipsa unor bibliotecari salariați care să se poată ocupa de deservirea bibliotecilor mobile face ca în aceste întreprinderi, importante fonduri de cărți să nu fie folosite.

În concluzie, credem că, pentru o mai bună deservire cu cărți a populației din orașul Bîrlad, este necesar ca:

a) Să se reprofileze rețeaua de biblioteci și în primul rînd, a celor de masă (din sistemul așezămintelor culturale, sindicale etc.). Acest lucru se poate face în mod judicios, numai pe baza unui plan comun elaborat de comitetele de cultură și artă ale orașului și raionului și Consiliul local al sindicatului, asigurîndu-se cu cărți și acele cartiere unde nu funcționează încă biblioteci. În acest scop, propunem și o nouă organizare a rețelei de biblioteci din orașul Bîrlad (vezi schița nr. 2). În felul acesta apare justificată redistribuirea fondurilor de cărți ale unor

biblioteci sindicale (care dispun actualmente de colecții sub 2 000 de volume), ceea ce ar permite punerea în circulație a peste 40 000 volume. Bibliotecile centrale sindicale — care ar lua ființă prin unificarea zecilor de mici unități existente — să asigure, prin biblioteci mobile organizate în întreprinderi și instituții, deservirea cu cărți a salariaților respectivi. Acolo unde sînt posibilități, aceste biblioteci pot deservi și membrii de familie ai salariaților și alți locuitori din cartier.

În cartierele orașului Birlad se simte necesitatea înființării unor filiale ale bibliotecii raionale, care, deservite de bibliotecari competenți și în strînsă legătură cu bibliotecile sindicale, ar putea să asigure în condiții optime toate cererile cititorilor.

b) Organizarea științifică a fondurilor create prin comasarea bibliotecilor sindicale mici completarea ritmică a colecțiilor prin Colectura bibliotecilor, crearea în fiecare unitate, a unui complex încheșat de instrumente de informare bibliografică (cataloage, fișiere, tematice, indici bibliografici etc.) va asigura într-o mai mare măsură circulația publicațiilor iar cerințele cititorilor ar fi satisfăcute operativ și calificat. De asemenea soțim necesar ca între bibliotecile publice din sistemul așezămintelor culturale și cele din rețeaua sindicatelor să se realizeze o cooperare efectivă și permanentă în vederea completării fondurilor de cărți.

Biblioteca raională dispunînd de cadre pregătite, ar putea oferi un ajutor

Schița nr. 2

substanțial tuturor cititorilor, realizînd evidența publicațiilor tehnice și științifice din bibliotecile orașului prin intermediul unui catalog colectiv.

Deși nu s-a epuizat întreg complexul de probleme ridicat de studierea rețelei de biblioteci din orașul Birlad, concluziile formulate în acest material nădăjduim să contribuie, alături de altele asemănătoare, la studierea modalităților de reorganizare a rețelei de biblioteci din mediul urban, pentru o cît mai eficientă folosire a fiecărei cărți.

Liviu MOSCOVICI, Emil OLARU,
Cristache BAHMIM

DEZVOLTAREA REȚELEI ȘI ACTIVITĂȚII BIBLIOTECILOR DIN _____ SATELE REGIUNII BUCUREȘTI

Studierea rețelei bibliotecilor de lectură publică de la sate, îmbunătățirea activității lor, sînt probleme care preocupă în tot mai mare măsură Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și bibliotecile regionale. La recentele conferințe interregionale de analiză a desfășurării celui de-al treilea Concurs bienal mulți participanți s-au referit cu insistență la situația rețelei, formulînd unele propuneri, comunicînd măsuri întreprinse pentru punerea de acord a rețelei de biblioteci de la sate cu noile condiții economice și culturale ale satului colectivizat.

În prezent, s-a cristalizat următoarea rețea de biblioteci publice în satele regiunii București :

a) 227 biblioteci comunale (deservite de bibliotecari salariați) în tot atîtea localități reședință de comună, reprezentînd 55% din numărul total al comunelor existente în regiune.

b) 265 biblioteci filiale (deservite de cadre didactice, cu munca de bază în învățămînt) în satele dependente de centre de comune cu biblioteci comunale.

c) 373 biblioteci satești, deservite de bibliotecari cu muncă obștească, cadre didactice. Acestea funcționează pe lîngă căminele culturale din satele reședință și nereședință de comună, în care nu au luat încă ființă biblioteci comunale, adică în 45 la sută din comunele regiunii.

La începutul anului 1963 existau în satele regiunii București 1684 biblioteci de lectură publică ținînd de rețele diferite : 865 biblioteci publice de stat (comunale, satești independente și filiale) ; peste 500 de biblioteci școlare (la școli medii și generale de 8 ani) și 282 biblioteci sindicale.

Fondurile de cărți ale acestor biblioteci erau de aproape 3 milioane de volume. În anul 1963 ele au fost frecventate de peste 500 de mii de cititori cărora le-au fost împrumutate 3 120 000 volume.

Ponderea cea mai mare din punct de vedere al numărului de unități și volumului de activitate o are rețeaua bibliotecilor publice (raionale, comunale și satești). Acestea reprezintă peste 50% din numărul bibliotecilor existente în regiune, revenindu-le 73% din totalul cărților deținute de biblioteci, 72% din numărul cititorilor și 83% din totalul cărților citite de la biblioteci.

Această situație este consecința faptului că bibliotecile sindicale din Regiunea București, cu cîteva excepții, deserveșc întreprinderi și instituții mici și dispun de un fond redus de publicații (în medie sub 500 și unele chiar sub 200 de volume).

Rețeaua bibliotecilor publice de stat rămîne cea mai importantă și accesibilă cale de folosire colectivă a cărții în regiunea noastră. Practic un număr însemnat dintre cititorii care frecventează bibliotecile sindicale și școlare citesc, în paralel, și la bibliotecile publice din localitățile respective.

În rețeaua unităților din sistemul așezămintelor culturale intră însă biblioteci diferite : biblioteci comunale, biblioteci filiale și satești. Problema difuzării cărții la sate prin biblioteci se pune diferit după cum este vorba de o localitate în care funcționează biblioteka comună, filialele sale sau satească.

În regiunea București pînă la această dată activează 227 de biblioteci comunale încadrate cu personal salariat. Localitățile cu biblioteci comunale totalizează 492 de sate, dintre care 227 de sate reședință de comună, iar restul de 265 sate dependente de centrele de comună respective.

Dezvoltarea rețelei de biblioteci comunale s-a făcut conform unui plan de dezvoltare ținîndu-se în general cont de condițiile și cerințele reale ale fiecărui raion. Cu toate acestea ritmul a fost diferit, de la un raion la altul. Astfel, în raioanele Videle, Lehliu, Drăgănești, Răcari, revine o bibliotecă

comunală la 5 300—6 000 locuitori, în timp ce în raioanele Alexandria, Zimnicea, Călărași revin 8 000—13 000 locuitori de bibliotecă comună.

În această primă etapă de dezvoltare a rețelei bibliotecilor comunale s-a urmărit ca ele să ia ființă cu precădere în localități rurale mai mari, unde bibliotecile sătești nu făceau față muncii. Din cele 227 de biblioteci comunale, 52 adică 23% se află amplasate în localități cu o populație pînă la 3 000 locuitori, 148 adică 65% în localități cu populație între 3 001—6 000 locuitori și 27 adică 12% în comune cu peste 6 000 locuitori. Deseori, s-a întîmplat ca în amplasarea bibliotecilor comunale să se pornească de la alte considerente decît mărirea comunei și numărul populației. S-a ținut seama de necesitățile întăririi activității cultural-educative în unele comune, dar și de condițiile materiale existente.

Înființarea bibliotecilor comunale cu precădere în localități mari este ilustrată de faptul că deși în prezent abia 55% din centrele de comună sînt acoperite cu biblioteci comunale, populația deservită de acestea este de ca. 1 000 000 locuitori ceea ce reprezintă aproape 70% din totalul populației rurale din regiunea București.

Se știe că pînă în 1958 actualele biblioteci comunale purtau denumirea de bibliotecă sătești avînd ca rază de activitate un sat, indiferent dacă era sau nu reședință a comunei; de unde și numele de bibliotecă sătească. O dată cu reorganizarea bibliotecilor în mediul rural, bibliotecile sătești au fost transformate în biblioteci comunale revenindu-le sarcina de a organiza și asigura lectura întregii populații dintr-o comună. În satele aparținătoare unei comune cu bibliotecă comună, bibliotecile căminelor culturale au devenit filiale, adică secții ale bibliotecilor comunale. Bibliotecarul comună, răspunde de activitatea filialelor și are gestiunea fondurilor de cărți din aceste biblioteci.

Așadar, în cazul bibliotecii comunale nu e vorba doar de schimbarea unei denumiri ci de crearea unei biblioteci substanțial deosebită, care, o dată cu sarcini și răspunderi noi, are și posibilități mai mari de aprovizionare cu cărți, de îmbunătățire generală a activității.

Privind lucrurile în perspectivă, o dată cu înființarea unei unități de acest fel în fiecare comună, bibliotecă comună va rămîne singura instituție specializată pentru munca cu cartea la

sate. Existența unui bibliotecar de profesie, salariat, a unui fond relativ bogat de cărți și a resurselor bănești necesare pentru completarea și îmbunătățirea continuă a colecțiilor asigură, în principal, condiții pentru ca în viitor o asemenea bibliotecă să-și creeze autoritate culturală în comună, să răspundă tot mai competent și civilizată nevoilor variate de lectură.

În dezvoltarea de pînă acum a activității bibliotecilor comunale se înscriu unele date convingătoare în această direcție.

În 1953 bibliotecile comunale dispuneau în medie de 1 500 volume, la sfîrșitul anului 1963, revin în medie 5 000 volume la o bibliotecă comună. De la media de 279 cititori cu 817 cărți citite în 1953, s-a ajuns la 1 050 de cititori și 7 600 cărți citite, în medie, la bibliotecă comună, în 1963.

Mărirea și conținutul fondului de publicații și activitatea bibliotecilor comunale sînt incontestabil superioare altor categorii de biblioteci care funcționează în mediul rural. Acest lucru explică de ce majoritatea cititorilor altor biblioteci sînt și cititori ai bibliotecilor comunale.

Situația bibliotecilor comunale ridică și unele probleme rezolvate numai parțial sau încă neabordate.

Așa cum se desprinde din ordinul nr. 174/1958 al M.I.C. bibliotecă comună este bibliotecă a întregii comune. Practic destule biblioteci comunale au rămas însă ca stil de muncă și rază de acțiune tot bibliotecă sătești, adică își limitează activitatea aproape numai la localitatea (satul) reședință de comună. Sînt puține biblioteci sătești filiale, care să fie considerate în fapt secții ale bibliotecilor comunale, de care bibliotecarii comunali să se ocupe special, un număr de zile pe săptămînă ori pe lună.

La baza înființării bibliotecilor comunale, a stat ideea că va fi mai rațională și mai economică dotarea bibliotecilor din centre de comune și buna lor aprovizionare decît completarea colecțiilor a mii de biblioteci sătești. Fondul bibliotecilor comunale, urma să circule, prin rotație, în toate satele comunei, sub îngrijirea și cu ajutorul permanent pe care bibliotecarul comună îl va acorda bibliotecarilor cu muncă obștească. Or, datorită muncii defectuoase cu filialele, în satele în care funcționează biblioteci de acest fel, numărul cărților puse la dispoziția cititorilor este de cîteva ori mai

mic decât în satele reședință de comună care dispun de bibliotecă comună.

Calitatea și valoarea publicațiilor trimise bibliotecii filiale nu compensează cantitatea. De regulă, bibliotecilor filiale li se dau cărțile mai puțin solicitate la centru. Noutățile științifice, literare, ajuns și la sate, după luni de zile de la achiziționarea lor de către bibliotecile comunale.

Activizarea filialelor și îmbunătățirea muncii bibliotecarilor comunali cu acestea este o sarcină de răspundere fiind cont că datorită numărului mare de sate care compun comunele, neglijarea filialelor înseamnă neglijarea unei părți însemnate din locuitorii satei. În Regiunea București funcționează pe lângă cele 227 biblioteci comunale, încă 265 filiale. Când e vorba de comune cu 2—3 sate, adesea, populația din satele aparținătoare este mai numeroasă decât cea de la reședința comunei. Activitatea slabă a filialelor înseamnă în aceste condiții defecțiuni serioase în lectura majorității populației localităților respective. Or, cerințele culturale ale populației din sate sînt identice cu cele ale populației din centrul comunei.

Din punct de vedere al grupării filialelor pe lângă bibliotecile comunale, în Regiunea București situația se prezintă astfel: din totalul de 227 biblioteci comunale abia 75 (33%) nu au filiale funcționînd în localități fără sate, ori cu sate unificate în ultimii ani, în care nu-și mai găsește justificarea dispersarea instituțiilor administrative și culturale. Pentru celelalte 152 de biblioteci comunale lucrurile stau astfel: 71 (35%) au o filială; 45 (reprezentînd 20%) au 2 filiale; 26 (12%) au peste 3 filiale.

Cea mai mare parte a neajunsurilor semnalate în legătură cu activitatea filialelor sînt determinate de cauze asemănătoare acelor care influențează negativ și asupra bibliotecilor sătești. Este vorba în primul rînd de încadrarea acestor unități cu învățători și profesori care să presteze voluntar munca de bibliotecă. Activitatea necorespunzătoare a multor biblioteci sătești își găsește explicația în fluctuația mare de cadre și în faptul că majoritatea timpului sînt închise, neasigurîndu-se un program de activitate minim, săptămînal. Arbitrariul și deseori schimbări de program nu permit populației din satele respective să se obișnuiască cu frecventarea bibliotecii. Desigur există și numeroase sate unde învățătorii duc această muncă cu tra-

gere de inimă și (în măsura în care le permite mărimea fondului pus la dispoziție) realizează indici de activitate buni. Aceasta depinde în mare măsură de formele de colaborare pe care biblioteca, căminul cultural, le realizează cu școala din localitate.

S-a dovedit de asemenea că activitatea bibliotecilor filiale și sătești depinde mult de felul în care directorul căminului cultural, coordonînd întreaga activitate dintr-o localitate, se preocupă de asigurarea condițiilor organizatorice și materiale necesare desfășurării activității bibliotecii sătești. Directorul căminului cultural trebuie să se îngrijească ca bibliotecarul și colectivul cărui i s-a încredințat concret această sarcină să desfășoare o activitate corespunzătoare.

Noul regulament al școlii de cultură generală reglementînd, în sfîrșit, activitatea metodică și de culturalizare a cadrelor didactice permite abordarea realistă a problemei încadrării bibliotecilor sătești cu bibliotecari voluntari din rîndul profesorilor și învățătorilor. În prezent, comitetele pentru cultură și artă și secțiile de învățămînt din Regiunea București sînt preocupate de repartizarea cît mai judicioasă a sarcinilor culturale, asigurînd pe cît posibil continuitatea în munca de bibliotecă a celor care au activat în acest domeniu ani trecuți.

Pe lângă neajunsurile semnalate, comune tuturilor bibliotecilor sătești, activitatea bibliotecilor filiale depinde în mare măsură de felul în care muncesc bibliotecarii comunali. Mulți bibliotecari salariați de la comune sînt preocupați doar de sporirea numărului de cititori și cărți citite, neglijează problemele de organizare, coordonare și îndrumare a muncii cu cartea pe întreaga comună. Pînă în prezent, nu s-au simțit răspunzători suficient de situația cititului în toate satele care aparțin comunei respective și din această pricină au ales calea cea mai ușoară: s-au mulțumit să antreneze la lectură un număr cît mai mare de locuitori de la reședința de comună. Pentru a putea realiza acest lucru au avantajat la maximum pe acești cititori folosind posibilitățile create pe seama filialelor (suplimentul de fonduri bugetare alocat pentru faptul că în comună erau filiale a dus la îmbogățirea fondului de publicații pus exclusiv la dispoziția cititorilor de la biblioteca de centru ș.a.m.d.).

Neglijarea filialelor a caracterizat munca multor biblioteci comunale din-

tre care cităm: Crucea, raionul Călărași (sat Floroiaia — 1700 locuitori față de 2500 locuitori la reședința de comună), Vlad Tepeș, raionul Călărași (sat Mihai Viteazu — 2965 locuitori față de 3650 la reședință), Rădoiești, raionul Roșiori (satele Rădoiești Deal și Cetate 2213 locuitori față de 1814 la reședință), Dobrotești, raionul Roșiori (sat Merișan — 3259 locuitori, față de 4780 la reședință) ș.a.m.d.

Au fost alese intenționat exemple din raioanele în care rezultatele muncii cu cartea sînt mai bune pentru a evidenția lipsurile care există chiar aici.

În localitățile menționate, bibliotecile comunale, judecate după rezultatele înscrise în dările de seamă statistice anuale, au avut un volum mulțumitor de activitate: 1000 cititori cu peste 6000 cărți citite fiecare. Dar, deși satele aparținătoare se află la distanță de cîteva km și au o populație aproape egală cu cea de la reședința de comună, bibliotecilor filiale le-au fost repartizate în 1963 doar cîteva sute de cărți iar numărul cititorilor și cărților citite în cadrul acestora nu depășește 10%—15% din activitatea bibliotecii de centru.

Pentru îmbunătățirea muncii filialelor o dată cu declanșarea celei de-a III-a ediții a Concursului bienal și recent în cadrul consfățuirilor regionale și interregionale de analiză s-a subliniat obligația bibliotecarului comunal de a sprijini munca filialelor și de a asigura cartea necesară desfășurării

unei activități corespunzătoare de către filiale.

În planul de măsuri al Comitetului regional pentru cultură și artă privind îmbunătățirea muncii cu cartea în a doua etapă a concursului, această sarcină este formulată astfel: „Bibliotecarii comunali se vor îngriji de buna organizare și desfășurare a muncii bibliotecilor sătești filiale. Săptămînal vor efectua cel puțin o jumătate zi-muncă de deservire a cititorilor la una din bibliotecile filiale de pe raza comunei.

Se va întocmi lunar și va fi afișat la biblioteca comunală graficul de muncă în cadrul filialelor.

Bibliotecile comunale vor împropăta fondul de publicații al filialelor cel puțin o dată la două luni îngrijindu-se ca cititorilor din satele dependente să li se pună la dispoziție cărțile solicitate și noutățile primite.

În aprecierea activității bibliotecilor comunale care au filiale un prim loc vor ocupa calitatea și volumul muncii desfășurate de filiale.”

Asemenea măsuri sînt menite să contribuie la mărirea răspunderii bibliotecarului comunal, să transforme biblioteca comunală într-o instituție culturală la îndemîna tuturor locuitorilor și nu numai a celor din satul de reședință al comunei, cum s-a întîmplat în multe cazuri pînă în prezent.

(Va urma)

Ion CIOTLOȘ

Biblioteca raională, centru de îndrumare metodică

Activitatea unei biblioteci raionale se desfășoară, în genere, pe două planuri distincte: (1) deservirea cu publicații și informații bibliografice a populației și a întreprinderilor și instituțiilor din localitatea de reședință; (2) îndrumarea metodică a bibliotecilor din sistemul așezămintelor culturale (biblioteci comunale, sătești, populare, orașenești, din stațiunile balneoclimaterice), de pe teritoriul întregului raion; biblioteca raională acordă ajutor de specialitate și unități-

lor bibliotecare din alte rețele, care nu dispun de un centru metodic raional sau regional.

Această necesitate este absolut evidentă pentru toate bibliotecile raionale. An de an se acumulează o bogată experiență metodică, o cantitate impresionantă de materiale metodico-bibliografice iau drumul satelor, seminariile raionale, cursurile de calificare, schimburile de experiență sînt tot mai frecvente în viața bibliotecilor publice, îndeosebi. Rezultatele înregistrate

de biblioteci în activitatea cu cititorii sînt și ele într-o continuă ascendență. Apar tot mai multe unități comunale, sătești, sindicale, unde condițiile materiale dintre cele mai bune se asociază cu organizarea bibliotecară modernă, subliniind într-un mod foarte pregnant aportul activității metodice la dezvoltarea mișcării bibliotecare din țara noastră.

Dacă, în ansamblu, asistăm la ridicarea continuă a nivelului practicii metodologice în biblioteci, și îndeosebi în bibliotecile regionale, unde formele și metodele de îndrumare, conținutul acestei activități au fost mai bine precizate, în bibliotecile raionale mai stăruie multe neclarități de ordin teoretic și o oarecare nesiguranță în aplicarea multiplelor modalități de îndrumare de specialitate. Astfel, oscilează foarte mult raportul între îndrumarea directă, pe teren, a bibliotecilor

și munca de orientare și sprijinire a unităților pe calea materialelor metodice scrise. Apoi, proporționarea între funcția de bibliotecă publică și aceea de centru metodologic se face uneori în detrimentul deservirii cu publicații a cititorilor din localitatea de reședință și al organizării biblioteconomice interne (sistem de cataloage, organizarea fondului etc.). Între aceste două sectoare de lucru trebuie să existe însă o legătură indisolubilă, deoarece munca metodică se sprijină pe organizarea biblioteconomică a fiecărei biblioteci raionale și pe propria activitate cu publicul.

De aceea, considerăm util ca, bazați pe experiența a două biblioteci raionale fruntașe: Rm. Sărat (Regiunea Ploiești) și Măcin (Regiunea Dobrogea), să punem în discuție câteva probleme referitoare la conținutul și formele activității metodice.

Completarea fondurilor de publicații — problemă de bază a îndrumării metodice

Biblioteca nu este o colecție statică de cărți, ci un organism viu în continuă dezvoltare. Ca oricare organism alcătuit din mii și zeci de mii de celule, în cazul nostru, din mii și zeci de mii de cărți, biblioteca se poate dezvolta fie armonios și uniform, fie haotic și cu diferite deformații structurale, în funcție de priceperea de care dispune fiecare bibliotecar în stabilirea și realizarea politicii de completare a fondurilor de publicații. În cadrul unui sistem unitar de biblioteci, dirijarea completării colecțiilor nu este însă numai o chestiune individuală, ce ține de organizarea fiecărei biblioteci, ci o problemă generală, de dezvoltare a întregului sistem. De aceea, activitatea metodică, fie că se desfășoară pe plan regional sau raional, trebuie să urmărească și să influențeze nemijlocit realizarea planului general de completare a fondurilor de publicații din bibliotecile comunale și sătești sau din alte rețele.

Care sînt modalitățile prin care o bibliotecă raională poate să dirijeze completarea fondurilor de publicații din bibliotecile comunale și sătești sau din alte rețele? În condițiile centralizării comenzilor și satisfacerii cererilor de carte la nivelul regiunii, pentru toate categoriile de biblioteci din sistemul așezămintelor culturale, bibliotecile raionale nu au un rol activ în completarea fondurilor de cărți din

bibliotecile comunale și sătești. Ele sînt consultate, în genere, într-o fază preliminară a elaborării planului de completare — precomanda estimativă pe baza planurilor editoriale; completarea propriu-zisă, curentă se înfăptuiește însă fără participarea bibliotecilor raionale sau cu o participare sporadică, nesemnificativă. Căutînd să suplinească neparticiparea directă la procesul de completare, unele biblioteci raionale și-au creat instrumente proprii de informare asupra dinamicii de înzestrare cu cărți a bibliotecilor comunale și sătești sau alte forme de lucru mai simple. Astfel, Biblioteca raională Rm. Sărat a organizat, pentru documentarea metodistilor, o expoziție permanentă *Noutăți în bibliotecile comunale*, care prezintă treptat, pe măsura expedierii coletelor de la colecitură, toate titlurile cu care au fost înzestrate bibliotecile din raion. Cu ocazia fiecărei deplasări sau cu ocazia convocării bibliotecarilor la seminariile raionale se face o verificare de amănunt asupra modului în care au fost prelucrate la timp noile publicații, au fost puse în circulație sau au fost recomandate cititorilor pe cele mai diferite căi.

La Biblioteca raională Măcin se află în fază de lucru un catalog al cărților intrate în mod curent în bibliotecile comunale, elaborat pe baza specificațiilor care se centralizează de la

toate unitățile, după fiecare nouă achiziție. Crearea unui asemenea instrument deschide perspectivă întregii acțiuni de completare a fondurilor și, ceea ce este foarte important, facilitează schimbul și împrumutul interbibliotecar pe plan raional.

La nivelul fiecărui raion, se manifestă, sub o formă sau alta, unele preocupări față de problema completării colecțiilor din bibliotecile comunale și satești. Bibliotecile raionale trebuie antrenate însă mai activ în cunoașterea fondului de cărți de la bibliotecile comunale și satești și determinate să-și creeze mijloace proprii de informare asupra completării colecțiilor acestor unități. Cel mai valoros instrument de informare ar fi, în acest sens, *un catalog centralizat al achizițiilor curente*, care s-ar putea alcătui pe baza specificațiilor sau a copiilor după specificații întocmite de bibliotecari pentru fiecare nou stoc de cărți primit de la colectură. Pe aceleași cai pot fi înregistrate și publicațiile achiziționate din fondurile extra-bugebare, a căror utilizare poate fi di-

riată nemijlocit de biblioteca raională. Toate informațiile privind completarea colecțiilor pot fi sintetizate, pentru fiecare titlu, pe verso unei fișe tipărite, prin codificarea cifrică sau literală a tuturor bibliotecilor comunale și satești.

Dacă s-ar adăuga și catalogul tipărit sau multiplicat al bibliotecii raionale, circulația informațiilor ar crește în mod sensibil, s-ar putea realiza un rodnic schimb și împrumut interbibliotecar. În acest scop poate fi folosit și catalogul tip elaborat de Biblioteca centrală de stat pentru bibliotecile raionale și comunale. (Recent a apărut volumul care cuprinde literatura agro-zootehnică).

Cunoscând componența fondurilor de publicații din toate unitățile, biblioteca raională are efectiv posibilitatea să determine evitarea paralelismelor în achiziții, să coordoneze întreaga acțiune de completare a colecțiilor în funcție de specificul economic și cultural al raionului, în ansamblu, și al fiecărei localități, în special.

Organizarea și folosirea documentației de specialitate

Activitatea de informare bibliografică a cititorilor și îndrumarea metodică a bibliotecilor au la bază, în aceeași măsură, organizarea și folosirea unui complex de surse și mijloace de documentare. Într-un amplu articol publicat în paginile revistei noastre în anul 1963¹⁾, tov. Virgil Cîndea arăta că, pentru informarea bibliografică a cititorilor, biblioteca raională trebuie să organizeze lucrările de referință, bibliografiile generale și speciale, periodicele bibliografice etc. și să întocmească un minim de mijloace proprii de informare cum ar fi: catalogul alfabetic și sistematic, fișierul bibliografic raional, fișiere tematice etc. La aceste surse de informare apelează și metodisti bibliotecii raionale când elaborează un material metodic-bibliografic.

Activitatea metodică impune însă alcătuirea unor instrumente de informare și a unei documentații cu caracter intern, de lucru, care se detașează de preocupările de informare ale cititorilor. Aici avem în vedere materia-

lele referitoare la bibliotecile comunale și satești (planuri de muncă, dări de seamă etc.), notele, informările, procesele-verbale de îndrumare și control, dosarele sau mapele cuprinzând documentația asupra planificării și desfășurării seminariilor raionale și schimburilor de experiență, lucrările metodic-bibliografice elaborate pe plan local sau permise de la biblioteca regională și de alte instituții centrale sau locale care se ocupă de îndrumarea bibliotecilor.

Fiecare bibliotecă raională alături de documentelor cu caracter metodic-bibliografic și *un fond de publicații de biblioteconomie și bibliografie*, care, în majoritatea bibliotecilor, este foarte redus, nu acoperă toate laturile activității bibliotecare și bibliografice și cuprinde unele lucrări depășite din punct de vedere științific.

În condițiile în care bibliotecile raionale dispun de puține lucrări de specialitate editate în ultimii ani, capătă o îndoită valoare informarea bibliografică curentă asupra articolelor de biblioteconomie și bibliografie apărute în presa de specialitate. Astfel, la Biblioteca raională Măcin (Regiunea Dobrogea) informarea de specialitate este considerabil amplificată prin in-

¹⁾ Virgil Cîndea — *Activitatea de informare în biblioteca raională*. În: „Călușu bibliotecarului”, XVI (1963), numerele: 10, 11 și 12.

tocmirea și completarea ritmică a unui fișier analitic, care înregistrează principalele studii și articole de biblioteconomie publicate în *Căluza bibliotecarului*²⁾ și materiale privind activitatea cultural-educativă inserate în revista *Îndrumătorul cultural*. Un fișier bibliografic asemănător se află în lucru și la Biblioteca raională Rm. Sărat.

Acestui instrument de informare i se alătură *catalogul recenziilor*, care înregistrează, pe fișe adnotate, noutățile literare, științifice, tehnice sau social-politice. Pentru unele lucrări, ad-

notările, uneori mai ample, sînt decupate din periodicul „Cărți noi“.

Cunoașterea producției editoriale curente are, în ansamblul activității metodice, o dublă importanță: oferă metodistului posibilitatea de a aprecia calitatea recomandărilor bibliografice pe care le fac bibliotecarii în îndrumarea lecturii cititorilor și constituie, în condițiile sistemului actual de completare a fondurilor, un mijloc de verificare a modului în care se face dotarea cu cărți a bibliotecilor comunale și sătești.

Fiecare deplasare pe teren, o amplă consultație biblioteconomică

Un moment important în ansamblul activității de îndrumare este deplasarea metodistului la bibliotecile din raza raionului. Se obține astfel contactul sistematic al bibliotecii raionale cu toate categoriile de biblioteci din sfera sa de îndrumare, se comunică și se aplică, cu caracter demonstrativ, noi procedee și norme bibliotecare (de exemplu: accesul liber la raft, folosirea fișelor tipărite etc.), se pot depista inițiative locale, care au perspective de generalizare, se întreprind studii și anchete pe diverse teme, se realizează un control multilateral al activității de bibliotecă.

Îndrumarea metodică directă, pe teren, presupune, în primul rînd, cunoașterea temeinică a diferitelor rețele de biblioteci din cuprinsul raionului și a problemelor economice și culturale specifice, locale. În funcție de aceste elemente, biblioteca raională poate întocmi un plan judicios de îndrumare, care să acorde prioritate acelor unități ce au nevoie de un sprijin metodic mai substanțial.

La Biblioteca raională Măcin există, de exemplu, o evidență foarte precisă asupra bibliotecilor din raion, care înregistrează în mod curent toate modificările din activitatea bibliotecilor, din componența fondului de publicații, din munca bibliotecarilor comunali și sătești. Pe baza studierii acestor date se întocmește lunar graficul deplasărilor pe teren. Astfel, în primul semestru al anului 1964 au fost îndrumate 15 din cele 18 biblioteci comunale existente în raion.³⁾ Frecvența deplasărilor variază însă în

funcție de specificul fiecărei unități: dacă bibliotecile comunale conduse de cadre cu experiență îndelungată în activitatea de propagandă a cărții, (de exemplu, Cerna, 23 August, Văcăreni) au fost îndrumate numai o dată sau de două ori în intervalul unui semestru, bibliotecile comunale Smirdan, Luncavița, Jijila, au fost vizitate lunar sau o dată la două luni.

Modul în care se desfășoară îndrumarea metodică determină, în esență, calitatea și eficacitatea acestei activități. Actualmente, în practica unor biblioteci raionale, activitatea metodică se confundă de cele mai multe ori cu instruirea sumară a bibliotecarilor asupra citorva norme minime de organizare a fondurilor și cataloagelor și de muncă cu cititorii. Cercetarea documentelor rezultate din îndrumarea bibliotecilor comunale și sătești, este de altfel, elocventă. Cu ani în urmă, la noi, au fost puse în circulație cîteva modele de planuri de muncă și procese-verbale de îndrumare și control, care s-au înrădăcinat, prin latura lor birocratică, în practica bibliotecilor raionale. În mod invariabil notele de îndrumare și control, procesele-verbale, referatele informative etc. încep cu un capitol statistic, neanalitic și fără semnificație, care extrage cîteva date din registrul de activitate al bibliotecii, din registrul de mișcare al fondului și alte instrumente de evidență, continuă cu cîteva fraze de circumstanță asupra aspectelor pozitive din munca bibliotecii (identice pentru bibliotecile comunale, sătești sau din alte rețele), iar capi-

²⁾ Pentru structura unui asemenea fișier, vezi *Căluza bibliotecarului*, XVIII (1964), nr. 4 (aprilie), p. 227.

³⁾ Trebuie precizat că în regiunea Dobrogea au fost înființate biblioteci comunale în fiecare centru de comună.

tolul critic, întotdeauna bogat reprezentat, este o nesfârșită enumerare a unor deficiențe devenite aproape tradiționale. Cînd întregul material are un asemenea conținut, concluziile sînt și ele generale, atemporale și perfect aplicabile în toate condițiile, iar recomandările pentru bibliotecarul comunal sau sătesc sînt de fapt indicații succinte privind organizarea fondului de cărți și a cataloagelor, activitatea cu cititorii sau latura administrativ-gospodărească a bibliotecii (mobilier, combustibil etc.), care se dau de obicei numai aceluia care iau pentru prima oară contact cu problemele de biblioteconomie. Ca urmare a fluctuației de cadre și datorită faptului că, în multe raioane, nu se organizează temeinic practica de inițiere pentru bibliotecarii nou încadrați, activitatea de îndrumare se transformă, de cele mai multe ori, în scurte instructaje de specialitate. Dar asemenea practici sînt favorizate și de persistența unor deficiențe de natură organizatorică, cum ar fi deplasarea pe teren fără o pregătire prealabilă sau acordarea unui timp extrem de redus pentru îndrumarea unei unități, sau de insuficienta pregătire teoretică, și mai cu seamă practică, a multor bibliotecari-metodiști din cadrul bibliotecilor raionale.

Acolo unde asemenea lipsuri sînt pe cale de dispariție, activitatea de îndrumare pe teren se ridică la un nivel calitativ superior. În raionul Rm. Sărat, de pildă, fiecare bibliotecă comunală constituie, trimestrial, obiectul unei deplasări cu o durată medie de 2 zile, iar Biblioteca raională Măcin, deși dispune de un personal puțin numeros, nu mai practică de mult deplasările „fulger”, de control, întotdeauna ineficace, ci se acordă fiecărei unități, pentru îndrumare, cel puțin 3 zile, iar acolo unde sînt probleme speciale (bibliotecar nou încadrat, organizarea unei acțiuni de masă impoartante etc.) timpul destinat ajutorului metodic este considerabil sporit. În timpul unei deplasări, efectuată, în genere, în comun cu casa raională de cultură, metodistul discută cu colectivul bibliotecii și cu factorii de răspundere din comună probleme legate de activitatea de propagandă a cărții, vizitează sectoarele de producție ale G.A.C. (spre a aprecia mai con-

cret aportul bibliotecii la viața culturală a satului, studiază situația din una sau mai multe biblioteci sătești afiliate, organizează, împreună cu bibliotecarul comunal, o discuție cu cititorii, pregătește o manifestare de masă-model, sprijină pe bibliotecar în întocmirea planului de muncă trimestrial, rezolvă unele probleme de tehnică bibliotecară etc.

Intruoît deplasările au un conținut concret și o valoare practică nemijlocită — în raioanele care au constituit obiectul analizei noastre — toate documentele redactate cu acest prilej sînt succinte, conțin indicații precise și, ceea ce considerăm foarte valoros, sînt adevărate materiale metodice izvorîte din realitățile fiecărei biblioteci și din aportul metodistului la elucidarea chestiunilor teoretice și practice specifice fiecărui loc de muncă.

Astfel, spre a da numai un singur exemplu, în raionul Rm. Sărat deplasările din acest an au avut ca obiectiv important organizarea fondurilor de publicații din bibliotecile comunale și a principalelor instrumente de informare — catalogul sistematic și catalogul alfabetic. La sfîrșitul perioadei planificate, toate bibliotecile comunale din raion încheiaseră organizarea sau reorganizarea fondurilor, iar unitățile, care nu dispuneau pînă atunci de mijloace de informare, au alcătuit cataloage sistematice și alfabetic, pentru fondul achiziționat în ultimii ani, folosind fișele tipărite de Biblioteca centrală de stat.

Scurta noastră trecere în revistă a citorva realizări pe linie metodică obținute de cele două biblioteci raionale dovedește că, în acest domeniu, există preocupări, demne de relevat, orientate spre depistarea și introducerea a cît mai multe forme noi și eficiente. Ar fi timpul să se generalizeze pe scară mai mare experiența acumulată de bibliotecile raionale fruntașe. Această sarcină revine — în primul rînd — bibliotecilor regionale. Este de dorit ca buletinele lor informative să evalueze, sub aspect metodic, activitatea bibliotecilor raionale, dar nu numai sub formă de relatări, note sau informații, ci prin analize științifice cu certă valoare teoretică și, mai cu seamă, practică.

Corneliu DIMA-DRĂGAN

BADEA CÎRȚAN*)

răspînditor de cărți și cultură romînească

Badea Cîrțan este un nume bine cunoscut la sfîrșitul veacului XIX și în primii ani ai secolului nostru prin activitatea sa de răspînditor de cărți, ziare și reviste pe toată întinderea țării, dar mai ales prin curajul cu care a înfruntat opresiunile guvernelor aristocrației maghiare în nenunțările sale drumuri peste Carpații din Transilvania, supusă politicește monarhiei austro-ungare, în vechea Romînie și invers.

Născut în timpul revoluției de la 1848/49 în satul Oprea-Cîrțișoara de sub Negoii, din oameni nevoiași, Gheorghe Cîrțan a cunoscut de mic copil viața aspră de cioban colindînd culmile și văile Carpaților pentru a-și agonisi traiul zilnic. Dotat cu un mare simț al curiozității, pătrunde prin toate coclaurile și poienile munților și mînat de dorul de-a afla după cum spunea el „ce neam de oameni vecuiește pe celălalt versant al Carpaților“ a coborît adesea cu turma sa văile nîrilor și, a făcut calea lungă pînă în Bărăgan, la Dunăre. În tovărășia unui oier pe nume Ion Cotigă, originar din Săcelele Brașovului, un pasionat al lecturii și care purta pe samarul său o întregă bibliotecă, tînărul cioban prinde gustul cărții; prin luminișul codrilor și pe întinsul stepei Bărăganului începe să silabisească, apoi în curînd să citească ziare și cărți întregi. Îl pasionează cu deosebire istoria și devine un admirator înflăcărat al faptelor strămoșilor. Îi cad în mîna tot felul de cărți, de la Cronica lui Șincai pînă la cele mai noi lucrări de istorie; Mihai Viteazu și Ștefan cel Mare sînt pentru Cîrțan eroi fără asemănare, iar răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan ca și revoluția de la 1848 îl impresionează puternic.

*) Articolul este alcătuit pe baza studiului nostru: *Aus dem Kampf der Siebenbürger Rumänen um kulturelle Entwicklung am Ende des XIX. Jh. und Angang des XX. Jh.*, în „Nouvelles études d'histoire“ II, Buc., 1960, p. 511—531.

Rămîne copleșit de ideea revelatorie că poporul romîn este de origine latină; entuziasmat de faima înaintașilor săi își părăsește turma și pleacă în capitala țării, la București. Aici e frapat de clădiri înalte și străzi largi cum nu mai văzuse niciodată; se oprește cu admirație la statuia lui Mihai Viteazu, la picioarele căreia doarme nopți de-a rîndul conștient de faptul că pentru prima dată, Mihai, a reușit să unească cele trei țări romine sub sceptrul său. Face cale întoarsă aducînd la Cîrțișoara ziare, cărți, tablouri din București, apoi iar se duce și, încetul cu încetul își găsește rostul vieții în ducerea și aducerea cărților dintr-o parte în alta a Carpaților.

O dată cu izbucnirea războiului de independență din 1877 se înrolează și el alături de mulți ardeleni ca voluntar pentru a pleca pe front împotriva turcilor. După ce este încorporat la Roșiori de Vede rămîne dezamăgit pentru că n-a avut prilejul să ajungă în prima linie de bătălie. Se întoarce la Cîrțișoara de unde e încorporat în armata austro-ungară într-o localitate din Bosnia și unde rămîne pînă în 1881. După demobilizare își reia vechea preocupare, ia contact cu o serie de cărturari din București, ca V. A. Urechea, N. Iorga, Duiliu Zamfirescu, Gr. Tocilescu, vizitează muzee, școli etc.

De aci înainte e veșnic pe drumuri, caută cărți pe unde poate, le încarcă în desagi, apoi urcă munții îndreptîndu-se spre Transilvania, umblînd din sat în sat, unde le lasă pentru a fi citite. După un timp apare din nou cu altele pe care le lasă în locul celor vechi, infiripînd în felul acesta o adevărată bibliotecă circulantă pentru popor. Această bibliotecă unică în felul ei avea ca punct de plecare centre de depozitare pe care Cîrțan și le făcuse în diverse părți ale țării.

Unul din aceste depozite era la București, la Școala superioară de arte și meserii, din str. Polizu, apoi într-o

odăiță la subsol într-o clădire din str. Occident. Despre „depozitul de trecere“ pe care Cîrțan și-l făcuse în munții Bucegi, ne relatează un contemporan, Nestor Ureche. În casa acestuia din Poiana de la Anini, badea Cîrțan își adăpostea o vreme cărțile adunate din Moldova și Muntenia, de unde se îndrepta către muntele Diham prin Valea Cerbului, spre Transilvania. Cel mai mare depozit și l-a ales însă în propria sa casă din satul Cîrțișoara.

A străbătut „țara“ în lung și în lat, cînd la București, cînd la Iași, sau la Blaj, Craiova ori la Oradea devenind „nobil cerșetor de cărți“, pe la gimnaziu și licee, pe la „preparandii“, la redacțiile ziarelor și revistelor, la librării și pe la cărturarii satelor și orașelor, la instituții etc., care-i dădeau cărți pentru a le răspîndi.

Nu puțini au fost aceia care l-au văzut prin lume cu traista plină de cărți împărțind din ele și îndemnînd la citit. Publicistul Constantin Graur

l-a zărit în Predeal stînd de vorbă cu un funcționar pe care-l întreba dacă a terminat de citit cartea împrumutată. I-a mărturisit apoi că, el „le dă cărți să citească și săracilor. Cantea îi bună, că te luminează — spunea el — dar sînt mulți care nu le mai dau înapoi, și eu nu vreau să citească numai unul“.

Într-o scrisoare de la sfîrșitul anului 1896 către ziarul *Tribuna* relatează că în una din numeroasele sale călătorii în România a intrat în contact cu multă lume. „Aflați — scrie el — că în România am petrecut bine cu studenții la Fălticeni, la Baia... Am petrecut în Capitală împreună cu mulți romîni luminați, cu domnii Coșbuc și Vlahuță am petrecut bine... am petrecut cu mulți țărani de care m-am bucurat“.

În amintirile unui contemporan care se referă la vizitele repetate ale lui Cîrțan în București se scrie: „Parcă-l văd în curtea liceului nostru „Sf. Sava“... Îl înconjuraseră băieții și-l iscodeau. De-ați avea batăr niște cărți

— Gh. Cîrțan la Columna lui Traian din Roma

să-mi dați — spuse el — căci le duc și le las la noi pe la sate. E o bucurie ca atunci când se întorc primăvara berzele. Ajunge vestea înaintea mea, că Badea Cîrțan a venit în țară și m-asteaptă toți. Nu vă îngrijăți că mă iartă finanții la graniță. Că doar nu-s eu așa de prost, să merg de-a dreptul și să le caz în palmă. Mai trec și prin vama cucului, că aia e vamă românească, nu te întrebă nimeni de unde vii și unde te duci, decât frunza verde... Eu cerșesc lumină pentru cei ce sînt ținuți în întuneric“. Același contemporan povestește că : „venind dincoace de Carpați Gheorghe Cîrțan — lua pe rînd pe toți oamenii noștri mari, mai ales istoricii, ca să le vorbească despre ceea ce-l durea pe el. De la fiecare ieșea cel puțin cu 2—3 cărți în dăsași, pentru acasă“. Un alt contemporan al său din Iași ne mărturisește că „nu era început de primăvară fără ca Badea Cîrțan să nu vie la Iași și să cutreiere școală cu școală, începînd cu Universitatea, cu redacțiile ziarelor și sfîrșind cu librăriile, de unde aduna cărți pentru a le duce fraților din Ardeal“.

Ziarul socialist *Adevărul* din Buda-pesta, aducînd la cunoștință cititorilor vizita ce a făcut-o Badea Cîrțan redacției sale, relatează : „Acest om e cunoscut de întreaga lume, el călătorește prin toate părțile, de unde-și aduce tot felul de cărți și foi, și le păstrează, pentru a face o bibliotecă, pentru cei lipsiți de carte, ca să citească și să se lumineze“.

În mintea lui Cîrțan, se înrădăcinează dorința de a se duce la Roma avînd convingerea fermă că „leagănul neamului“ este acolo unde se află *Columna lui Traian*, că numai acolo va afla adevărul în întregime asupra originii romane a poporului. Vroia să ajungă cu orice preț în cetatea care a avut atîția oameni mari și să sărute o dată *Columna lui Traian*, „a taichii Traian, draguțul“, cum îl numește el.

La începutul lui ianuarie 1896 își pune în practică mărețu-i plan și, după o cale de două săptămîni de mers pe jos abia sosește la Pesta. Terminîndu-și merinda se angajează muncitor la un olar. Își reia după cîțva timp firul călătoriei trecînd prin Viena și, după 23 de zile de mers pe jos sosește la Roma, la sfîrșitul lunii februarie. În martie 1896 Cîrțan se plimba „triumfător“ pe străzile Romei privit cu curiozitate de către trecători. De îndată ce află *Columna lui Traian* se

prosterne la picioarele ei, presară pumnul de țărînă și boabele de grîu aduse din Cîrțișoara ca semn de omagiu din partea „fiilor îndepărtați ai taichii Traian“. E atît de mișcat de măreția monumentului încît îl admiră ore în șir iar în prima noapte doarme pe cochocul său la picioarele *Columnei*. Poliția Romei e intrigată de apariția în zorii dimineții a străinului care, după port și înfățișare era identic cu ostașii daci de pe *Columnă*, iar în coloanele unor ziare evenimentul era consemnat cu titlul : „a coborît un dac de pe *Columnă*“. La Roma stă patru săptămîni, vizitează monumente de artă, face drumul pînă la Neapole, Florența, Veneția, Ancona și alte orașe. Apariția lui Cîrțan în costumul său țărănesc a produs o puternică impresie nu numai în rîndul populației din orașele Italiei, ci și în cercurile oficiale de la Roma. În primăvara aceleiași an cu o fotografie a *Columnei* și cu o desagă de cărți, Cîrțan se întoarce tot pe jos, spre satul său, arzînd de nerăbdare să le arate confracților „trofeul“ pentru care se ostenise atîta. Nu apucă să între în Cîrțișoara și doi jandarmi îi confiscă sulul de hirtii și cîntile aduse, amenințîndu-l cu închisoarea. În anul următor pleacă la Viena să se plîngă împăratului pentru această fărădelege. Nereușind să pătrundă, lasă o jalbă la cancelarie și se întoarce dezamăgit la Budapesta pentru a se plînge primului ministru Tisza István. Este primit și ascultat prin interpretul Huszár Antal.

La întrebările puse de Tisza asupra provenienței cărților, Cîrțan răspunde : „am luat cărțile unde am fost și le-am dat celor care n-au avut. Atît ! Ori țî se pare că am făcut o faptă slabă să-l deștept pe cel din întuneric?“ Nemulțumit de înțelegerea pe care a găsit-o la primul ministru al Ungariei, Cîrțan încheie audiența cu tăioasa replică : „chiar dacă vor arde jandarmii toate cărțile românești din Ardeal — gindești că vom rămîne pe-ntuneric ? Ne dă biata Romînie... cîte vrem !“

Neastîmpărul și curiozitatea de a vedea și cunoaște locuri și oameni l-au îndemnat pe Cîrțan și la alte călătorii. În 1897 trece prin Viena și Zürich spre Franța unde a stat trei săptămîni. Primit cu entuziasm de către studenții romîni din capitala Franței a vizitat monumente culturale. Tot acum încearcă să plece în Spania dar nu reușește să ajungă decît pînă la

Genova. De aici se îndreaptă spre Roma, orașul său preferat, fiind găzduit de contele Gubernatio și de cardinalul Rampolla.

Cu doi ani mai târziu, la 1899, cu ocazia congresului orientaliștilor din Roma, la care au participat peste 700 delegați din 40 de țări, Cîrțan n-a lipsit, numele său fiind cunoscut de către toți participanții, jucînd totodată un anumit rol propagandistic pentru delegația romînă. Aceasta îi încredințează lui Cîrțan misiunea de a depune coroana de bronz la columna lui Traian, moment eternizat de presa vremii. Revista franceză *Illustration* de la Paris l-a fotografiat între mulțimile prezente și sergenții italieni „care dau onorul unui fratello exotic”. La această serbare au luat parte multe personalități culturale și politice din Europa. După Congresul de la Roma, Cîrțan a mai întreprins călătorii mai întii la Ierusalim apoi la Constantinopol, la Budapesta și în multe orașe ale Germaniei. Drumurile sale lungi au continuat însă neîntrerupt, îndrăgostit de cărți și de „misiunea” de a le răspîndi la cei ce nu avuseseră parte de învățătură. Mergînd mai mult pe jos, mîncînd și dormind pe unde apuca, ur-

mărit și hărțuit cu cruzime de jandarmii regimului austro-ungar și de funcționarii de la posturile de vamă, Cîrțan trecea în permanență granița dintre Transilvania și vechea Romînie, granița care era pentru el o piedică mesuferită. „Aici, pe virfurile munților nu trebuie să fie graniță — spunea Cîrțan unor tovarăși ai săi, căci — și dincolo de ei au locuit moșii și strămoșii noștri, dacii și romanii”. Altădată se întreba cu nedumerire trecînd munții spre București: „Cine-a mai văzut graniță prin mijlocul țării?”

Despre unul din conflictele sale cu organele represive pentru „contra-banda” de cărți ne mărturisește chiar el. „În noaptea de 16 iulie 1895 au venit patru jandarmi ungurești, m-au ridicat și mi-au luat toate cărțile... m-au dus la Făgăraș, m-au închis, apoi după cîteva zile m-au eliberat”. De cîte ori va mai fi fost închis și eliberat pînă în anul 1911 cînd a murit în urma nenumăratelor maltratări și schingiurii îndurate din partea poliției austro-ungare nu putem ști. Un lucru este însă sigur, că pînă la sfîrșitul vieții sale n-a renunțat de a căra cărți cu desaga dintr-o parte în alta a Carpaților și, mai cu seamă, le aducea în Transilvania,

— Gh. Cîrțan în mijlocul participanților romini la Congresul orientaliștilor de la Roma.

unde se simțea o mare lipsă de cărți românești. Activitatea lui în această privință se intensifică mai ales în ultimii ani ai secolului al XIX-lea și în primul deceniu al celui următor; organele administrative și polițienesti îl unămăresc cu perseverență, cazul lui Gh. Cîrțan devenind cunoscut pînă în cele mai înalte cercuri din capitala Ungariei.

În 1903 însă activitatea lui Gh. Cîrțan pare a-și anunța sfîrșitul prin tot mai dese sesizări ale organelor poliției din Predeal, centrul principal pe unde Gh. Cîrțan își trecea cărțile peste graniță. Data cînd a început percheziția cărților lui Cîrțan o aflăm din înseși mărturisirile lui Cîrțan, pe care le face redacției ziarului secției romîne a Partidului social-democrat din Ungaria *Adevărul* din Budapesta la 5 iulie 1904. „În 15 sepembrie anul trecut — scrie ziarul — a venit Badea Cîrțan din călătorie înapoi în țeara sa, trecînd prin orașul Brașov, cu cărțile în spate, voia să meargă înspre casă, l-a văzut căpitanul orașului Brașov, Farkas Lup, și de loc a lăsat ca să-l aresteze, singur căpitanul și-a făcut lege și i-a dat 2 luni temniță. În timp ce Gh. Cîrțan era întemnițat la Brașov... s-au luat peste hotară autoritățile orașului Brașov pînă la Cîrțișoara ca să vadă ce cărți are el strinse. Au spart ușa și au intrat înăuntru. Așa că ce au găsit au luat. Cărțile cite le-a adus Badea Cîrțan, le-a încărcat pe cară (cocii) și le-au dus la Brașov...” Încercînd să protesteze împotriva acestui act samavolnic, Badea Cîrțan mer-

ge din nou în audiență la primul ministru, la Budapesta.

În vara anului 1905 fiind în trecere pe la redacția ziarului *Poporul român* din Budapesta, relatează întîmplările petrecute în 1904 cu ocazia audienței sale la primul ministru Tisza în urma percheziției și confiscării cărților sale: „Excelență — zise el — ce treabă-i aceea, că mi-o luat cărțile și banii? El zicea (Tisza) că de cărți știe dar de bani nu crede. Șmecher și el, ca toți domni. I-am spus că eu n-am făcut nici un rău, fără am luat cărți de unde au fost și le-am dat la cei care n-au avut. Afît! Ori asta-i faptă slabă, să deștepți tu și pe al de se găsește-n întuneric?”

În acest timp, la Brașov au fost inventariate publicațiile confiscate de la Badea Cîrțan: peste 76 000 cărți și tipărituri. Operația de inventariere a cărților găsite la domiciliul său a durat pînă în octombrie 1905, din care a rezultat un volum de 275 file, înregistrînd 4 858 cărți, foi volante și alte tipărituri în 76 621 exemplare. În cursul anului 1906, Ministrul de interne din Budapesta trimite la Brașov doi delegați „pentru controlul cărților confiscate încă în 1903 de la Gh. Cîrțan, „iar prin ordinul prefectului din Brașov din 13 aprilie 1907, se dispune ca: „...toate cărțile confiscate de la numitul și reținute prin poliția Brașov, fără a atrage atenția opiniei publice, să fie nimicite prin ardere (elhamyasztás)“.

(Urmare în ur. 12)

V. CURTICĂPEANU

Contribuția romînească la documentarea studiilor sud-est europene

(I)

Există o ramură a științelor sociale și umane consacrată studiului civilizațiilor sud-est europene.

Metodic, pentru justificarea unei științe, adică a unui corp de cunoștințe privind un sector al realității, al culturii materiale sau spirituale a uma-

nității, este necesar nu numai ca această realitate să existe, ci și ca oamenii de știință să ia act de el și să-l studieze ca atare. Sectorul realității la care ne referim este Europa de sud-est, zonă geografică întinsă — un subcontinent, după denumirea ce

î-o dau specialiștii — înglobînd nu numai Peninsula Balcanică, ci o regiune mai vastă, care depășește Carpații spre nord și include arhipelagul grecesc în sud. Această parte a Europei a jucat un rol deosebit de important în istoria lumii ca zonă intermediară între Orient și Occident și a îndeplinit, datorită acestui rol, funcțiunile de osmoză culturală, de recepție, creație și transmisie proprii civilizațiilor așezate la mari răscruci geografice.

Popoarele care s-au format în acest spațiu au beneficiat concomitent de universul cultural bogat și variat în formele lui de expresie al Orientului apropiat și al Occidentului. În cursul istoriei, ele au avut vocația de a realiza puternice culturi originale care au polarizat valori europene ca și asiatice și aceasta a fost misiunea milenară a *culturii grecești*. Teritoriul de întîlnire a creațiilor culturale ale altor popoare, sud-estul european a fost în condiția favorabilă de a crea mari sinteze — și aceasta a însemnat misiunea *civilizației bizantine*. Popoarele acestei regiuni formate în epoca feudală au fost mereu în situația privilegiată dar plină de răspundere în același timp de a alege între o dezvoltare culturală sau alta. Păstrîndu-și propriile tradiții fructificate prin valorile venite din afară romîni, bulgari, sîrbii, albanezii și-au constituit culturi marcate de geniul lor creator și au adăugat contribuții de seamă la tezaurul culturii universale. Rolul istoric al acestor popoare, recunoscut azi de știință ca factor de legătură între Răsărit și Apus conferă civilizațiilor create de ele un interes particular pentru oricine studiază geneza culturii Europei antice și medievale, pentru oricine cercetează formarea culturii moderne în Orientul apropiat, pentru oricine caută astăzi căile de comprehensiune între Orient și Occident în general. Prezența studiilor sud-est europene în *Proiectul major de apreciere mutuală a valorilor culturale din Orient și Occident* lansat de UNESCO în 1956 este explicată tocmai de semnificația care o au civilizațiile sud-est europene în istoria lumii.

Acest rol a fost descoperit de știința modernă încă de la sfîrșitul secolului trecut. La interesul acordat de filologi limbilor sud-est europene — ceea ce a dus la formarea lingvisticii balcanice ca ramură distinctă a lingvisticii — s-a adăugat treptat aportul etnografilor, surprinși de comunitatea unor forme ale culturii materiale a popoarelor

din Balcani, al folcloriștilor care au urmărit motivele comune ale basmului și cîntecului popular în aceeași regiune, al istoricilor de artă care au trasat pe harta Europei de sud-est firele roșii conducătoare ale migrației formelor artistice adoptate de geniul artistic al popoarelor din întreaga zonă la care ne referim.

Este o mîndrie a științei romînești faptul că la începuturile organizate ale cercetării științifice a civilizațiilor sud-est europene în ansamblul lor, se găsește opera a doi savanți de seamă ai țării noastre: Nicolae Iorga și Vasile Pîrvan. Lor li se datorează înființarea în 1913 a Institutului de studii asupra Europei sud-orientale din București — cel dintîi organism științific cu asemenea obiect în această parte a lumii. Ei fundează buletinul științific al acestui institut care avea să devină publicația *Revue historique du sud-est européen*. Iorga, istoricul modern al imperiului otoman prin a sa *Geschichte des osmanischen Reiches*, publicată la Gotha în 5 volume (1908—1913), scrie primele sinteze ale trecutului sud-est european în *Istoria statelor balcanice în epoca modernă* (București, 1913 și edițiile franceze, 1914 și 1925), în *Histoire de la vie byzantine* (București, 1934, 3 volume), continuată cu *Byzance après Byzance* (București, 1935); el dă prima istorie modernă a Albaniei (*Breve histoire de l'Albanie et du peuple albanais*, București, 1919), și o serie de studii al căror titlu indică atât orizontul larg cît și varietatea căilor de introducere a savantului în problemele civilizațiilor balcanice: *Formes byzantines et réalités balkaniques* (București-Paris, 1922), *Le caractère commun des institutions du Sud-Est de l'Europe* (Paris, 1929), *Livres populaires dans le Sud-Est européen et surtout chez les Roumains* (Acad. Rom., Bulletin de la Section historique, 45, 1928, p. 7—73), *La création religieuse du Sud-Est européen* (Paris, 1929) etc.

Dezvoltînd aceste preocupări care reușeau să situeze poporul romîn în contextul larg, politic, economic și cultural al dezvoltării sale, știința noastră a cucerit primul loc, unanim recunoscut, în ce privește contribuțiile la istoria civilizațiilor și relațiilor reciproce sud-est europene. Iar cînd, în 1960, de la tribuna Organizației Națiunilor Unite, Romînia, prin glasul tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej propune și își afirmă dorința de a promova opera de creare a unei zone

a păcii în Balcani, terenul colaborării științifice s-a oferit de la bun început ca unul dintre cele mai favorabile pentru dezvoltarea unei opere durabile de întărire a păcii și prieteniei între popoarele Europei de sud-est prin cercetarea, cunoașterea și prețuirea reciprocă a valorilor lor culturale, prin punerea în lumină a tradițiilor milenare de legături politice, economice și culturale ale acestor popoare.

Studiul civilizațiilor sud-est europene reprezintă domeniul în care România a lansat cu mare succes pe plan internațional o serie de inițiative întâmpinate deosebit de favorabil în cercurile științifice din Balcani ca și din alte țări ale lumii.

În 1959 a avut loc la București Colocviul de civilizații romanice — prilej de afirmare al rolului cultural pe care poporul român îl-a asumat de secole în contactele sale cu culturile bizantină, neogreacă, slavă și cu culturile popoarelor din Europa Centrală. În 1962, la Sinaia, are loc — tot din inițiativa noastră — Colocviul internațional de civilizații balcanice. În 1924, tot în România, fusese convocat primul Congres internațional de studii bizantine. Organizând primul colocviu internațional de civilizații balcanice, România venea din nou în întâmpinarea unei dorinți vii a savanților din întreaga lume de a se putea reuni într-un climat senin și fertil, pentru a pune, prin colaborare internațională și în forme organizate, bazele studiului problemelor de interes comun privind un însemnat capitol al istoriei civilizației. Succesul colocviului de la Sinaia, la care au fost prezenți 60 de savanți din 36 de țări, a generat ideea formulată de delegația română de a se permanentiza această colaborare printr-o Asociație internațională de studii sud-est europene. Asociația a fost creată la București, la 23 aprilie 1963. Ea are sediul în R. P. Română; 13 țări, și anume: Albania, Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, România, Turcia din Europa de sud-est, Anglia, Austria, Franța, Italia, Liban, Ungaria, U.R.S.S., din afara acestei zone, fac parte din Asociație. Cehoslovacia, Danemarca, R.D.G. au cerut afilierea; Belgia, Cipru, Statele Unite și-au manifestat intenția de a participa la lucrările Asociației.

În două reuniuni internaționale, la Atena în ianuarie 1964 și la Sofia în aprilie 1964, Asociația și-a precizat linia operei sale de cunoaștere a civilizațiilor sud-est europene. Cinci comisii de studii procedează în prezent la cercetarea prin colaborare internațională a problemelor comune de arheologie, artă, literatură, surse arhivale, bibliografie și documentare sud-est europeană. Primul congres științific al Asociației va avea loc în 1966. Asociația publică o revistă, facilitează schimburile de publicații, organizează schimburi de conferențieri pe teme privind cunoașterea realităților din trecutul și prezentul Europei de sud-est.

Prin programul AIESEE și prin inițiativele sale, perspective noi se deschid în prezent *documentării științifice privind Europa de sud-est*. Sensul pe care Asociația îl acordă acestei activități este cel mai larg posibil. Ea include totalitatea izvoarelor privind trecutul și prezentul popoarelor din această parte a lumii (cărți, reviste, manuscrise, inscripții, piese de muzeu, mijloace auditive și vizuale, monumente etc.). Sînt considerate de asemenea, în ansamblul lor, colecțiile în care sînt organizate aceste surse (arhive, biblioteci, colecții și muzee). În acest înțeles larg mai sînt cuprinse și toate activitățile puse în slujba documentării sud-est europene: activitatea biblioteconomică, bibliografică de documentare, de informare curentă, muzeografică, de răspîndire a științei și culturii prin conferințe și alte sectoare ale difuzării cunoștințelor.

Situarea documentării științifice între primele obiective ale unui program de activitate consacrat cercetărilor în vederea cunoașterii și comprehensiunii reciproce este pe deplin justificată. Calea cercetărilor este totdeauna pregătită de bibliotecari, bibliografi și documentaliști. În cazul de față este vorba de o operă documentară desfășurată prin colaborarea internațională. În cadrul acestei colaborări, un rol important revine bibliotecarilor, serviciilor și centrelor de bibliografie și documentare de la noi.

Care sînt formele de participare la programul lansat de AIESEE în acest domeniu? Iată ce vom încerca să arătăm în continuarea acestui articol.

Virgil CÎNDEA

Lenin și cartea

Recent a apărut la Moscova în Editura pentru literatură politică culegerea *Lenin și cartea*, în care sînt grupate o serie de articole ale lui V. I. Lenin în legătură cu rolul social al cărții, cu editarea și difuzarea ei, cu misiunea bibliotecilor, scrisori adresate de el diversilor corespondenți în aceste probleme, amintiri ale contemporanilor. Culegerea cuprinde materiale deosebit de instructive pentru toți cei ce lucrează în sectoarele menționate.

Pentru Lenin, revoluția în domeniul ideologiei și culturii era o parte integrantă, organică a revoluției sociale. Revoluția avea să aducă poporului nu numai eliberarea de exploatare, instaurarea proprietății colective asupra mijloacelor de producție, dezvoltarea vertiginoasă pe baza relațiilor socialiste, a forțelor de producție. Ea însemna totodată punerea la dispoziția poporului a imensului tezaur de bogății spirituale acumulate de omenire, a științei, artei, literaturii, ea însemna făurirea unei conștiințe noi, socialiste. Polemizînd cu ideologii menșevici, V. I. Lenin combătea punctul de vedere al acestora, după care pentru înfăptuirea revoluției socialiste într-o țară înapoiată se cere ca o condiție *prealabilă* un nivel înalt de culturalizare a poporului, arătînd că mai întîi, ca o premisă a culturalizării, trebuie izgonite clasele parazitare, pentru a se putea apoi săvîrși revoluția culturală în condițiile în care clasa muncitoare deține puterea.¹⁾

Lenin considera cartea o „forță uriașă” în mîinile partidului clasei muncitoare. În 1905, în celebrul articol *Organizația de partid și literatura de partid* el chema pe scriitori să-și pună talentul și condeiul în slujba cauzei partidului și poporului. Activitatea literară, arăta el, trebuie să facă front comun cu întreaga activitate a partidului. Literaturii aservite burgheziei trebuie să-i opunem o literatură cu adevărat liberă, prin faptul că va fi legată de milioanele de oameni ai

muncii care formează floarea țării, viigoarea și viitorul ei.²⁾

Lenin însuși a lăsat posterității scrieri care însumează 50 de volume și care constituie un model de literatură militantă, pusă în serviciul marilor idei ale partidului. În volum sînt citate reflexiuni ale lui Lenin asupra misiunii sale de publicist militant. Între altele, într-o scrisoare adresată Inesei Armand el scrie, cu gîndul la neîncetatele polemici pe care era silit să le ducă: „Așa e soarta mea. O campanie după alta împotriva ineptiilor și platitudinilor politice, împotriva oportunistului. Asta începe din 1893. Și din pricina asta mi-am atras ura amatorilor de platitudini. Totuși nu aș schimba această soartă pentru „pace” cu acești oameni”³⁾ Lenin recitea cu atenție și exigență șpalturile lucrărilor sale, făcea corecturile cuvenite, urmărea calitatea tiparului, aspectul exterior al cărții. Scrierile lui Lenin despre L. N. Tolstoi, Herțen și alți scriitori și gînditori constituie modele de critică marxistă principială și, în același timp, posedă remarcabile calități publicistice. Cu luciditate și fin spirit analitic Lenin explică, de exemplu, caracterul contradictoriu al operei lui Tolstoi, artist genial care a oglindit în cărțile sale plăgile sociale ale epocii sale, suferințele poporului rus, dar pe de altă parte nu a putut să se desprindă de firele care-l legau de clasa sa și de vechea „intelinghenție” rusă, sentimentală și incapabilă de acțiuni revoluționare.

În volumul *Lenin și cartea* este inclusă inspirata cuvîntare a lui Lenin la Congresul al III-lea al Comsomolului. Într-un moment cînd asistența se aștepta, poate, la un îndemn ardent de a lupta cu strășnicie împotriva lui Vranghel și a intervențiștilor străini, Lenin punea în centrul atenției tineretului „tripla” sarcină: învățați, învățați, învățați. Tînăra generație trebuia să se pregătească pentru construirea societății viitorului. Victoria în luptele sociale avea să vină, dar

¹⁾ *Lenin i cniga*. Moskva, Izdatelstvo politicescoi literaturi, 1964, p. 123.

²⁾ Op. cit. p. 10.

³⁾ Ibidem, p. 279.

complexele probleme ale construirii socialismului și comunismului trebuiau rezolvate de oameni nu numai entuziaști, ci și temeinic pregătiți printr-o muncă asiduă de însușire a științei și tehnicii.

Lenin știa să îmbine entuziasmul înăripit cu cea mai meticuloasă muncă. Un exemplu de meticulozitate este bibliografia întocmită de el ca material anexă la articolul *Karl Marx* pe care-l scrisese pentru enciclopedia *Granat*. Sora lui Lenin, M. I. Ulianova, își amintește: „Întreaga viață a lui Vladimir Ilici a fost pătrunsă de setea de cunoaștere. Chiar în deportare și în emigrație el profita de orice clipă liberă, de orice oră de care dispunea, pentru a vizita bibliotecile, unde își continua studiile“.⁴⁾ În carte este produsă, între altele, cererea prin care Lenin, sub numele conspirativ de Iakob Richter, solicita direcției Muzeului Britanic dreptul de intrare în sala de lectură a muzeului. Materialele cercetate în această bibliotecă aveau să-i folosească la elaborarea scrierilor lui filozofice.

Cunoscând câteva limbi, Lenin citea tot ce apărea în aceste limbi în legătură cu problemele politice și sociale, polemizând cu adversarii, nelăsând fără ripostă nici o abatere de la linia revoluționară consecventă chiar dacă era vorba de teoreticieni pe atunci cu prestigiu necontestat ca Plehanov sau Kautski. În același timp, Lenin urmărește și citește operele literare clasice și contemporane. În scrierile lui găsim citate și referiri la Turgheniev, Cernișevski, Belinski, Șcedrin, Gogol, Nekrasov și mulți alți scriitori și poeți, iar în scrisorile reproduse în culegerea recenzată cere prietenilor săi să-i trimită scrierile lui Goethe, Heine, Romain Rolland și alții. N. K. Krupskaja în articolul intitulat *Ce-i plăcea lui Ilici să citească* amintește nume ca Dickens, Hugo, Zola, Barbusse, Gorki, J. London, Ehrenburg.

În tinerețe Cernișevski a fost autorul lui preferat. Dintre poeții ruși ținea mult la Nekrasov, ale cărui poezii sînt inspirate de o profundă dragoste pentru popor, pătrunse de încredere în viitorul lui. Printre lucrările publicistice apărute în perioada Revoluției din Octombrie, de o apreciere deosebită din partea lui Lenin

s-a bucurat cartea ziaristului comunist american John Reed, martor ocular al insurecției din Petrograd, intitulată: *10 zile care au zguduit lumea*. Lenin scria că ar dori s-o vadă difuzată în milioane de exemplare și tradusă în toate limbile, deoarece cuprinde o relatare veridică și pregnantă a unor evenimente de o deosebită semnificație pentru soarta revoluției proletare și dictaturii proletare.⁵⁾

Ajuns șef al guvernului primului stat socialist, Lenin găsește timp pentru a se ocupa de problemele editării și difuzării cărții, supraveghează activitatea editurilor, insistă asupra necesității de a repartiza cu multă precizie sarcinile și răspunderile, cere ca pe fiecare carte să figureze numele redactorului care a îngrijit-o. El se ridică împotriva cheltuielilor excesive în sectorul editorial, mai ales pentru că încărcarea prea mare a costului unei cărți o face inaccesibilă masei de cititori.

Preocuparea lui Lenin, pentru carte este neobosită. Face zeci de recomandări diversilor autori, scrie observații și critici pe marginea lucrărilor apărute, combate tezele greșite cuprinse în ele. Citește cu atenție cartea lui Skvorșov-Stepanov despre electrificare și o recomandă călduros cititorilor. Dă indicații Institutului Marx-Engels cu privire la stringerea moștenirii literare a marilor întemeietori ai marxismului. Toate acestea, printre zeci și sute de treburi pe linie de partid și de stat.

V. Bonci-Bruevici scrie: „În toate etapele activității sale Lenin acordă o uriașă atenție problemelor culturii, întotdeauna manifesta interes pentru ele, le studia, îndemna la rezolvarea lor. Aceasta se referă la biblioteci, la fondurile de cărți și la edituri, ziare, publicații periodice, muzee, arhive etc.“⁶⁾ În continuare autorul arată că a treia zi după Revoluția din Octombrie Lenin a discutat cu el și cu N. Krupskaja problemele conducerii editurilor, ale reeditării clasicii literaturii după manuscrisele autentice, nemutilate de cenzura țaristă, ale administrării bibliotecilor, arhivelor etc.

Lenin stătea de vorbă îndelung cu lucrătorii bibliotecilor, inclusiv ai celor sătești. Îl interesa nivelul cadrelor care deserveau bibliotecile și studia ce se putea face pentru a selecționa bibliotecari din rîndul persoa-

⁵⁾ Ibidem, p. 83.

⁶⁾ Ibidem, p. 373.

⁴⁾ Op. cit., p. 318.

nelor pregătite, pricepute, cu suficientă cultură pentru a asigura satisfacerea cerințelor cititorilor. „Biblioteca și casa de cetire, spune el, vor rămâne mult timp singurele surse, în special la țară, pentru educarea politică a maselor, iar activitatea în cadrul lor este deosebit de interesantă și în același timp de mare răspundere“.

Lenin se interesa dacă lucrările valoroase din bibliotecile de masă circulă destul de intens, dacă bibliotecile sînt frecventate cu trageră de inimă de oamenii muncii, dacă fondurile de cărți sînt cu grijă catalogate, era preocupat de componența cititorilor, procentul format de cititorii de naționalitate nerusă, de femei, copii, întreba ce program au bibliotecile, ce manifestări organizează, dacă se eliberează cărțile seara, duminica etc. Lenin era foarte scrupulos în ceea ce privește restituirea cărților pe care le lua de la biblioteca din Kremlin și cerea bibliotecarei să țină în bibliotecă o ordine exemplară. Atunci cînd scria un articol sau se pregătea pentru o expunere, prezenta bibliotecarei din timp lista cărților și a materialelor documentare de care avea nevoie.

Atunci cînd descoperea o carte pe care o considera deosebit de utilă pentru oamenii muncii, își asuma el însuși misiunea de difuzor voluntar. De pildă, avea în cabinetul său un teanc de exemplare ale cărții *Pămînt înnoit* de Harwood, în care erau expuse metodele agrotehnice avansate din America și oferea această carte vizitatorilor săi țărani.

Printre ilustrațiile incluse în volumul *Lenin și cartea* figurează o planșă purtînd un text scris de mîna lui Bernard Shaw: „Lui Lenin, singurul conducător de stat european care posedă talentul, caracterul și cunoștințele corespunzătoare poziției sale sociale. 16 iunie 1921“⁷⁾ Rîndurile acesteia impresionează profund. Ele evocă figura unui mare om politic și gînditor, modest și harnic, gata să muncească oricînd și oricît pentru a fi la nivelul postului pe care-l deținea. Izvorul asiduității lui neobosite era simțul răspunderii față de partid, față de poporul său, față de întreaga omenire muncitoare, de a cărei cauză și-a legat viața.

Dan RĂUTU

⁷⁾ Op cit., p. 336.

◆ ȘTIRI ◆ ȘTIRI ◆ ȘTIRI ◆ ȘTIRI ◆

În anul 1963, în bibliotecile publice de stat din R.D.G. au fost înscrși 2 559 800 de cititori (14,9% din numărul total al locuitorilor), care au împrumutat în total 43 355 100 de volume cărți (2,5 volume pe cap de locuitor și 16,9 volume pe cap de cititor). În aceeași perioadă, în bibliotecile sindicale au fost înscrși 777 740 de cititori, care au citit 9 574 500 de volume cărți.

★

Prin decretul din 19 aprilie 1963, a luat ființă în Cuba Instituto de Documentación e Información Científico y Técnico, de pe lîngă Comisia națională a Academiei de Științe din Havana. Institutul a fost organizat cu ajutorul UNESCO. Primul număr al Buletinului Institutului cuprinde prezentarea funcțiilor sale, standarde pen-

tru publicațiile științifice și extrase din publicații de agricultură, economie, geografie, industrie, transporturi și chimie.

★

Bibliotecile medicale ale universităților din Yale, Harvard și Columbia experimentează un sistem de înlocuire a cataloagelor pe fișe prin mașini electronice. Se preconizează înmagazinarea a cca 80% din publicațiile bibliotecilor pe cale mecanizată.

★

Noul aparat de fotocopiât „Tehnokopir“, construit în U.R.S.S., înlesnește cititorilor obținerea rapidă de fotocopii, chiar în sala de lectură. Timpul de copiere și dezvoltare durează aproximativ 2—3 minute.

Cartea cu ilustrații

Lien huan hua (cartea cu ilustrații) este cea mai răspândită cale de lectură în China populară. În perioada anilor 1949—1963 s-au editat 14 000 de titluri, cu un tiraj total de 730 milioane de exemplare. Cartea cu ilustrații despre viața bravului soldat Lei Feng — de pildă — a atins în 3 luni, patru ediții totalizând 850 000 de exemplare. Primele 10 000 de exemplare din această carte s-au epuizat la câteva ore după sosirea lor în librăriile din Pekin.

Interesul maselor pentru cartea cu ilustrații se explică prin conținutul ei legat de istoria Chinei revoluționare, de viața și lupta poporului chinez pentru construcția socialismului. Tematica acestui gen de lectură este mult lărgită față de trecut. Se publică: adaptări ale marilor romane (literatură clasică și contemporană), povestiri, culegeri de folclor, piese de teatru etc. Unii autori scriu lucrări originale destinate anume cărții cu ilustrații.

Cei mai însetați și fideli cititori ai cărții cu ilustrații sînt copiii și tineretul. Editurile tipăresc special pentru ei un mare număr de lucrări. De pildă, numai în anul 1963, editura din Shanghai a publicat 42 de titluri într-un tiraj de 1 500 000 de exemplare. Cărțile cu ilustrații pentru tineret au subiecte pasionante, atractive și urmăresc un scop educativ bine definit. Majoritatea lor se referă la viața nouă a tineretului chinez. Altele cultivă ideile revoluționare, dragostea de muncă și de colectiv, încrederea în propriile forțe, interesul pentru știință. De pildă: în cartea *Secretul lacului dragonului negru* se povestește cum 5 elevi, ajutați de un învățător, descoperă gaz metan în fundul unui lac. (Se combate astfel științific superstiția că apa lacului bolborosea din cauza unui dragon ce ar fi locuit în adîncul lui). Alte lucrări îndrăgite de copii și tineret sînt: *Strugurii*, *Păsările sălbatece*, *Cei doi muzicanți*, *Copilul pescar*, *Vreau să învăț*, *Fiul stepei* etc.

În rîndurile cititorilor adulți ai cărții cu ilustrații, majoritatea o constituie țărani. Numai editura din Pekin a prevăzut în anul acesta circa două milioane de exemplare pentru sate. Subiectele lor sînt luate din viața de

Coperta uneia din cărțile cu ilustrații ale Romanului celor trei regate (Desen în culori de Ciao Hong-pen).

fiece zi a poporului muncitor. De exemplu: în cartea *Săracii schimbă fața lumii* este vorba de munca tenace a 23 de familii de țărani săraci din nordul Chinei, care biruind greutățile inerente au ajuns la o situație prosperă. În seria cărților cu ilustrații pentru sate se publică și povestiri, culegeri de folclor, legende și romane istorice.

Dar succesul cărții cu ilustrații se datorește nu numai tematicii ei variate, actuale și interesante, ci și condițiilor grafice de prezentare cu totul deosebite. Artiști plastici și graficieni

Țărani săraci cerînd înscrierea în cooperativele agricole (Desen de Ho Yeu-ce, din cartea *Mari schimbări într-un sat de munte*).

cu înaltă calificare desfășoară o atentă muncă de documentare înainte de a porni la realizarea ilustrațiilor respective. Personajele sînt prezentate cu fidelitate în trăsăturile lor caracteristice, culoarea locală este respectată în fiecare amănunt al compoziției. Autenticitatea este astfel calitatea principală în ilustrarea temelor clasice și istorice, la care se adaugă măiestria artistului. (Ilustrațiile sînt variate ca gen : desene în alb-negru, litografii, xilografii, gravuri, crochiuri etc.).

De exemplu : la ilustrarea cunoscutei epoei istorice clasice *Romanul celor trei regate* au lucrat 20 de artiști. Pentru a cunoaște cu de-amănuntul perioada descrisă în roman (anii 220—280), ei au cercetat muzee și librării, documentîndu-se asupra costumelor, locuințelor, armelor și uneltelor de muncă. Apoi au citit și recitat romanul, au studiat picturile de epocă și cronicile. Numeroase discuții au fost ținute, în cadrul cărora s-au făcut revizuri în definitivarea desenelor celor 93 personaje principale ale romanului. Întreaga lucrare a fost cuprinsă în 60 cărți cu ilustrații.

Aceeași documentare atentă și conștiințioasă se face și în cazul lucrărilor cu subiecte din viața de azi a Chinei. Înainte de a porni la ilustrarea romanului *Mari schimbări într-un sat de munte* de Ceu Li-po, artistul Ho Yeu-ce a petrecut un an de zile în districtul Hunan, muncind alături de țărani. Înțelegerea profundă a subiectului cărții și dragostea pentru poporul muncitor l-au ajutat pe artist să realizeze ilustrații minunate, în care personajele trăiesc aievea, iar culoarea locală se reflectă cu fidelitate în fiecare amănunt compozițional.

Viața nouă a Chinei populare, tradițiile ei glorioase de luptă revoluționară, munca avîntată și eroii de fiecare zi ai construcției socialiste — sînt izvoare nesecate pentru scriitori și artiști. La rîndul lor făuritorii cărților cu ilustrații contribuie prin munca lor avîntată, creatoare și inspirată la pătrunderea cît mai adînc în mase a frumuseților literaturii chineze clasice și contemporane.

(După revista *China în construcție*, nr. 5/1964)

◆ Ș T I R I ◆ Ș T I R I ◆ Ș T I R I ◆ Ș T I R I ◆

Pe lângă Biblioteca națională din Praga funcționează un Centru bibliografic în domeniul științelor sociale (Bibliografické stredisko spoločenských věd). Acest centru se ocupă de publicarea unor bibliografii curente adnotate, grupează în trei serii și cuprinzînd principalele materiale apărute în țară și străinătate (cca. 60 000 pe an) în următoarele domenii : marxism-leninism, filozofie, economie politică, socialism științific, istorie ; mișcarea muncitorească, situația economică și politică în diferite țări, relații internaționale și politică externă ; lingvistică, literatură, artă.

Printre preocupările Centrului bibliografic în domeniul științelor sociale intră și editarea de bibliografii științifice de specialitate, planificarea centralizată și coordonarea activității bibliografice în domeniul științelor sociale ; organizarea Catalogului colectiv național al publicațiilor din domeniul științelor sociale și asigurarea activității de informare științifică în acest domeniu.

Centrul este dotat cu instalații moderne pentru sortarea și selecția fișelor.

Producția editorială a Cehoslovaciei se ridică la 4,2 cărți pe cap de locuitor. Anual, cele 50 de edituri publică peste 7 000 de cărți, într-un tiraj total de 50 milioane exemplare.

★

Library Technology Project (un proiect pentru folosirea tehnicii în bibliotecă) se aplică în S.U.A. din anul 1959, cu scopul de a se studia în ce măsură tehnica poate ajuta la modernizarea și la îmbunătățirea operațiilor de bibliotecă. Printre lucrările cuprinse în acest proiect, menționăm : redactarea unui manual privitor la mobilierul de bibliotecă ; un studiu despre microfize, în care vor fi analizate toate lucrările apărute în acest domeniu ; diverse lucrări cu privire la sistemele de etichetare a cărților ; un aparat pentru înregistrarea împrumuturilor ; un studiu cu privire la un aparat de citit microfilme, construit pe principiul straboscopic, cu ajutorul căruia cititorul să poată depista pasajul necesar fără să parcurgă tot textul.

Confecționarea unei mape pentru păstrarea colecțiilor de reviste

Pentru strângerea și păstrarea revistelor în bune condițiuni, se poate confecționa, cu materiale și ustensile care stau la îndemâna oricui, o mapă foarte simplă. Pentru aceasta sînt necesare următoarele materiale: 1 coală mucava de cca. 1 mm grosime; 2 coale hîrtie desen sau hîrtie albastră de îmbrăcat cărți școlare; 1,5 m extrafor; 0,250 kg făină grîu.

Ca ustensile avem nevoie de o foarfecă, un cuțit cu vîrf bine ascuțit, o linie gradată de 50 cm, un echer, o pensulă lată, un ciocan de fier și o preducea de 4 mm diametru care se poate procura de la oricare magazin de specialitate.

Avînd la dispoziție materialele și sculele arătate mai sus putem începe confecționarea mapei.

Din coala de mucava decupăm două dreptunghiuri de format 25×35 cm, (vezi fig. 1), iar din coala de hîrtie pa-

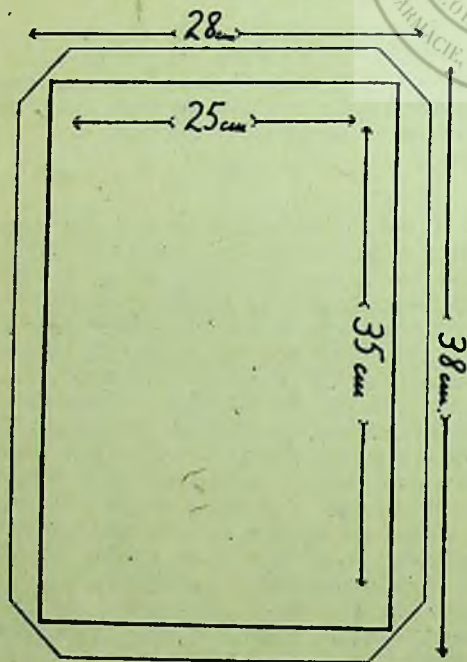

Fig. 1

tru dreptunghiuri, din care două de format 28×38 cm și două de format 24×34 cm.

O dată materialele croite, trecem la prepararea compoziției pentru lipit. Într-un vas emailat punem la foc cca. 1 l de apă. Cînd apa începe să fiarbă, se toarnă puțin cîte puțin făină, amestecîndu-se continuu pînă cînd compoziția capătă consistența unui sirop mai gros. Se ia de la foc și se lasă la răcit. Prin răcire scrobeala se îngroașă. O aducem la consistența dorită prin adăugarea de apă rece. La această soluție adăugăm și 1 gram de betanaftol, care

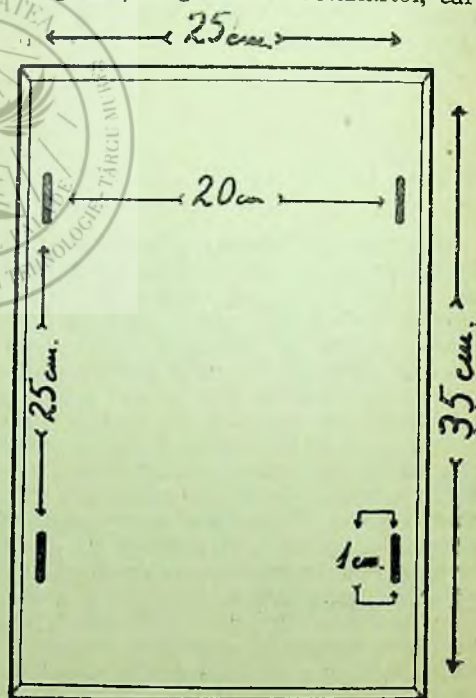

Fig. 2

întrerupe fermentația și apără de rozătoare lucrările la care se folosește compoziția.

Pe întreaga suprafață a celor două dreptunghiuri de hîrtie cu formatul 28×38 aplicăm, într-un strat fin și

uniform, compoziția pe care am preparat-o și cașerăm bucățile de carton, în așa fel, încât să rămână fin și uniform, compoziția pe care am preparat-o și cașerăm bucățile de carton, în așa fel, încât să rămână o margine egală, de 1,5 cm, de jur împrejur, și tăiem colțurile, așa cum se vede în fig. nr. 1. Îndoim apoi marginile hîrtiei înăuntru. Celelalte două dreptunghiuri de hîrtie cu formatul 24×34 cm se lipesc pe verso fiecărei coperte de carton, lăsînd o margine constantă de 5 mm (vezi fig. 2).

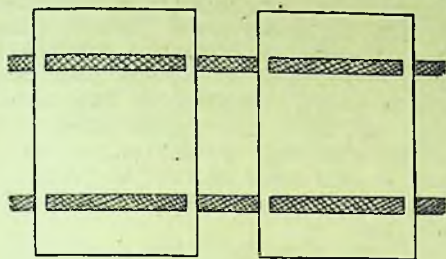

Fig. 3

După ce am cașerat fețele interioare, le așezăm una peste alta, avînd grijă să le separăm printr-o coală de hîrtie, apoi le așezăm pe o masă netedă. Deasupra lor așezăm o planșetă cu o greutate pe ea. Lăsăm cartoanele cașerate

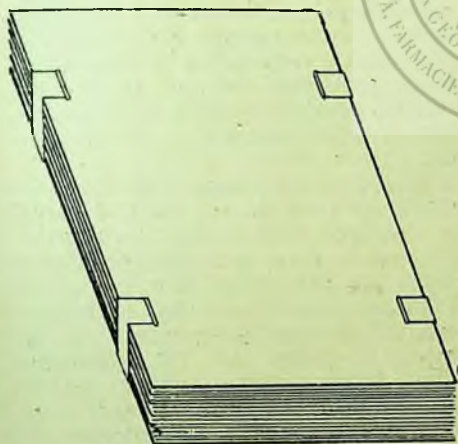

Fig. 4

să se usuce timp de 24 ore, după care marcăm, pe fiecare copertă a mapei, locurile de trecere ale benzii extrafor, pe care le vom decupa, așa cum se indică în fig. 2, respectînd întocmai cotele (dimensiunile). Pentru a executa corect și ușor această operație, vom da cîte două găuri cu preduceaua la extremitățile fiecărui loc de trecere a

benzii, după care, cu vîrfurile cuțitului, prin executarea a două tăieturi paralele unim găurile și desprindem bucata de carton. Banda de extrafor o tăiem în jumătate și obținem două bucăți în lungime de 75 cm., pe care

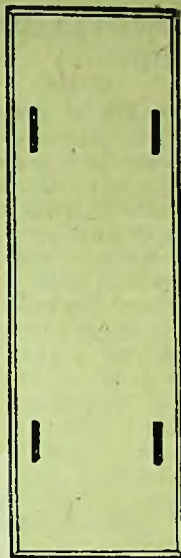

Fig. 5

le trecem prin decupările făcute în cartoane (vezi fig. 3). Cu aceasta mapa este încheiată și arată ca în fig. 4.

După ce am strîns în ea numerele revistei pe un an, măsurăm grosimea volumului astfel creat și croim din carton un ștraif lung de 35 cm și de lățime

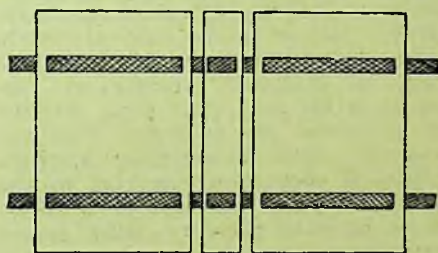

Fig. 6

mea necesară. Acesta va fi cotorul, pe care îl vedem în fig. 5. Ștraiful îl învelim în hîrtie albă și marcăm locurile de trecere ale benzii. După ce s-a uscat hîrtia cașerată pe toată suprafața ștraifului, decupăm locurile de trecere ale benzii și intercalăm cotorul între cele două cartoane ale mapei. (vezi fig. 6). Pe cotor se poate menționa titlul și anul de apariție ale revistei.

Actualitatea în biblioteci

DIN EXPERIENȚA MUNCII CU CITITORII

Sînt bibliotecară de peste 15 ani. Pe oamenii din Dărmănești îi cunosc bine, le știu preocupările și preferințele literare. Prin întreaga activitate pe care o depun la bibliotecă mă străduiesc să le fiu mereu de ajutor, să ofer fiecăruia cartea cea mai potrivită, care-l interesează cel mai mult.

În îndeplinirea diferitelor sarcini care-mi revin în munca de bibliotecară, primesc un ajutor prețios din partea colectivului obștesc al bibliotecii, format din 30 de persoane: intelectuali, muncitori, cadre didactice, colectivști-cititori frunțași, brigadieri, tineri și membre ale comisiei de femei. Membrii colectivului obștesc îi mobilizează pe cititori cu prilejul diferitelor acțiuni ale bibliotecii, îi informează în legătură cu cărțile noi, ajută la pregătirea materialelor pentru acțiunile de masă.

Un element de căpetenie în realizarea unei îndrumări juste a lecturii cititorilor, în conformitate cu cerințele acestora, este preocuparea permanentă pentru asigurarea unei compoziții juste a fondului de cărți. În acest sens, îmi sînt de folos proiectele de plan ale editurilor, buletinul „Cărți noi”, recomandările bibliografice din ziare și reviste. Avînd în vedere faptul că fondul de cărți al bibliotecii trebuie să răspundă în cel mai înalt grad diferitelor probleme ale comunei, mă preocup să cunosc îndeaproape sarcinile politice și economice care stau în fața sfatului popular comunal și a gospodăriei agricole colective. Utile pentru cunoașterea preferințelor cititorilor și aflarea titlurilor de cărți mai solicitate sînt și discuțiile pe care le organizez periodic la bibliotecă, la școală, la cercurile de citit.

Eu mă pregătesc în fiecare zi cu mare grijă pentru întîlnirea cu cititorii. Mă informez asupra conținutului cărților din bibliotecă, citind revistele literare, prefețele. Cunoscînd cerințele cititorilor, reușesc să le ofer cartea corespunzătoare. Numărul refuzurilor a fost redus, aceasta și datorită faptului că, în cazul în care în

bibliotecă nu este cartea pe care o vrea cititorul, eu îi recomand o alta cu tematică asemănătoare. Aceasta presupune însă o foarte bună cunoaștere a fondului de cărți.

La biblioteca din Dărmănești, cititorul găsește o ambianță plăcută. Organizată pe principiile accesului liber la raft, biblioteca oferă tuturor celor care o vizitează întreaga bogăție a fondului de cărți. În timpul discuțiilor care se poartă, spontan, în fața rafturilor cu cărți, am posibilitatea să-i cunosc mai bine pe cititori, să aflu care le sînt preocupările și preferințele, să le recomand cărțile cele mai potrivite.

Practica mea de bibliotecară mi-a dovedit că fiecare cititor reprezintă un caz aparte. Ajutați de bibliotecar, cititorii cresc, li se dezvoltă gusturile pentru lecturile utile, cu ajutorul cărora își formează o cultură multilaterală. Printre aceștia, sînt Nicolae F. Telenz, Aurelia Anca, Petre Crafcenco, care, de la lectura unor cărți mai ușoare, au ajuns să citească acum lucrări cu tematică diversă și să înțeleagă cele citite. Acest sistem de organizare a bibliotecii a determinat creșterea numărului cititorilor înscriși. În primele 7 luni ale acestui an, cifra cititorilor se ridică la 2 251, iar cea a cărților la 19 010.

Analizînd compoziția cititorilor bibliotecii, se constată că, au fost atrași spre lectură majoritatea locuitorilor din comună care lucrează în diferite sectoare de activitate: 519 muncitori, 766 țărani colectivști, 94 tehnicieni. Numărul elevilor care citesc la bibliotecă se ridică la 757. Raportul existent între diferitele grupe de literatură împrumutate de cititori, demonstrează că aceștia au interese diverse și citesc cărți social-politice, științifice, tehnice, agrotehnice, beletristice. În perioada la care ne referim, au fost împrumutate 1 487 cărți social-politice, 1 205 științifice, 1 822 agrozootehnice, 7 210 cărți de literatură beletristică. Din fondul de literatură pentru copii, au fost difuzate 6 088 volume.

Fondul de cărți al bibliotecii se ridică la un număr de 11 352 volume, este mereu îmbogățit cu noutăți. Ci-

titorii devin tot mai pretențioși, ei așteaptă de la bibliotecar îndrumări competente. Deosebit de utile în îndrumarea lecturii cititorilor sînt cataloagele alfabetice și sistematice, care devin, de la o zi la alta, tot mai solicitate. Trebuie spus că, deocamdată, cataloagele sînt consultate mai ales de intelectuali și de cititorii mai formați.

Un fenomen care s-a observat în mod tot mai accentuat în ultimul timp, este tendința cititorilor de a frecventa în exclusivitate biblioteca comună, deoarece bibliotecile de casă nu erau în stare să le satisfacă cerințele. Din această cauză, am trecut la desființarea bibliotecilor de casă, care în comuna Dărmănești s-au dovedit a nu mai fi necesare.

Pentru a asigura propaganda diferitelor categorii de literatură, am căutat formele și metodele de popularizare cele mai adecvate. Propaganda lucrărilor social-politice, se realizează la biblioteca din Dărmănești în strînsă legătură cu activitatea de popularizare a presei. Prezentările cărților social-politice sînt însoțite deseori de lecturi din ziare și reviste, legate de tema lucrărilor în discuție. Informările politice periodice, afișarea zilnică a presei, discuțiile în legătură cu diferite probleme internaționale, organizate la bibliotecă, la cercurile de citit, la brigăzile G.A.C., în timpul pauzei pentru odihnă, sînt acțiuni care se bucură întotdeauna de mult interes din partea colectivităților. Aceste manifestări sînt menite să atragă atenția cititorilor asupra lucrărilor ideologice și a celor pe diferite teme de politică internă și internațională și determină difuzarea lor.

În sprijinul cursanților la diferite forme de învățămînt ideologic, am afișat în bibliotecă bibliografia cursurilor și am organizat expoziții și vitrine tematice cu cărțile cuprinse în această bibliografie. Mă preocup în permanență ca toate cererile lectorilor și cursanților la învățămîntul de partid să poată fi satisfăcute și, pentru aceasta mă informez din vreme asupra materialelor ce le sînt recomandate și am grijă ca acestea să se găsească în bibliotecă.

Pentru a veni în ajutorul activității productive a colectivităților, mențin o strînsă legătură cu gospodăria agricolă colectivă. Acest sprijin devine concret și eficient numai în măsura în care sînt documentată asupra preocupărilor de bază ale gospodăriei în

diferite perioade ale anului. Cunoșcînd planul de producție al gospodăriei colective, am organizat fondul de cărți agrozootehnic, în cadrul raftului liber, evidențiind în primul rînd acele grupe de lucrări legate de specificul agricol al comunei (cultura cerealelor, zootehnia, viticultura).

Ca urmare a activității depuse în rîndul colectivităților, din cei 940 de membri ai gospodăriei colective, 766 — adică 81% — sînt cititori.

Pentru o mai mare eficiență a propagandei cărții agrozootehnice, organizez acțiuni diferențiate, în funcție de specialitatea colectivităților cărora mă adresez. Cele mai bune rezultate le-a dat în acest sens, organizarea manifestărilor la brigăzile G.A.C.

În ajutorul crescătorilor de animale, am organizat prezentări de cărți cu tematică adecvată. Folositoare au fost, pentru lămurirea unor probleme care erau în atenția colectivităților și publicațiile I.D.T. intitulate *Îndrumări tehnice*. În unele cazuri, cunoașterea acestor lucrări i-a ajutat pe colectiviști să-și îmbunătățească metodele de muncă. Astfel, citind și analizînd împreună articolele *Scroafele au nevoie de plimbare* și *Cum am crescut 688 de purcei din Îndrumări tehnice nr. 2/1964* seria *Crescători de animale*, membrii brigăzii zootehnice au aplicat în munca lor unele metode recomandate în aceste articole. Un tratament recomandat în articolul *Profilaxia și tratamentul rîiei la găini*, publicat în *Îndrumări tehnice nr. 1/1964* — seria — *Crescători de păsări* — a fost experimentat de tehnicianul veterinar al gospodăriei și a determinat vindecarea rapidă a păsărilor atinse de boală. Pentru colectivitățile de la brigada legumicolă, lucrări ca *Sfaturi pentru cultura legumelor*, *Cultura roșiilor timpurii*, *Cultura principalelor specii legumicole*, *40 000 kg legume la hectar* și altele, au devenit adevărate cărți de căpătîi și sînt consultate în repetate rînduri de către aceștia.

Și planurile de lectură întocmite la bibliotecă se adresează, diferențiat, grupelor de colectivități, după preocupările lor de producție: crescători de animale mari, de păsări, cultivatori de cereale, de legume. Aceste planuri de lectură sînt reinnoite periodic și completate cu lucrările nou intrate în bibliotecă.

De un ajutor deosebit le este biblioteca țaranilor colectivități care urmează

învățămîntul agrozootehnic de masă. Cunoșcînd, din manuale și din discuțiile purtate cu lectorii, care este tematica acestor cursuri, am venit la fiecare lecție cu lucrări care să dezvolte și să completeze cunoștințele predate. Numeroși cursanți, ca D. Sirbu, A. Constantin, E. Velcea, I. Badea și alții, împrumută cu regularitate cărți care-i ajută în însușirea diferitelor probleme dezbătute în cadrul cursurilor agricole de masă.

Un element important în activitatea de propagandă a cărții și în orientarea lecturii cititorilor, îl constituie acțiunile de masă cu cartea. Organizate diferentiat, în funcție de vîrsta, preocupările și preferințele cititorilor, acestea sînt de natură să întărească legătura dintre bibliotecă și cititorii săi, să le comunice cunoștințe noi, să le recomande spre lectură cărți legate de preocupările lor. Gama manifestărilor de masă organizate la biblioteca din Dărmănești este variată. Seri literare, consfătuiri, recenzii, prezentări de cărți și alte acțiuni, sînt apreciate de cititori și sînt așteptate întotdeauna cu

nerăbdare de către aceștia. Este un lucru constat, faptul că în urma acțiunilor bibliotecii, circulația diferitelor categorii de cărți s-a intensificat simțitor. La „Agenda bibliotecii“, se afișează lunar programul manifestărilor, astfel că toți cititorii sînt informați din timp asupra acestora.

Aspecte deosebite prezintă îndrumarea copiilor și a tineretului. Copiilor de vîrstă școlară le recomand în primul rînd cărțile legate de programa analitică. Dar, în afară de acestea, le dezvolt interesul și către alte lucrări, menite să le îmbogățească și să le dezvolte cunoștințele. Mă interesez de situația la învățatură a elevilor și le recomand cărți care să-i ajute să-și lărgească aria de cunoștințe.

Pentru tinerii din comună, organizăm în colaborare cu organizația U.T.M. diferite acțiuni pe teme educative. Cărțile recomandate în primul rînd tinerilor sînt cele cuprinse în bibliografia concursului „Iubiți cartea“.

Ana ILIANȚ

La orice vîrstă, curiozitatea față de cărțile noi este aceeași.

PENTRU CITITORII LITERATURII AGRICOLE

În lunile de iarnă, Biblioteca regională Cluj își accentuează preocupările pentru informarea cadrelor de specialitate din agricultura regiunii asupra literaturii agricole, cât și pentru lărgirea propagandei lucrărilor din acest domeniu accesibile țăranilor colectivști. În ajutorul inginerilor și al tehnicienilor, se elaborează periodic liste bibliografice de recomandare, care sînt difuzate celor 294 de gospodării colective și tuturor consiliilor agricole raionale. Listele reunesc o bogată gamă de titluri, sistematizate pe următoarele teme: *Probleme generale ale agriculturii*; *Mecanizarea agriculturii*; *Creșterea plantelor de cîmp*; *Pomicultură, Viticultură*; *Zootehnie*; *Medicină veterinară*. În aceleași liste, sînt incluse separat nouătle în specialitate pe o anumită problemă de interes general imediat pentru cadrele tehnice din agricultură (pregătirea culturilor pentru iarnă, soiuri productive de porumb etc.), completate cu titluri de articole publicate în revistele *Agricultura nouă*, *Probleme de zootehnie și medicină veterinară*.

În formă finală, listele bibliografice sînt discutate și verificate din punct de vedere științific la Consiliul agricol regional, după care sînt multiplicat și trimise destinatarilor, o dată cu buletinul de cerere pentru împrumut prin poștă. Metoda, folosită și în alți ani, a stimulat cererea de cărți agricole de specialitate la Biblioteca regională sau la bibliotecile raionale, iar pe de altă parte a determinat o întărire a legăturii dintre bibliotecă și specialiștii din agricultură ai regiunii. Mulți dintre ei apelează la serviciile bibliotecilor publice de ahi de zile.

În sprijinul lectorilor și al cursanților la învățămîntul agrozootehnic de masă, au fost întocmite bibliografii de recomandare pentru anii I și II și este în curs de alcătuire bibliografia pentru anul al III-lea. Materialele recomandate au fost orînduite potrivit succesiunii lecțiilor din fiecare manual, se-

parat pentru colectivști și pentru lectori. Rostul lor este de a ajuta la completarea sau la detalierea cunoștințelor pe care cursanții le găsesc în manuale și la îmbogățirea informării lectorilor asupra materialelor existente în bibliotecile din regiune, materiale pe care și le pot procura operativ. Pe parcurs, capitolele bibliografiilor vor fi îmbogățite cu lucrările care vor apare. Din datele culese de metodiștii Bibliotecii regionale în unitățile care primesc aceste bibliografii (bibliotecile comunale și raionale, consiliile agricole raionale), a rezultat că cititorii folosesc în mod curent materialele de informare și cercetează cu interes cărțile recomandate.

Biblioteca regională a redactat și câteva materiale metodice de propagandă a cărții agricole printre colectivști. Se remarcă și în această privință o bună orientare a bibliotecarilor, care au axat respectivele materiale pe indicațiile Conferinței regionale de partid, cât și pe recomandările Consiliului Superior al Agriculturii. De pildă, unul dintre jurnalele vorbite aduce în discuție câteva metode recomandate în lucrările de specialitate privind folosirea mai eficace a terenurilor în pantă și erodate, problemă larg dezbătută la Conferința regională de partid. Ultimul capitol al materialului recomandă titluri de lucrări pe această temă și articole din reviste și ziare care oglindesc rezultatele din țară în această direcție.

Preocupărilor pentru intensificarea culturii viței de vie i s-a răspuns printr-o seară literară, al cărei text a fost difuzat în gospodăriile colective cu sector viticol. Materialul a urmărit să popularizeze pe baza cărților și a presei metodele de muncă, realizările și veniturile obținute de marile centre viticole din țară, inclusiv din Regiunea Cluj. Seara literară a fost completată cu un indice bibliografic privind soiurile de viță de vie recomandate pentru cultivare în Regiunea Cluj și cu un „calendar al podgoreanului“.

Pentru popularizarea gospodăriilor colective fruntașe din regiune, a fost redactat textul unei călătorii pe hartă, intitulat: *Prin G.A.C. fruntașe milionare și multimilionare*, căreia i s-a

anexat un indice bibliografic adnotat al broșurilor și articolelor din presa centrală și locală pe această temă.

Rezultatele frumoase obținute de Biblioteca regională Cluj în informarea specialiștilor din agricultură și în propaganda de masă a cărții agricole se explică, în bună parte, prin colaborarea strinsă cu Consiliul agricol regional și cu specialiștii de la Casa agronomului, care dau ajutor încă în faza redactării acestor materiale. În al doilea rând, bibliografiile — care se ocupă cu pasiune de sarcinile încredințate — și-au pus la punct mijloacele de informare necesare și cercetează orice alte instrumente biblio-

grafice existente în bibliotecile orașului Cluj.

Nicoară SOMEȘAN

CURSURI CU BIBLIOTECARIII COMUNALI

Și în acest an, Biblioteca regională Galați a organizat, la Brăila, un curs cu durată de o lună cu lucrătorii — nou încadrați — din bibliotecile comunale.

Programa cursului a cuprins, cum e și firesc, un număr însemnat de lecții profesionale: *Evidența fondurilor, Descrierea publicațiilor, Clasificarea zecimală, Metodica organizării mani-*

În expoziție, cartea se recomandă singură. În fotografie: colectiviști suceveni, alegându-și dintr-o expoziție a cărții agricole, lucrările preferate.

festărilor de masă, *Îndrumarea lecturii cititorilor, Popularizarea bibliografurilor etc.*; lecții pe teme de cultură generală ca: *Dezvoltarea multilaterală a omului în socialism, Originea și esența religiei; Opoziția dintre știință și religie, Creații ale scriitorilor noștri contemporani în sprijinul formării spiritului colectiv al țărănimii muncitoare, și expuneri de economie agrară* (Ex.: *Căile de consolidare economico-organizatorică a G.A.C.-urilor, Dezvoltarea armonioasă a tuturor ramurilor de producție din G.A.C., condiție esențială în creșterea bunei stări a colectivităților*).

În orele de practică cursanții au întocmit prezentări de cărți, recenzii, planuri de expoziții pe diferite teme, fișe pentru cataloagele alfabetice și sistematice.

Vizita la Biblioteca raională „Flacăra roșie” din Brăila și la biblioteca din comuna Însurăței, a avut drept scop aprofundarea cunoștințelor predate despre deservirea cititorilor în condițiile accesului liber la raft. Atât la biblioteca raională cât și la biblioteca comunală Însurăței cursanții au urmărit organizarea fondului, agitația vizuală, îndrumarea lecturii cititorilor și servirea lor.

La seminarul recapitulativ cei 42 de bibliotecari au dat dovadă de însușire a cunoștințelor predate la curs. Cei mai bine s-au prezentat: Bordeianu Doina (comuna T. Vladimirescu — raion Brăila), Radu Florica (comuna Smulți — raion Bujor), Mănculescu Ion (comuna Găiseanca — raion Făurei), Făcină Ana (comuna Cîndești — raion Focșani), Pitiș Lucia (comuna Bucești — raion Galați), Manea Mihai (comuna Fitioești — raion Panciu).

Virgil GURUIANU

Colectivul Bibliotecii regionale Bănat, se preocupă în permanență de găsirea unor forme noi pentru propaganda cărții. Pe această linie, s-a organizat cu bune rezultate acțiunea *Ascul-tînd eroii cărții* după romanul *Muntele* de Radu Theodoru, la stațiunea balneară Buziaș.

În pregătirea acțiunii și-au dat concursul metodiștii Bibliotecii regionale: Ana Cămea, Victor Stroe, Iulia Petlic, Leon Mattes etc.

Evocînd unele dintre momentele cele mai dramatice ale romanului, acțiunea a contribuit la popularizarea romanului *Muntele* în rîndul cititorilor.

Haralambie Țugui

★

Colectivul bibliotecii raionale Caracal acordă o deosebită atenție îndrumării metodice a bibliotecilor comunale și sătești.

În acest scop, cu sprijinul metodiștilor, au fost organizate numeroase acțiuni de masă cu cartea la bibliotecile din raion.

Dintre acestea amintim: concursul *Cine citește, folosește* și concursul pe tema *Gospodăria agricole colective milionare din regiunea Oltenia*, la biblioteca comunală Băbiciu, consfătuirile cu cititorii pe temele *Ce-am învățat din cărțile de pomicultură și viticultură, Cultura legumelor timpurii*, la biblioteca comunală Castranova, consfătuirea *Creșterea viermilor de mătase* și concursul *Ce ne învață cartea zootehnică* la biblioteca comunală Celaru.

George Niță. Constantin Grecu

Asta e metoda mea

Se intrase de-acum în luna noiembrie a anului care s-a scurs. În biblioteca din comuna Bogata, numai ce-și făcu apariția o persoană străină.

— S-aveți bună ziua !

— Au ! strigă bibliotecara, ca săgetată, bănuind persoana și cele ce aveau să urmeze.

— ??

— Control financiar de la Luduș — întreabă dânsa deznădăjduită, vrînd să-și confirme ceea ce n-ar fi vrut să fie în adevăr.

— Control, măi fătucă !

— Ei control, insistă fata, sperînd, totuși.

— Tulai mamă, d'apoi nu-i bine că-i control ?

— Ba e bine, dar nu acuma, în lunile de iarnă, cînd tot satul vine la bibliotecă.

— Iarna să nu-mi fac serviciul ?

— Amînați pe altă dată. Acum biblioteca ar trebui să steie zilnic deschisă.

— Am eu o metodă iute de control. Și limpede...

— Pentru cine limpede, c-am mai auzit eu cite ceva, cam de pomină.

— Numai stăi să-ți arăt. Du-te întîi la cooperativă și cumpără-ți caiete. Vreo zece, ca să ai. Nici nu-ți trebuie mai multe. Cîte bucăți cărți să țină biblioteca ?

— Aproape 8 000.

— Atunci curat bine am zis. Și scrie dumneata, în sus-menționatele caiete, fiecare volum, în ordinea inventarului. Unu e unu, doi e doi, trei e trei. Și tot așa. Numa cu adevărul. Pune acolo autorul, titlul și toate cele.

— Dar de ce să nu confruntăm cărțile cu registrul inventar ? Se știe limpede că inventarierea cărților se face după formele de evidență ale bibliotecii. Se întocmesc liste de inventar numai pentru cărțile care se află în bibliotecă, dar nu sînt trecute în registrul inventar și pentru acelea care lipsesc din bibliotecă, în

schimb figurează în registrul inventar și în fișele cititorilor.

— Apoi cum am zis eu e tare ușor. Aia da ușor.

Cînd rostea cuvîntul „ușor“, omul era cu mîna pe servietă și dispărea cu pas socotit.

Bibliotecara Pantea Maria se amări cît se amări, dar apoi trebui să facă întocmai cum i se spusese.

Trecuse o săptămînă de cînd pe ușa bibliotecii din Bogata domnea anunțul : „Închis. Inventar“, vreme în care cele zece caiete se innegriră de titluri. Revizorul contabil Simion Chișu de la Secția financiară a Sfatului popular raional Luduș socoti bine durata necesară copierii titlurilor în cele zece caiete, fiindcă adunase experiență în verificarea bibliotecilor, și reapăru la timp :

— Ei, că n-a fost greu ? !

— Asta nu-i metodă de control !

— Stăi o țiră, mă copile, că de-aici încolo începe metoda. Asta, ce-ai făcut acum, is numa pregătiri.

— Zău că nu pricep nimic.

— Cum bine zici, n-ai să pricepi nimic dacă nu ți-o spune. Doară ascultă : dă jos cărțile, că nu-i mare lucru, și pune-le iară în raft, da' cu singura deosebire că ai să le pui în ordinea inventarului. Una și una. Asta-i toată povestea. Caietele îți arată cum și ce.

— ??

— Văzut-ai că-i fain și limpede ?

— Să așez cărțile în ordinea inventarului ?

— D'apoi ce-ai socotit ?

— Adică să dau biblioteca peste cap și să fac aici un depozit !

— Cum depozit ?

— De ani de zile s-a muncit pentru aranjarea cărților după clasificarea zecimală. Altfel cum am putea servi cititorii ? Și nici nu-i voie să le ținem decît așa. Asta-i lege și pentru mine și pentru dumneata. O cunoști bine.

— Stăi, mă pruncule, să ne înțelegem.

— Dumneata ar trebui să știi ce scrie în Minimum de tehnică de bibliotecă despre inventarierea bibliotecilor.

— Eu mă-ntorc la ce-ai zis cu clasificarea zecimală. Noi, puicule, nu verificăm clasificarea zecimală.

— Nici noi n-am aranjat cărțile pentru controale financiare. Le-am aranjat pentru cititori. Țineți seama de asta. Folosiți o metodă mai operativă și lucrați mai repede. Până când o să ne întindem cu inventarul ăsta ?

— Nu te iuți la mine că nu eu trebuie să lucrez repede. Să lucreze repede cine a lucrat și până acum la inventar. Nu-i interesul lui ? Noa dreptu-i că-ți poți face autocritica ? (Aici, revizorul contabil Simion Chișu rise puțin și moale).

— Dacă lucrezi și dumneata, era gata inventarul.

— 'Poi eu nu lucrez. Eu dirizez. Lucrează efectiv cel controlat.

— Și ce-o să se întâmple după aranjarea cărților „în ordinea inventarului“ ?

— Atunci s-a terminat. E gata. Să bănuim c-am ajuns acolo. Te uiți în caiet. Numărul 1. Este ? Te uiți în raft. Numărul 1. Este. Apoi ieși numărul 2. Este ? Este. Numărul 3. Este ? Este. Și te duci tot așa, uitându-te înții în caiet, apoi în raft. Să zicem c-ai terminat raftul pe-o parte. O ieși pe cealaltă — tot după număr — până dai de capăt. De celălalt capăt. Când ai ajuns, înseamnă c-ai sfârșit cu raftul acela. Ieși altul, tot după numărul de inventar. Și te duci, te duci, apoi o ieși pe cealaltă parte... Nu-ți mai explic că înțelegi.

— ??

— Ai văzut ? Asta-i metoda mea. Nu scapă nici o carte și merge iute.

Biblioteca era uluită. Ar fi vrut să răspundă, dar n-avea cui. Ușa tocmai se deschise și se închise ca purtată de vânt. Revizorul contabil plecase.

Și Pantea Maria se apucă iar de lucru. În bibliotecă, pe dușumea, apărră grămezi de volume. De aici, biblioteca era își alegea titlurile care aveau întâietate la inventar.

Cu chiu cu vai, biblioteca a ajuns să arate „corect contabilicește“.

Acum, biblioteca spera că revizorul contabil va calcula iar durata necesară și va veni la fix.

Dar... n-a mai venit. Ori n-a mai vrut să calculeze, ori s-a luat cu alte cele, ori s-a speriat de inventarierea unei biblioteci (Asta și spune dinsul citeodată).

Și rezultatele s-au adunat cu top-tanul. Să le ținem contabilitatea, „în ordinea inventarului“ :

Unu : Biblioteca din comuna Bogata a stat închisă până la jumătatea lunii ianuarie, recte o perioadă echivalentă cu 20,5% dintr-un an.

Doi : La sesizarea cititorilor, Secția financiară a răspuns că nu poate grăbi operațiile de controlare a bibliotecii din Bogata, fiind ocupată cu alte probleme, drept pentru care se delegă sus-pomenita bibliotecară să dea drumul cititorilor în bibliotecă, așa cum o fi.

Trei : De atunci încoace, n-a mai fost vorba de urgenta controlare financiară a bibliotecii în pricină.

Patru : Cu greu, cărțile au fost re-azezate ca lumea, după clasificarea zecimală.

Cinci : Revizorul contabil Simion Chișu a primit — pentru toate cele — o aspră muștrare din partea Sfatului popular raional Luduș.

Șase : Și biblioteca Pantea Maria a fost trasă la răspundere, fiindcă a tăcut chitic și s-a complăcut să îndrăgească anunțul : „Închis. Inventar“.

Șapte : (Un punct tot pentru revizorul contabil). Și-a propus ca, de acum înainte, să se țină la curent cu formele de inventariere a bibliotecilor și să le aplice întocmai. Deci, nu va mai confunda inventarierea bibliotecilor cu inventarierea magazinelor pentru desfacerea mărfurilor.

Și, totuși, din când când când, amintindu-și de pățania de la Bogata, dinsul spune : „Apoi de aici a pornit bucluc, că n-au fost aranjate cărțile de la începutul începutului în ordinea inventarului. N-ași fi scăpat eu ușor și cu una și cu alta ? Apoi vedeți că am dreptate ?“

Nic. RAUȘ

20 DE ANI DE LITERATURĂ NOUĂ ÎN R. P. R.

(Indice bibliografie selectiv) *)

Intocmită de Eugen Agrigoroaiei de la Biblioteca regională Iași, această bibliografie este destinată elevilor din ultima clasă a școlii de cultură generală, pentru examenul de maturitate ca și pentru cel de admitere în învățământul superior. Selecția materialului a trebuit de aceea să țină seama de prevederile programei analitice, deși uneori sînt utilizate și opere din afara acesteia, datorită valorii lor artistice.

Gruparea fișelor în 6 capitole este determinată tot de scopuri didactice. Aceste capitole urmează temele mari ale literaturii noastre, iar formularea titlurilor are în vedere posibila lor utilizare ca subiecte de examen: *Lupta partidului pentru industrializarea socialistă a țării, Viața nouă a țărănimii oglindită în literatură, Tre-cutul de luptă al poporului oglindit în operele scriitorilor actuali, Chipul intelectualului în literatura de după 23 August 1944, Viața nouă a tinerețului și copiilor din patria noastră, și, Literatura actuală — armă în lupta pentru apărarea păcii*. Aceste capitole sînt precedate de un grupaj bibliografic de studii dedicate realismului socialist și urmate de un foarte util indice alfabetic al autorilor.

La fiecare capitol este prezentat mai întii materialul beletristic, poezie, proză și teatru, și apoi cîteva studii în legătură cu tema respectivă. Avem de-a face deci cu o bibliografie de recomandare care răspunde cu promptitudine cerințelor unor anumite categorii de cititori. Din acest punct de vedere, utilitatea ei este netăgăduită și inițiativa Bibliotecii

regionale Iași nu poate fi decît lăudată. Dacă această bibliografie are un caracter general, nimic nu poate împiedeca continuarea acestei lucrări cu altele, dedicate chiar unor teme mai restrinse, care să ofere cititorilor de toate categoriile, un îndreptar sigur și eficace în lecturile lor.

Capitolele-teme ale bibliografiei lui Eugen Agrigoroaiei sînt judicios formulate și au meritul de-a cuprinde preocupările mari ale scriitorilor noștri, domeniile principale ale realității socialiste care au fost reflectate în operele lor. Așa cum precizează și cuvîntul înainte, bibliografia este selectivă și, ca atare, o serie de opere literare lipsesc. Dincolo de obligațiile didactice însă, modul în care a fost făcută selecția provoacă unele rezerve.

Mai întii, poezia este reprezentată întotdeauna prin cîteva titluri de poeme izolate care sînt adesea insuficiente pentru definirea contribuției poetului respectiv. Astfel, pentru evocarea intelectualului în poezie, se citează numai două poeme ale lui Beniuc cînd este știut faptul că acesta dedică majoritatea poemelor sale problemei artistului și a atitudinii sale în viață și în artă. Din același capitol Arghezi lipsește complet, ceea ce face ca cel mai mare poet român actual să figureze în bibliografie numai cu volumul 1907! Apoi, se face apel în mod cam unilateral numai la cîteva poeți consacrați, neglijîndu-se complet eforturile generațiilor mai tinere. Labiș figurează numai cu 2 poezii, și nu dintre cele mai bune, Utan, Brad, Rău, Baconski apar foarte rar, iar Nichita Stănescu, Ilie Constantin, Cezar Baltag, lipsesc complet. Acest lucru, se datorește, cred, unui mod cam mecanic de-a indica numai cîteva titluri care să rimeze exact cu tema respectivă, neglijîndu-se contextul poetic mai larg al volumului sau chiar al operii întregi a unui scriitor.

Sectorul de proză ca și cel de teatru mi se par mai bine reprezentate,

*) Iași, 1964. 46 p. (Biblioteca regională Iași)

deoarece, în mod firesc aici delimitarea tematică a operelor este relativ mai ușoară. Sînt și aici însă unele omisiuni. La tema *Viața nouă a țărânimii oglindită în literatură* lipsesc două nuvele excelente ale lui Marin Preda *Indrăzneala* și *Ferestre întunecate*, în schimb, în alt loc, A. G. Vaida apare cu patru (!) romane, mediocre și lipsite cu totul de interes. De altfel selecția nu ține seama întotdeauna de valoarea artistică a operelor recomandate. Dacă, de regulă, operele mari nu au fost neglijate, li s-au adăugat însă uneori, și mediocrități inutile, semnate de Leon Aurel, Adrian Alexandru, Bratu Constanța, nume care nu s-au afirmat cu nimic și ale căror opere au fost uitate încă de la apariție. Cred, de aceea, că o bibliografie de recomandare efecace ar fi trebuit să ofere și unele indicații de valoare, de ierarhie artistică, tot în scopul ajutorării cititorului.

În fine, sînt și unele inadvertențe, care ar fi putut fi evitate. Piesa lui Mircea Ștefănescu despre Matei Millo este indicată la subtema *Lupta maseilor populare pentru dreptate socială și eliberarea națională (!)* iar romanul lui Remus Luca, *Poveste de drăgoste* este trecut eronat tot aici, în timp ce recenzia lui Silavian Iosifescu la acest roman, este trecută judicios la subtema *Lupta clasei muncitoare condusă de partid pentru făurirea unei vieți libere și fericite*.

Sectorul de critică literară este bine reprezentat și la obiect. Regretăm numai absența unor trimeriți la materialele apărute cu ocazia conferințelor sau plenarelor Uniunii scriitorilor, ca și la unele volume de critică și teorie, precum cel dedicat de D. Micu romanului romînesc actual sau de Ion Vitner unei serii de prozatori.

Redactarea notiței bibliografice este totdeauna corectă. Simplificarea ei, în sensul eliminării unor date despre prefațator, ilustrator, numărul de pagini ilustrate sau de erată etc., mi se pare binevenită. Parcurgerea bibliografiei este astfel mult ușurată, în interesul cititorului.

În ansamblu, în ciuda unor rezerve de amănunt, bibliografia mi se pare utilă și concepută practic, lucru pentru care merită salutată și popularizată.

Sorin ALEXANDRESCU

RECENZII

Marx-Engels-Lenin: Despre comunismul științific. Buc., Editura politică, 1964, 390 p.

Apărută sub acest titlu, recenta culegere de texte și citate din operele clasiceilor marxism-leninismului privind problemele fundamentale ale teoriei comunismului științific — farul și călăuză sigură în lupta pentru construirea societății comuniste — constituie un îndreptar și documentar prețios în domeniul marxism-leninismului.

Capitolele lucrării în care sînt grupate textele cele mai semnificative din operele lui Marx, Engels și Lenin pe tema respectivă, sînt însăși problemele esențiale și capitale ale teoriei comunismului științific.

Astfel, după ce în capitolele I (*Precursoarii comunismului științific*) și II (*Apariția comunismului științific*) sînt inserate textele referitoare la ideile socialiștilor utopici și apoi cele cu privire la elaborarea și fundamentarea teoriei marxiste, capitolul III (*Revoluția socialistă*), cuprinde texte referitoare la inevitabilitatea revoluției socialiste, a forțelor motrice și a căilor ei de înfăptuire, precum și asupra celorlalte aspecte ale teoriei marxist-leniniste a revoluției socialiste.

Capitolul IV — *Misiunea istorică a dictaturii proletariatului*, cuprinde referirile clasiceilor marxism-leninismului la necesitatea, esența, formele și sarcinile dictaturii proletariatului.

În continuare, capitolele V și VI se referă la perioada de trecere de la capitalism la socialism, unde găsim texte și citate referitoare la transformarea proprietății capitaliste în proprietate socialistă, la necesitatea transformării socialiste a agriculturii, contradicțiile dintre oraș și sat și căile înlăturării lor etc. Capitolul VII este axat pe problemele revoluției culturale, iar capitolul VIII — pe problema națională. Capitolul IX include problemele războiului, a păcii și coexistenței pașnice a țărilor cu orînduirii sociale diferite. Capitolul X cuprinde indicațiile clasiceilor marxism-leninismului despre cele două faze ale societății comuniste, legitățile și căile transformării relațiilor de producție socialiste în relații comuniste, iar capitolul XI — și ultimul, cuprinde texte referitoare la critica

oportunismului de toate nuanțele din mișcarea comunistă și muncitorească.

Întrucît pînă acum în limba romînă nu am avut o asemenea lucrare, traducerea și publicarea de către Editura politică a cărții de mai sus vine să îmbogățească colecțiile culegerilor tematice ale clasicilor marxism-leninismului apărute în țara noastră.

Prin felul cum este alcătuită, culegerea menționată vine în ajutorul lucrătorilor din biblioteci, precum și a cursanților din învățămîntul politic și a tuturor celor care activează în domeniul cultural-ideologic.

Gh. HORJA

Marx-Engels despre Internaționala I
Buc., Editura politică, 1964, 424 p.

Centenarul înființării Internaționalei I a dat un impuls în lumea întregă cercetărilor științifice cu privire la Asociația Internațională a Muncitorilor și rolul ei istoric. În țara noastră această aniversare a fost întîmpinată prin apariția unei serii de lucrări de specialitate.

Dintre acestea trebuie menționată în primul rînd culegerea *Marx-Engels despre Internaționala I*, în care sînt înmănușiate documente, materiale și articole scrise de cei doi mari clasici ai socialismului științific în legătură cu crearea și activitatea organizației internaționale a muncitorilor, precum și a precursorilor acesteia, Liga comunistilor.

Culegerea se deschide cu *Manifestul Partidului Comunist*, scris ca program al Ligii comunistilor și constituind primul document-program al mișcării muncitorești internaționale, în care au fost enunțate ideile de bază ale socialismului științific.

Volumul cuprinde, de asemenea, două adrese ale Organului central către Liga comunistilor, redactate de Marx și Engels și textul „Statutului Ligii comunistilor” conținînd observațiile lui K. Marx.

În continuare, sînt redat principalele documente programatice și organizatorice ale Internaționalei I, înființată la 28 septembrie 1864: *Manifestul constitutiv al Asociației Internaționale a Muncitorilor*, *Statutul provizoriu al Asociației Internaționale a Muncitorilor* și *Statutul general și regulamentul de organizare al Asociației Internaționale a Muncitorilor*. În aceste documente elaborate de K. Marx au fost formulate țelurile proletariatului mon-

dial, principi și mijloace de luptă menite să asigure unirea tuturor forțelor clasei muncitoare internaționale.

Despre modul de organizare, formele și metodele de activitate, țelurile Asociației Internaționale a Muncitorilor vorbesc o serie întregă de documente și materiale cuprinse în volum. Dintre acestea, atrag atenția — prin semnificația problemelor ridicate și a concluziilor lor — documentele: *Text prescurtat al unui interviu acordat de Karl Marx unui corespondent al ziarului „The World” și Pretinsele științifice din Internațională*, elaborat de Marx și Engels. Ele aruncă o lumină vie asupra caracterului și structurii organizatorice a Internaționalei I, care, în opoziție cu organizațiile sectare ce se învrăbeau și se călăuzeau după idei fanteziste, era o organizație reală de luptă a proletariatului din toate țările.

Din materialele culegerii se desprinde ca un fir călăuzitor grija și preocuparea lui Marx și Engels de a imprima Internaționalei I o linie de orientare adecvată, care, pornind de la specificul mișcării muncitorești din diferite țări, să asigure o îmbinare justă a sarcinilor și scopurilor de ordin național și internațional ale clasei muncitoare.

Una dintre problemele asupra căreia se revine în mai multe documente și materiale este necesitatea activității politice independente a clasei muncitoare. În Rezoluția cu privire la statut (Congresul de la Haga, 1872), elaborată de Marx și Engels, de exemplu, se arată că, în lupta sa împotriva puterii claselor avute, proletariatul poate acționa ca clasă, cu sorți de izbîndă, numai dacă se organizează ca partid politic aparte, opus tuturor vechilor partide create de clasele avute.

Din materialele culegerii se vede modul cum înțelegeau și defineau clasicii marxismului problema căilor și metodelor de luptă pentru cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare.

O serie de documente, printre care *Raportul prezentat de Consiliul general al Asociației Internaționale a Muncitorilor la cel de-al IV-lea Congres general de la Basel* (1869), analizează cele mai importante lupte ale proletariatului din diferite țări, în care se vede creșterea influenței Internaționalei I.

Volumul cuprinde cunoscuta lucrare a lui Marx *Războiul civil din Franța*, care analizează pe larg momentul culminant al luptei proletariatului în pe-

rioadă Internațională I — Comuna din Paris.

Numeroase materiale pun în lumină sprijinul pe care l-a dat Internaționala I luptei clasei muncitoare din diferite țări pentru revendicările ei economice și politice.

Lupta consecventă împotriva războiului de cotropire, împotriva asupririi naționale, solidaritatea și sprijinul acordat mișcării de eliberare națională a popoarelor subjugate — constituie alte aspecte esențiale ale activității multilaterale a Internațională I, oglindite în materialele culegerii.

O serie de documente se referă la autodizolvarea Internațională I, dictată de condițiile obiective ale noii perioade istorice, de dezvoltarea mișcării muncitorești, perioadă care reclamă noi forme de colaborare. Ele reliefează faptul că Internațională I și-a îndeplinit rolul ei istoric.

Ansamblul documentelor și materialelor grupate în culegerea prezentată evidențiază cu pregnanță rolul lui Marx și Engels de inspiratori, organizatori și conducători ai Internațională I.

Parcurend paginile culegerii *Marx-Engels despre Internațională I*, cercetind documentele și materialele acesteia se desprinde o imagine cuprinzătoare a ceea ce a însemnat — în urmă cu un secol — Asociația Internațională a Muncitorilor.

Vasile PETRIȘOR

DEAC, AUGUSTIN. *Internațională întâi și România*. Buc., Editura politică, 1964, p. 176.

Apărută cu prilejul aniversării centenarului Internațională I, lucrarea lui Augustin Deac *Internațională întâi și România* reprezintă o contribuție însemnată a științei istorice din țara noastră în ceea ce privește activitatea acestei organizații și a conducătorilor săi Marx și Engels.

Prima parte a lucrării expune în mod detaliat condițiile istorice în care a fost creată prima organizație revoluționară de masă a proletariatului. Apoi autorul trece la tratarea temei propriuzise cu capitolul *Presa românească despre Internațională I*.

În primii ani de existență ai Internațională I informațiile ce se publicau în țara noastră despre ea, erau sporadice. Dar, după 1868 și în special în timpul Comunei din Paris, presa romi-

nească publică din ce în ce mai multe știri despre activitatea Asociației Internațională a Muncitorilor.

Lucrarea prezintă bogate materiale de presă, însoțite de facsimile, tocmai pentru a demonstra interesul viu ce exista în România pentru Internațională I.

Ideile Asociației Internațională a Muncitorilor au pătruns la noi nu numai pe calea scrisului, ci și datorită legăturilor directe pe care unii muncitori și intelectuali le-au avut cu mișcarea revoluționară din apus, cu Comuna din Paris și mai ales cu diferitele secții ale Internațională I.

În anul 1869 a luat ființă o secție a Internațională I la Timișoara, al cărei organizator și animator a fost Carol Farcaș, de profesie muncitor metalurgist. Alături de Carol Farcaș, o muncă susținută în vederea întăririi acestei secții a depus-o Gheorghe Ungureanu, muncitor croitor din Timișoara.

Într-un raport al autorităților se menționează că organizațiile muncitorești întemeiate de curând și cunoscute sub denumirea de Asociația generală a muncitorilor din orașele Timișoara, Arad, Sibiu, Brașov, Reșița etc., s-au declarat a fi internaționaliste și aparțin celor care urmează Internațională.

Studentii romini care studiau în țările din apusul Europei, printre care autorul menționează pe Vasile Conta, Titus Dunca, Zamfir C. Arbore, Gheorghe Pănu, Dumitru Rosetti-Toscanu și alții, erau înscriși în diferite secții ale Asociației Internațională a Muncitorilor.

Cezar Bolliac, Vincentiu Babeș, Alexandru Roman, George Barițiu, Iosif Vulcan etc., toți redactori și colaboratori la diferite publicații ce apăreau în țara noastră, în acea perioadă au manifestat simpatie prin mijlocirea condeului, pentru lupta muncitorilor de pretutindeni, pentru activitatea Internațională și a conducătorilor ei.

În cadrul lucrării este urmărit și modul în care s-au răspândit unele lucrări ale lui Marx și Engels în România în timpul Internațională I. Astfel autorul enumeră și publică facsimile ale lucrărilor care au circulat în limba franceză și germană.

Lucrarea lui Augustin Deac constituie un aport valoros la studierea unei file glorioase din istoria mișcării muncitorești internațională și din patria noastră.

Gheorghe NEACȘU

Istoria României, vol. III, Buc., Editura Academiei R.P.R., 1964, 1260 p.

Istoriografia marxistă română a obținut un nou și remarcabil succes prin apariția volumului III al *Tratatului de Istoria României*.

Obiectul de cercetare al prezentului volum — elaborat de un colectiv larg de istorie sub conducerea acad. A. Oțetea — îl constituie istoria țării cuprinsă între două momente cruciale: unirea pentru un moment a celor trei țări românești sub Mihai Viteazul și revoluția din 1848. Aceasta este perioada feudalismului dezvoltat din secolul al XVII-lea și de la începutul secolului al XVIII-lea, a destrămării feudalismului și începutului constituirii relațiilor capitaliste.

Ca și celelalte volume apărute pînă în prezent, volumul III este însoțit de o amplă prefață, menită să prezinte criteriile care au condus colectivul de autori la elaborarea lui și să introducă pe cititor în problemele de bază ale epocii. Volumul are, de asemenea, un capitol de izvoare, în care sînt prezentate și analizate diferitele categorii de informație istorică folosite de autori. Modul cum a fost realizat, face ca acest capitol să fie de fapt o bibliografie critică generală a epocii care pune la îndemîna maselor largi de cititori — o dată cu prezentarea sistematică a surselor de informații — și indicațiile necesare în selectarea acestora. Volumul are o bogată și variată ilustrație și un util indice de persoane, locuri și de materii.

Volumul al III-lea al *Tratatului de istorie a României*, constituit din două părți, însumează în total un număr de 25 de capitole, în care sînt tratate cele mai importante probleme ale perioadei respective.

În răstimpul a două secole și jumătate (1610—1848), s-au menținut formele feudalismului dezvoltat pînă în ultimele decenii ale secolului al XVIII-lea, cînd germeii noii orîndiri capitaliste au început să se dezvolte și au provocat procesul de destrămare a relațiilor de producție feudale. Pe plan extern, perioada tratată în acest volum este marcată de începutul declinului puterii turcești. Lupta împotriva acesteia a dus, după regimul fanariot, la reinstaurarea domniilor pămîntene iar în Transilvania la instaurarea regimului austriac.

Un spațiu larg îl ocupă în volum prezentarea procesului de transformare

a poporului în națiune, de formare a statului național. Acest lucru a fost posibil în condițiile întezirii luptei pentru emanciparea socială, pe de o parte, și a luptei pentru emanciparea națională, pe de altă parte. Răscoala lui Horia, mișcarea revoluționară a lui Tudor Vladimirescu și, în ultimă instanță, revoluția de la 1848 au constituit momentele principale ale luptei plină de eroism a maselor, luptă ce a dus la răsturnarea orînduirii feudale și la ridicarea pe o treaptă mai înaltă a năzuinței acestora spre unitatea națională.

Această evoluție a evenimentelor a cuprins în vîlmășagul ei —, pe baza dezvoltării social-economice —, instituțiile, activitatea politică, cultura și arta laolaltă. Felurile aspecte, prezentate cu deosebită claritate în volum, au evoluat într-o strînsă interdependență, s-au condiționat reciproc și s-au confundat în același timp în acea unitate indisolubilă care e procesul de dezvoltare istorică.

Prin apariția acestui volum se poate spune că autorii săi au reușit cu succes în intenția lor de a așeza istoria patriei pe temelii largi și solide, pe munca, lupta și creația poporului însuși și a reprezentanților săi conștienți, care i-au exprimat năzuințele istorice, i-au formulat țelurile și i-au luminat calea spre victorie.

Subliniind consistența înfățișării în volum a aspectelor multiple ale istoriei economice a țărilor romîne în perioada dată, cit și a celorlalte probleme incluse în diversele capitole, considerăm, în același timp, a fi realizate la o înaltă ținută științifică și într-un stil limpede, curgător momentele înălțătoare de luptă a maselor. Pe această linie, deosebită ni se pare realizarea prezentării răscoalei lui Horia, mișcării revoluționare conduse de Tudor Vladimirescu și altor momente specifice ale perioadei istorice.

În paginile volumului, un spațiu larg a fost acordat de către colectivul de autori problemelor de istoria culturii. Fenomenele culturii sînt tratate în strînsă legătură cu prefacerile economice și sociale ale societății românești. Progresele înregistrate în domeniul culturii în secolele XVII și XVIII — triumful definitiv al limbii romîne, apariția unei literaturi de înaltă valoare în limba romînă — îndeosebi în domeniul istoriografiei —, progresiva laicizare a culturii, răspîndirea pe scară largă a cărții prin intermediul tiparu-

lui, începuturile organizării învățămîntului superior și înmulțirea școlilor în țările române etc. — sînt amplu elucidate în volum.

Această lucrare științifică se adresează unor largi mase de cititori dornici să cunoască trecutul de luptă al poporului nostru.

Gh. I. IONIȚĂ

PRISNEA, CONSTANTIN. *Și noaptea credeau în lumină*. Buc., Editura pentru literatură, 1964, 280 p.

Constantin Prisnea a practicat în ultimii ani un gen specific de lucrări publicistice, situat la confluența schiței beletristice cu reportajul și eseu. Printre acestea se numără *După alun-garea faraonilor*, *Țara vinurilor* și noul său volum *Și noaptea credeau în lumină*.

Apelurile frecvente la citate din operele clasice ale literaturii române și străine, la documente, statistici etc. fuzionează în aceste cărți cu paginile în care reînvie momente din trecut și cu tablouri expresive ale timpurilor noi: în *Țara vinurilor*, pentru a realiza cu mijloacele literaturii o originală și interesantă monografie viticolă a Romîniei, în *Și noaptea credeau în lumină* pentru a confrunța pe planuri multiple imaginea de azi a țării cu cea de altădată. Titlul cărții — *Și noaptea credeau în lumină* — sugerează el însuși ideea cuprinzătoare a scriitorului, conștiința unei continuități profunde, de esență, între eforturile generațiilor de romîni care s-au succedat pe pămîntul țării, între aspirațiile și luptele duse de ei altădată și înfăptuirile contemporane. Construcția cărții pune mereu în paralel trecutul cu prezentul, cînd prin alternarea peisajului, cînd prin biografii și portrete umane, cînd prin confruntări de texte vechi și noi, cînd, în sfîrșit, prin grăitorul limbaj al cifrelor. Istoriile condensate, a unei cetăți de acum o jumătate de mileniu implintată în coasta muntelui și a uriașei hidrocentrale subterane de la poalele aceluiași munte; prezențarea mănăstirilor din Moldova, monumente unice în această parte a lumii, și filmul însuflețit al concursurilor artiștilor amatori, la care iau parte în fiecare an sute de mii de oameni din toate domeniile de activitate; evocarea mozaicului antic păstrat la Constanța din perioada romanilor și tabloul gospodăriilor agricole colective

aflăte azi la aproape un deceniu și jumătate de existență — astfel de episoade, tablouri, scene, evocări, reconstruiri se armonizează în noul volum al lui Constantin Prisnea, volum care s-a bucurat de o călduroasă primire din partea cititorilor.

Scriitorul a colindat țara în anii de după eliberare, în lung și-n lat, îmbă-tîndu-și privirile de frumusețile ei vechi, entuziasmîndu-se de tot ce i s-a adăugat de-a lungul celor două decenii. Cînd îl găsești pe Dunăre la Porțile de Fier, cînd la Sulina, acolo unde „regele fluviilor Europei“ se îmbrățișează și se sărută cu marea.

Îl găsești apoi, privind Bistrița din înălțimile Rarăului, gîndindu-se la opera nemuritoare a lui Sadoveanu, sau mai jos, privind oglinda lucie a Oltului, ca apoi să-l găsești din nou în Nord prin Munții Rodnei printre nă-săudenii cei mîndri de trecut, precum sînt mîndri și de doi dintre fiii acestui tînut: George Coșbuc și Liviu Rebreanu.

Peste tot pe unde a trecut, a consemnat cu mîgală utilizînd mai larg reportajul și eseu, moștenirea și mai ales realizările poporului romîn sub conducerea Partidului, în cei douăzeci de ani, cununi de frumuseți, șiraguri de mîrgăritare: fabrici și uzine, ogoare înfrățite, lăcașuri de cultură, monumente de artă și arhitectură, care au schimbat dînd ritm și melodie peisajului Patriei noastre noi, socialiste.

L. OCNERIU

TEODORU, EUGEN. *Microbuzul de seară*. Povestiri. Buc., Editura pentru literatură, 1964. 198 p.

Cunoscut prin volumul *Croitor pentru sâraci*, apărut în 1962, Eugen Teodoru oferă astăzi cititorilor o nouă culegere de povestiri intitulată după prima dintre ele, *Microbuzul de seară*.

Prin tendințele epice ale celor 14 povestiri incluse în carte, prin înclinația spontană a autorului de a face mereu să triumfe binele asupra răului, prin accentele lirice calde ce revin în majoritatea nuvelor sale, cititorul este ispitit să creadă la început, că volumul pe care îl are în față este hărăzit tîneretului.

Curînd apar însă amintirile tragice, multiple aspecte din experiența teribilă a războiului, imagini ale lipsurilor și mizeriilor morale îndurate de

neprivilegiații regimului trecut. Astfel în *Toți*, un copilandru care n-are încă 18 ani, voluntar în războiul antifascist, roagă șoferul care aprovizionează divizia cu muniții să facă un scurt ocol ca să se oprească la locul unde, se subînțelege, pieriseră toți ai lui. „În dreapta pe un deal se arăta o rană uriașă în pământ, copaci carbonizați, ciopârțiți, ruine, birne scrumuite, totul învălmășit ca de o furtună. Pustiu și tăcere.“... „Pe crucea rămasă în muchea dealului era săpat: TOȚI“.

Nu mai puțin tragică este imaginea arhivarului Frîncu, moșneagul nebun din *Propunerea*, cărui a o bombă i-a ucis soția și cei doi copii în curtea casei, unde nefericitul om le-a făcut și mormîntul ca să-i aibă mai aproape.

Citind aceste povestiri constată că autorul posedă multe din însușirile clasicele genului scurt al literaturii noastre și în special arta de a reda izul micilor orașe de provincie, sau a portului, pe care-l zugrăvește extrem de veridic.

Eugen Teodoru cunoaște din orașele provinciale, o lume întreagă de oameni mărunți, de diferite proveniențe, care au trudit, au fost umiliți și cărora viața, societatea din vremea lor, nu le-a dat nimic.

Majoritatea eroilor din volumul de față găsesc însă, în cele din urmă, o soluție de viață, primesc prin străduințele lor sau ale altora din jur, o rază de lumină, chiar târzie, dar nu mai puțin caldă, optimistă, eficientă în trista lor existență. Astfel, Olguței Gheorghian, ținută în casă de o mamă cu vederi retrograde pînă la o vîrstă cînd fetele cu greu își mai găsesc un mire în orașele de provincie, îi va deschide drumul spre viață o prietenă utemistă care îi creează atmosfera morală prielnică de a rezista presiunilor mamei care vrea să o mărite cu un bătrîn. Aceeași problematică doar altfel rezolvată, se regăsește în *Frumosul*.

Fără îndoială multe din obiceiurile provinciei, din atmosfera ei statică, se schimbă cu greu. Dar oamenii sînt alții. Tinerii în special. Iar oamenii schimbă fața și inima orașelor.

C. P.

SETON THOMPSON, ERNEST. *Vulpea din Springfield*. În romînește de Ion Comșa. Buc., Editura tineretului, 1964. 63 p.

După opt ani, Editura tineretului a avut fericita inițiativă de a reedita două din admirabilele povestiri ale scriitorului canadian E. Seton Thompson, și anume: *Vulpea din Springfield* și *Guler Roșu (Povestea cocoșului sălbatic din Don Valley)*.

Cine a citit odată povestirile despre animale ale lui Seton Thompson, nu le mai poate uita, căci ele nu se adresează unei vîrste anume, ci oamenilor care iubesc natura și făpturile ei.

Seton Thompson nu-și idealizează eroii. Născut în Anglia în 1860, scriitorul revine în țara de baștină la 1880, din Canada, unde se stabilise cu familia, pentru a face la Londra serioase studii de științe naturale. Abia cu 14 ani mai târziu el își satisface setea de cultură artistică, făcînd la Paris studii de pictură animalieră. În anul 1899, apare celebra sa culegere „*Wild animals i have known*“ (Animalele sălbatice pe care le-am cunoscut), din care sînt extrase și cele două povestiri ale cărții de față. Urmează apoi, pentru a nu menționa decît cele mai cunoscute din lucrările sale, *Lifes of the hunted* (Viețile celor urmăriți) în perioada 1900—1901, iar în 1905, *Animal heroes* (Animale eroi). Cu șase ani înainte de moarte, (1946), a apărut și cartea sa cu caracter autobiografic *Trial of an artist naturalist*.

După cum am amintit, autorul nu-și idealizează și nu-și construiește eroii, nu inventează nici un detaliu senzațional sau romantic pe seama lor. De aceea viețile animalelor sale impresionează așa profund: cititorul știe că ele au fost reale, cunoscute și observate de scriitor în cele mai mici detalii.

Vulpea-mamă din prima povestire a volumului este zugrăvită cu toate cruzimile obișnuite acestei sălbăticiei. Ea omoară fără milă ființele cele mai drăgălașe ale pădurii, ca să-și hrănească puii. Dar ucigașa aceasta care nu cruță nimic în lupta ei pentru existență, devine patetică, măreață, cînd își ucide propriul pui, ultimul rămas în viață, preferînd să-l știe mort decît înlănțuit pentru totdeauna într-o cușcă de curte.

Exemplele s-ar putea multiplica cu eroi din povestiri care n-au fost încă traduse la noi, cum ar fi de pildă, viața cîinelui Lobo. Pentru moment însă, admirabila traducere a povestirilor de față datorată lui Ion Comșa care a realizat o adevărată operă de creație, va oferi cititorului din țara noastră

posibilitatea de a pătrunde într-o lume de neuitat, plină de poezie, de adevăr și de grandoare, pe care poate că nu va avea nici un alt prilej să o mai cunoască așa, în adevărata ei lumină.

Cristina PETRESCU

MĂNUCEANU, VASILE: *Alarmă la colțul viu*. Buc., Editura politică, 1964. 160 p.

Carte a vârstei de 10—14 ani, *Alarmă la colțul viu* este o lectură antrenantă, abundând în situații ilare, cărora le succed altele, de un pronunțat lirism. Investigând lumea copilăriei, Vasile Mănuceanu aduce în prim plan preocupări, stări sufletești, specifice acestei perioade: învățătura, activitățile pionierești, interesul pentru viitoarea profesiune, prietenia, curiozitatea de a afla tainele universului, pasiunea neclintită pentru fotbal, chemarea către aventuri extraordinare. Toate acestea sînt prinse în substanța unor povestiri adesea savuroase, cu acțiune densă. Copiii sînt surprinși în ipostaze conforme vârstei, rezolvările conflictelor sînt firești, fapt ce imprimă cărții autenticitate și echilibru.

Alarmă la colțul viu este constituită dintr-o suită de povestiri relatate la persoana întâi de „Niță cel cu ochi albaștri”, cronicarul de bună voie al întâmplărilor mai de seamă petrecute într-un detașament de pionieri. Ceea ce unește aceste crîmpeie de viață, este ideea că generația care se ridică acum, sub ochii noștri, are cele mai bune condiții pentru a crește și a se dezvolta, cunoscînd în toată plenitudinea ei frumusețea copilăriei, lucru subliniat, de altfel, în finalul volumului: „Sîntem abia la început cu toții. Un început pe care nu știu cu ce să-l asemăn: cu o primăvară? Cu o dimineață? Am întilnit adesea comparațiile astea prin poezii. Eu mai degrabă i-aș zice un fel de drumeție pentru care ne pregătim, adunăm merinde: putere, curaj, chibzuință, bunătate”.

Dornici să fie utili celor din jur, pionierii din povestirea *Mușcata albă*, se hotărăsc să ajute la treburile casnice o pensionară. S-ar părea că încercările lor eșuează, atît cînd e vorba să spele vasele ori s-o învețe șah pe bătrînă, ca și atunci cînd îi citesc versuri de Alecsandri la un asemenea registru, încît să acopere duritul mașinei de cusut. Copiii izbutesc însă un lucru

mai important decît toate: în casa bătrînei, unde devin oaspeți nelipsiți, ei aduc tinerețea și voioșia, simbolizate prin mușcata albă, darul delicat pe care i-l fac din toată inima. În aceeași notă este tratată și problema ajutorului la învățatură acordat colegilor bolnavi (povestirea *Cireșe de mai*).

În *Prea multă pedagogie strică*, Vasile Mănuceanu găsește o altă rezolvare unei teme similare. Bunele intenții ale celor trei băieți din clasa a VI-a B, care vor să-l „educă” pe Sile dintr-a II-a, se lovesc de totala inabilitate a „dascălilor”. Tentativele lor pedagogice creează numeroase situații pline de haz, care fac din această povestire una dintre cele mai bune din volum.

Authorul surprinde și satirizează și unele „păcate” întilnite încă în mediul școlăresc: lăudăroșenia gratuită și nesocotirea muncii în colectiv (*O jumătate de tonă*), obiceiul de a sufla la ore (*O istorie cu pirati*), înfumurarea („*Acțiunea Florin*”), interesul exagerat manifestat pentru sport, în detrimentul obligațiilor școlare (*Sezon fotbalistic*). Alteori, istorisește cum se poate vindeca o față de teama față de șoareci (*Alarmă la colțul viu*), sau demonstrează că savanții, oricît de mari ar fi, sînt și ei oameni și deci, pentru cei mici, foarte accesibili (*Cum am prins în undiță un savant*).

Scoica aurie, cea mai reușită dintre povestiri, și care ar fi trebuit poate să dea și titlul volumului, are o problematică mai complexă. Dorința copiilor de a săvîrși fapte nemaipomenite, solidaritatea de care dau dovadă toți membrii detașamentului, îndrăzneala și curajul lor, îi fac să merite pe deplin titlul de „cavaleri ai ordinului „*Scoica de aur*” cu care-i învestește Dina, instructoroarea. Faptul acesta cu valoare de simbol, conține în frumusețea sa tot romantismul vârstei.

Cu povestirile de față, Vasile Mănuceanu adaugă o carte izbutită la literatură destinată școlărilor. Varietatea tematică, stilul vioi, colorat, diversitatea mijloacelor folosite, umorul de calitate, sînt trăsături ale scrisului său care estompează unele carențe ca didacticismul uneori exagerat („*Acțiunea Florin*”, *Sezon fotbalistic*), sau altă dată insuficiența prelucrării artistice a faptelor de viață (*Despre eroism, Smă-rîndița*).

Anca NORU

1 DECEMBRIE — Ziua Africii.
— 1945. S-a constituit Federația Democrată Internațională a Femeilor (F.D.I.F.).

★

3 DECEMBRIE 1950 — Au avut loc primele alegeri de deputați pentru sfaturile populare în R.P.R.

★

7 DECEMBRIE — Se împlinesc 80 de ani de la nașterea (1884), dr. PETRU GROZA, eminent om politic și de stat, fiu devotat al poporului român (m. 1958).

★

13 DECEMBRIE 1918 — A fost reprimată singeros în Piața Teatrului Național, din ordinul guvernului burghezo-moșieresc, manifestația pașnică a muncitorilor din București.

★

15 DECEMBRIE 1950 — Marea Adunare Națională a R.P.R. a votat legea pentru apărarea păcii.

★

21 DECEMBRIE — În urmă cu 325 de ani, în 1639, s-a născut JEAN RACINE, cunoscut dramaturg francez (m. 1699). Racine, Jean: Teatru. E.S.P.L.A., 1959. 404 p.; Corneille, Pierre și Racine, Jean: Teatru. Editura tineretului, 1960, 196 p.; Vianu, Elena: Racine. Editura tineretului, 1956. 179 p.]

★

23 DECEMBRIE — Se împlinesc 110 ani de la nașterea (1854) cunoscutei artiste dramatice ARISTIZZA ROMANESCU (m. 1918). [Mancas, Mircea: Aristizza Romanescu. E.S.P.L.A., 1957. 196 p.; Romanescu, Aristizza: 30 de ani. Amintiri, Evocare de Lucia Sturdza-Bulandra. E.S.P.L.A., 1960. 204 p.]

★

28 DECEMBRIE — Cu 55 de ani în urmă, în 1909, s-a născut poetul bulgar NICOLA VAPȚAROV. (m. 1942). [Vapțarov, N. Poeme. E.S.P.L.A., 1952. 66 p.; Poezii. Editura pentru literatură universală, 1962. 196 p.]

★

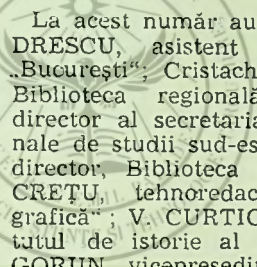
30 DECEMBRIE — A 17-a aniversare a proclamării Republicii Populare Romine.

— Acum 20 de ani, în 1944, a murit scriitorul francez ROMAIN ROLLAND. (n. 1866). [Rolland, Romain: Beethoven. Editura muzicală, 1962. 283 p.; Călătorie în țara muzicii. Editura muzicală, 1964. 304 p.; Colas Breugnot. Editura pentru literatură, 1963. 270 p.; Goethe și Beethoven. Editura muzicală, 1963. 147 p.; Inimă vrăjită. Editura pentru literatură universală, 1964. 3 vol.; Jean Christophe. Editura pentru literatură universală, 1962, 3 vol.; Viața lui Beethoven. Editura tineretului, 1959. 128 p.]

★

31 DECEMBRIE — Se împlinesc 75 de ani de la moartea (1889) marelui scriitor român ION CREANGĂ (n. 1837). [Creangă, Ion: Opere. E.S.P.L.A., 1957. 355 p.; Pagini alese. E.S.P.L.A., 1959. 304 p.; Amintiri din copilărie. Editura tineretului, 1964. 264 p.; Amintiri, povești, povestiri. E.S.P.L.A., 1960. 298 p.; Capra cu trei iezi. Editura tineretului, 1963. 8 p.; Dănilă Prepeleac. Editura tineretului, 1964. 48 p.; Fata babei și fata moșneagului. Editura tineretului, 1963. 48 p.; Harap Alb. Editura tineretului, 1962. 80 p.; Inul și cămeșa. Editura tineretului, 1961. 16 p.; Moș Ion Roată și Unirea. Editura tineretului, 1959. 11 p.; Povestea lui Stan Pățitul și alte povești și povestiri. Editura pentru literatură, 1961. 268 p.; Povestiri. Editura tineretului, 1963. 84 p.; Povești. Editura tineretului, 1962. 207 p.; Punguța cu doi bani. Editura tineretului, 1964. 16 p.; Pupăza din tei. Editura tineretului, 1962. 72 p.; Ursul picilit de vulpe. Editura tineretului, 1961. 14 p.; Bratu, Bianca: Învățătorul Ion Creangă. Editura de stat didactică și pedagogică, 1958. 255 p.; Caraioan, Pompiliu: Ioan Creangă. Editura tineretului, 1955. 399 p.; Dumitrescu-Buşulenga, Zoe: Ion Creangă. Editura pentru literatură, 1963. 240 p.; Rotaru, Ioan R.: Ion Creangă. Bibliografie de recomandare. E.S.I.P., 1959. 64 p.]

— În urmă cu 70 de ani (1894), a murit poetul român ION PĂUN-PINCIO (n. 1868). [Păun-Pincio, Ion: Poezii. Editura tineretului, 1952, 24 p.; Poezii, proză, scrisori. Editura pentru literatură a Uniunii scriitorilor din R.P.R., 1950. 144 p.; Versuri, proză, scrisori. E.S.P.L.A., 1959. 197 p.]

La acest număr au colaborat: Sorin ALEXANDRESCU, asistent universitar, Universitatea „București”; Cristache BAHRIM, bibliotecar-șef, Biblioteca regională Iași; Virgil CÂNDEA, director al secretariatului Asociației internaționale de studii sud-est europene; Ion CIOTLOȘ, director, Biblioteca regională București; Coșca CREȚU, tehnoredactor, Întreprinderea „Arta grafică”; V. CURTICĂPEANU, cercetător, Institutul de istorie al Academiei R.P.R.; Iuliana CORUN, vicepreședintă a Comitetului executiv al Sfatului popular al regiunii Banat; Virgil GURUIANU, metodist, Biblioteca regională Galați; Ana ILIANȚ, bibliotecară, bibliotecă comunală Dărmănești, regiunea Ploiești; Liviu MOSCOVICI, bibliotecar-șef, Biblioteca regională Iași; Radu NEGRU, bibliograf, Biblioteca centrală universitară „Mihail Eminescu“-Iași; Emil OLARU, bibliograf principal, Biblioteca regională Iași; Dan RĂUTU, șef de redacție, Editura politică.

COLEGIUL DE REDACȚIE: BAICULESCU George, GRUIA Ștefan (redactor șef), GRÜNBERG Aron (redactor șef adjunct), IOVANOV Eugen, JIANU Marcel, LUPU Atanase, POPESCU-BRĂDICENI Angela, RAUȘ Nicolae, TOMESCU Mircea.

BIBLIOTECARI

Popularizind secțiile „Cartea prin poștă“ asigurați o documentare multilaterală a cititorilor dv.

Cititorii pot obține cărțile dorite adresându-se printr-o scrisoare sau carte poștală secției „Cartea prin poștă“ din orașul reședință de regiune, la următoarele adrese :

REG. ARGES — INTREPRINDEREA
COMERCIALĂ INTERRAIONALĂ
(I.C.I.) Pitești, str. Tîrgul din Vale
nr. 23

REG. BACĂU — I.C.R. Bacău, str. Ti-
neretului nr. 44

REG. BANAT — I.C.R. Timișoara, str.
Ungureanu nr. 17

REG. BRAȘOV — I.C.R. Brașov, str.
Tancsics Mihai nr. 4

REG. CLUJ — I.C.I. Cluj, str. Fabrica
de chibrituri nr. 1

REG. CRIȘANA — I.C.I. Oradea, str.
Martirilor Deportați nr. 32—34

REG. DOBROGEA — I.C.I. Constanța,
str. Ștefan cel Mare nr. 84

REG. GALAȚI — I.C.R. Galați, str. 11
Iunie nr. 25

REG. HUNEDOARA — I.C.R. Deva, str.
George Enescu nr. 40

REG. IAȘI — I.C.R. Iași, str. Manta
Roșie nr. 74

REG. MARAMUREȘ — I.C.I. Baia Ma-
re, str. 6 Martie nr. 216 — Car-
tier Depozite — Recea

REG. MUREȘ — AUTONOMA MA-
GHIARĂ — I.C.I. Tg. Mureș, str.
Pavlov nr. 3.

REG. OLTENIA — I.C.I. Craiova, str.
Rampei nr. 35

REG. PLOIEȘTI — I.C.R. Ploiești, B-dul
Grivița Roșie nr. 23

REG. SUCEAVA — I.C.I. Suceava, str.
Rozelor nr. 1 — cartier Burdujeni

LIBRĂRIA „CARTEA PRIN POȘTĂ“
DIN BUCUREȘTI, str. Biserica Enei
nr. 16.

Cărțile solicitate vor fi trimise prin poștă la adresa indicată de cititori, plata făcîndu-se la primirea coletului.

La aceleași adrese se pot cere și se vor trimite gratuit, cataloage de cărți din orice domenii de activitate, cataloage ale cărților literare, recomandări, recenzii, note bibliografice etc.

BIBLIOTECARI !

Și dv. puteți folosi fondurile bănești disponibile, recurgînd la serviciile secțiilor „Cartea prin poștă“ și ale librăriei „Cartea prin poștă“ din București pentru a achiziționa unele lucrări necesare bibliotecii dv.